

§ 111

Dnr 2018/KS 0179 10

Kommunplan 2019-2022 med budget för 2019

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Utdebiteringen för 2019 fastställs till 19,50 kronor per skattekrona.
2. Vision, fokusområden och strategiska mål för mandatperioden 2019-2022 fastställs.
3. Särskilda uppdrag som anges för verksamhetsområden fastställs.
4. Budgeterade ramanslag per verksamhetsområde för budgetåret 2019 och plan för 2020- 2022 fastställs:

Förskola	330 510 000 kronor
Grundskola	704 143 000 kronor
Individ- och familjeomsorg	187 320 000 kronor
Omsorg om personer med funktionsnedsättning	287 946 000 kronor
Äldreomsorg	351 077 000 kronor
Gymnasieskola	228 576 000 kronor
Vuxenutbildning	28 159 000 kronor
Arbete och integration	11 310 000 kronor
Bibliotek, kultur, fritid och fritidsgårdar	110 312 000 kronor
Plan och exploatering	35 859 000 kronor
Väghållning och park	70 170 000 kronor
Miljö, trafik och övrigt	6 945 000 kronor
Vatten och avlopp	0 kronor
Renhållning	0 kronor
Bygglövsverksamhet	6 257 000 kronor
Näringsliv	1 284 000 kronor
Gemensam verksamhet	132 269 000 kronor
Kommunalförbund mm	43 227 000 kronor
Politisk verksamhet	25 760 000 kronor

5. Anslagen till förskola, fritidshem, grundskola och gymnasieskola baseras på beräknad volym, och avräkning mot faktisk volym sker vid bokslut.

Justerandes sign

am

B

Utdragsbestyrkande

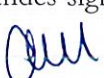

Amutter

6. Målet för utvecklingsstrategin för ett växande Tyresö revideras till att kommunens samlade resultat ska uppgå till 3 procent årligen vid utgången av mandatperioden 2019-2022, med verksamheter som bedrivs med hög kvalitet och oförändrad skattesats.
7. Resultaträkning, kassaflödesanalys och balansräkning för budgetåren 2019-2022 enligt bilaga 1 till kommunplanen fastställs.
8. Internräntan för 2019 fastställs till 1,0 %.
9. Tidigare beslutade investeringar för ej längre aktuella projekt på 206,7 miljoner kronor enligt bilaga 4 avförs från investeringsprogrammet.
10. Nya och utökade investeringar på totalt 636,7 miljoner kronor enligt bilaga 4 a och 4b förs in i investeringsprogrammet.
11. Förslag till investeringsprogram som redovisas i bilaga 4 till kommunplanen fastställs.
12. Lån får tas upp inom en ram på 1 500 miljoner kronor.
13. Ramen för koncernens rörelsekrediter fastställs till 150 miljoner kronor.
14. Kommunen tecknar sammantaget borgen såsom för egen skuld för Tyresö Bostäder AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 2 300 miljoner kronor, jämte därpå löpande ränta och kostnader.
15. Borgensavgiften för Tyresö Bostäder AB fastställs till 0,4 procent av vid var tidpunkt utnyttjad del, för övriga borgensåtaganden fastställs borgensavgiften i varje enskilt fall.
16. Följande taxor antas och börjar gälla från och med 1 januari 2019:
 - reviderad taxa för Tyresö kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning,
 - reviderad taxa för renhållningsavgifter,
 - reviderad plan- och bygglovtaxa inklusive mät- och karttaxa
17. Revisorernas budget för 2019 fastställs enligt kommunfullmäktiges presidiums förslag till 1,65 miljoner kronor.
18. I övrigt godkänns kommunstyrelsens förslag till kommunplan för 2019-2022.

Marie Åkesdotter (MP) deltar inte i beslut.

Reservation

Anita Mattsson (S) reserverar sig för de tjänstgörande socialdemokraternas räkning med hänvisning till Socialdemokraternas budgetalternativ (bilaga).

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

Anders Wickberg (SD) reserverar sig med hänvisning till Sverigedemokraternas budgetalternativ (bilaga).

Protokollsanteckning

Inger Gemicioglu (V) hade inte deltagit i beslut om hon hade haft rösträtt.

Beskrivning av ärendet

Kommunplan 2019-2022 med budget för 2019 ska behandlas i kommunstyrelsen 29 maj 2018 och beslutas i kommunfullmäktige 14 juni 2018. Ärendet omfattar även förslag till ändringar i taxor för 2019.

Sedan kommunledningsutskottets behandling av ärendet har tjänsteskrivelse, kommunplan 2019-2022 samt budget för 2019 och ekonomisk plan för 2020-2022 och förslag till budget för revisorerna lagts till ärendet. Förslaget till renhållningstaxa har redigerats för tjänsten B5, abonnemang för hämtning av trädgårdsavfall, vad gäller antalet hämtningar och priset.

Ordförandeförslag

Ordförande Fredrik Saweståhl föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att:

1. Utdebiteringen för 2019 fastställs till 19,50 kronor per skattekrona.
2. Vision, fokusområden och strategiska mål för mandatperioden 2019-2022 fastställs.
3. Särskilda uppdrag som anges för verksamhetsområden fastställs.
4. Budgeterade ramanslag per verksamhetsområde för budgetåret 2019 och plan för 2020- 2022 fastställs:

Förskola	330 510 000 kronor
Grundskola	704 143 000 kronor
Individ- och familjeomsorg	187 320 000 kronor
Omsorg om personer med funktionsnedsättning	287 946 000 kronor
Äldreomsorg	351 077 000 kronor
Gymnasieskola	228 576 000 kronor
Vuxenutbildning	28 159 000 kronor

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

Arbete och integration	11 310 000 kronor
Bibliotek, kultur, fritid och fritidsgårdar	110 312 000 kronor
Plan och exploatering	35 859 000 kronor
Väghållning och park	70 170 000 kronor
Miljö, trafik och övrigt	6 945 000 kronor
Vatten och avlopp	0 kronor
Renhållning	0 kronor
Bygglövsverksamhet	6 257 000 kronor
Näringsliv	1 284 000 kronor
Gemensam verksamhet	132 269 000 kronor
Kommunalförbund mm	43 227 000 kronor
Politisk verksamhet	25 760 000 kronor

5. Anslagen till förskola, fritidshem, grundskola och gymnasieskola baseras på beräknad volym, och avräkning mot faktisk volym sker vid bokslut.
6. Målet för utvecklingsstrategin för ett växande Tyresö revideras till att kommunens samlade resultat ska uppgå till 3 procent årligen vid utgången av mandatperioden 2019-2022, med verksamheter som bedrivs med hög kvalitet och oförändrad skattesats.
7. Resultaträkning, kassaflödesanalys och balansräkning för budgetåren 2019-2022 enligt bilaga 1 till kommunplanen fastställs.
8. Internräntan för 2019 fastställs till 1,0 %.
9. Tidigare beslutade investeringar för ej längre aktuella projekt på 206,7 miljoner kronor enligt bilaga 4 avförs från investeringsprogrammet.
10. Nya och utökade investeringar på totalt 636,7 miljoner kronor enligt bilaga 4 a och 4b förs in i investeringsprogrammet.
11. Förslag till investeringsprogram som redovisas i bilaga 4 till kommunplanen fastställs.
12. Lån får tas upp inom en ram på 1 500 miljoner kronor.
13. Ramen för koncernens rörelsekrediter fastställs till 150 miljoner kronor.
14. Kommunen tecknar sammantaget borgen såsom för egen skuld för Tyresö Bostäder AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 2 300 miljoner kronor, jämte därpå löpande ränta och kostnader.
15. Borgensavgiften för Tyresö Bostäder AB fastställs till 0,4 procent av vid var tidpunkt utnyttjad del, för övriga borgensåtaganden fastställs borgensavgiften i varje enskilt fall.
16. Följande taxor antas och börjar gälla från och med 1 januari 2019:

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

- reviderad taxa för Tyresö kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning,
 - reviderad taxa för renhållningsavgifter,
 - reviderad plan- och bygglovtaxa inklusive mät- och karttaxa
17. Revisorernas budget för 2019 fastställs enligt kommunfullmäktiges presidiums förslag till 1,65 miljoner kronor.
18. I övrigt godkänns kommunstyrelsens förslag till kommunplan för 2019-2022.

Yrkande

Anita Mattsson yrkar att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att:

1. Utdebiteringen för 2019 fastställs till 19,65 kronor per skattekrona.
2. Vision, fokusområden och strategiska mål för mandatperioden 2019-2022 fastställs.
3. Särskilda uppdrag som anges för verksamhetsområden fastställs enligt det socialdemokratiska budgetalternativet.
4. Budgeterade ramanslag per verksamhetsområde för budgetåret 2019 och plan för 2020- 2022 omarbetas enligt det socialdemokratiska budgetalternativet.
5. Anslagen till förskola, fritidshem, grundskola och gymnasieskola baseras på beräknad volym, och avräkning mot faktisk volym sker vid bokslut.
6. Målet för utvecklingsstrategin för ett växande Tyresö revideras till att kommunens samlade resultat ska uppgå till 3 procent årligen vid utgången av mandatperioden 2019-2022, med verksamheter som bedrivs med hög kvalitet och oförändrad skattesats.
7. Resultaträkning, kassaflödesanalys och balansräkning för budgetåren 2019-2022 enligt bilaga 1 till kommunplanen omarbetas enligt det socialdemokratiska budgetalternativet..
8. Internräntan för 2019 fastställs till 1,0 %.
9. Tidigare beslutade investeringar för ej längre aktuella projekt på 206,7 miljoner kronor enligt bilaga 4 avförs från investeringsprogrammet.
10. Nya och utökade investeringar enligt bilaga 4 a och 4b omarbetas enligt det socialdemokratiska budgetalternativet och förs in i investeringsprogrammet.
11. Förslag till investeringsprogram som redovisas i bilaga 4 till kommunplanen omarbetas enligt det socialdemokratiska budgetalternativet..

Justerandes sign 		Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

12. Lån får tas upp inom en ram på 1 500 miljoner kronor.
13. Ramen för koncernens rörelsekrediter fastställs till 150 miljoner kronor.
14. Kommunen tecknar sammantaget borgen såsom för egen skuld för Tyresö Bostäder AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 2 300 miljoner kronor, jämte därpå löpande ränta och kostnader.
15. Borgensavgiften för Tyresö Bostäder AB fastställs till 0,4 procent av vid var tidpunkt utnyttjad del, för övriga borgensåtaganden fastställs borgensavgiften i varje enskilt fall.
16. Följande taxor omarbetas enligt det socialdemokratiska budgetalternativet och antas och börjar gälla från och med 1 januari 2019:
 - reviderad taxa för Tyresö kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning,
 - reviderad taxa för renhållningsavgifter,
 - reviderad plan- och bygglovtaxa inklusive mät- och karttaxa
17. Revisorernas budget för 2019 fastställs enligt kommunfullmäktiges presidiums förslag till 1,65 miljoner kronor.
18. I övrigt godkänns det socialdemokratiska alternativet till kommunplan för 2019-2022.

Anders Wickberg (SD) yrkar att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att:

1. Utdebiteringen för 2019 fastställs till 19,50 kronor per skattekrona.
2. Budgeterade ramanslag per verksamhetsområde för budgetåret 2019 fastställs enligt Sverigedemokraternas budgetförslag.
3. Särskilda uppdrag som anges för verksamhetsområden fastställs enligt Sverigedemokraternas budgetförslag.
4. Anslagen till förskola, fritidshem, grundskola och gymnasieskola baseras på beräknad volym, och avräkning mot faktisk volym sker vid bokslut.
5. Målet för utvecklingsstrategin för ett växande Tyresö revideras till att kommunens samlade resultat ska uppgå till 3 procent årligen vid utgången av mandatperioden 2019-2022, med verksamheter som bedrivs med hög kvalitet.
6. Internräntan för 2019 fastställs till 1,0 %.
7. Ramen för koncernens rörelsekrediter fastställs till 150 miljoner kronor.
8. Lån får tas upp inom en ram på 1 500 miljoner kronor.
9. Tidigare beslutade investeringar för ej längre aktuella projekt på 206,7 miljoner kronor enligt bilaga 4 avförs från investeringsprogrammet.

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

10. Nya och utökade investeringar på totalt 636,7 miljoner kronor enligt bilaga 4 a och 4b förs in i investeringsprogrammet.
11. Förslag till investeringsprogram som redovisas i bilaga 4 till kommunplanen fastställs.
12. Kommunen tecknar sammantaget borgen såsom för egen skuld för Tyresö Bostäder AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 2 300 miljoner kronor, jämte därpå löpande ränta och kostnader.
13. Borgensavgiften för Tyresö Bostäder AB fastställs till 0,4 procent av vid var tidpunkt utnyttjad del, för övriga borgensåtaganden fastställs borgensavgiften i varje enskilt fall.
14. Följande taxor antas och börjar gälla från och med 1 januari 2019:
 - reviderad taxa för Tyresö kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning,
 - reviderad taxa för renhållningsavgifter,
 - reviderad plan- och bygglovtaxa inklusive mät- och karttaxa
15. Revisorernas budget för 2019 fastställs enligt kommunfullmäktiges presidiums förslag till 1,65 miljoner kronor.
16. Sverigedemokraternas övriga förslag till kommunplan 2019-2022 godkänns.

Beslutsgång

Ordföranden ställer frågan om kommunstyrelsen bifaller ordförandeförslaget punkt 1. Ordföranden ställer frågan om kommunstyrelsen bifaller Anita Mattsons (S) yrkande på punkt 1. Kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandeförslaget. Ordföranden ställer frågan om kommunstyrelsen bifaller ordförandeförslaget punkt 2 och finner att kommunstyrelsen bifaller det. Ordföranden ställer frågan om kommunstyrelsen bifaller ordförandeförslaget punkt 3. Ordföranden ställer frågan om kommunstyrelsen bifaller Anita Mattsons (S) yrkande på punkt 3. Ordföranden ställer frågan om kommunstyrelsen bifaller Anders Wickbergs (SD) yrkande på punkt 3. Kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandeförslaget. Ordföranden ställer frågan om kommunstyrelsen bifaller ordförandeförslaget punkt 4. Ordföranden ställer frågan om kommunstyrelsen bifaller Anita Mattsons yrkande på punkt 4. Ordföranden ställer frågan om kommunstyrelsen bifaller Anders Wickbergs (SD) yrkande på punkt 2. Kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandeförslaget. Ordföranden ställer frågan om kommunstyrelsen bifaller ordförandeförslaget punkt 5 och finner att kommunstyrelsen bifaller det. Ordföranden ställer frågan om kommunstyrelsen bifaller ordförandeförslaget punkt 6 och finner att

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

kommunstyrelsen bifaller det. Ordföranden ställer frågan om kommunstyrelsen bifaller ordförandeförslagets punkt 7. Ordföranden ställer frågan om kommunstyrelsen bifaller Anita Mattsons (S) yrkande på punkt 7. Kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandeförslaget. Ordföranden ställer frågan om kommunstyrelsen bifaller ordförandeförslagets punkt 8 och finner att kommunstyrelsen bifaller det. Ordföranden ställer frågan om kommunstyrelsen bifaller ordförandeförslagets punkt 9 och finner att kommunstyrelsen bifaller det. Ordföranden ställer frågan om kommunstyrelsen bifaller ordförandeförslagets punkt 10. Ordföranden ställer frågan om kommunstyrelsen bifaller Anita Mattsons (S) yrkande på punkt 10. Kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandeförslaget. Ordföranden ställer frågan om kommunstyrelsen bifaller ordförandeförslagets punkt 11. Ordföranden ställer frågan om kommunstyrelsen bifaller Anita Mattsons (S) yrkande på punkt 11. Kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandeförslaget. Ordföranden ställer frågan om kommunstyrelsen bifaller ordförandeförslagets punkt 12 och finner att kommunstyrelsen bifaller det. Ordföranden ställer frågan om kommunstyrelsen bifaller ordförandeförslagets punkt 13 och finner att kommunstyrelsen bifaller det. Ordföranden ställer frågan om kommunstyrelsen bifaller ordförandeförslagets punkt 14 och finner att kommunstyrelsen bifaller det. Ordföranden ställer frågan om kommunstyrelsen bifaller ordförandeförslagets punkt 15 och finner att kommunstyrelsen bifaller det. Ordföranden ställer frågan om kommunstyrelsen bifaller ordförandeförslagets punkt 16. Ordföranden ställer frågan om kommunstyrelsen bifaller Anita Mattsons (S) yrkande på punkt 16. Kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandeförslaget. Ordföranden ställer frågan om kommunstyrelsen bifaller ordförandeförslagets punkt 17 och finner att kommunstyrelsen bifaller det. Ordföranden ställer frågan om kommunstyrelsen bifaller ordförandeförslagets punkt 18. Ordföranden ställer frågan om kommunstyrelsen bifaller Anita Mattsons (S) yrkande på punkt 18. Ordföranden ställer frågan om kommunstyrelsen bifaller Anders Wickbergs (SD) yrkande på punkt 16. Kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandeförslaget.

Bilagor

Ordförandeförslag kommunplan.pdf

Tjänsteskrivelse Kommunplan 2019-2022 samt budget för 2019 och ekonomisk plan för 2020-2022.pdf

Kommunplan 2019-2022 2018-05-28 till KS.pdf

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

Kommunledningsutskottet protokollsutdrag 2018-05-14 §97.pdf
Tjänsteskrivelse Revidering av taxa för Tyresö kommuns allmänna vatten- och
avloppsanläggningar.pdf
Taxa för Tyresö kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning.pdf
Tjänsteskrivelse Revidering av taxa för renhållningsavgifter.pdf
Renhållningstaxa för Tyresö kommun 2019.pdf
Miljö- och samhällsbyggnadsutskottet protokollsutdrag 20180418 §41 Plan- och
bygglovtaxa.pdf
Revidering av bygglovtaxan Byggnadsnämndens protokollsutdrag 2018-04-18 §
24.pdf
Plan- och bygglovtaxa inkl mät- och kart med förslag till revideringar inför 2019
från MSU och BN.pdf
Tjänsteskrivelse Budget för revisorerna 2019.pdf
Sverigedemokraternas budgetförslag 2019.pdf
Socialdemokraternas budgetalternativ 2019 version KS.pdf

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

Ordförandeförslag kommunplan för 2019-2022 med budget för 2019

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Utdebiteringen för 2019 fastställs till 19,50 kronor per skattekrona.
2. Vision, fokusområden och strategiska mål för mandatperioden 2019-2022 fastställs.
3. Särskilda uppdrag som anges för verksamhetsområden fastställs.
4. Budgeterade ramanslag per verksamhetsområde för budgetåret 2019 och plan för 2020- 2022 fastställs:

Förskola	330 510 000 kronor
Grundskola	704 143 000 kronor
Individ- och familjeomsorg	187 320 000 kronor
Omsorg om personer med funktionsnedsättning	287 946 000 kronor
Äldreomsorg	351 077 000 kronor
Gymnasieskola	228 576 000 kronor
Vuxenutbildning	28 159 000 kronor
Arbete och integration	11 310 000 kronor
Bibliotek, kultur, fritid och fritidsgårdar	110 312 000 kronor
Plan och exploatering	35 859 000 kronor
Väghållning och park	70 170 000 kronor
Miljö, trafik och övrigt	6 945 000 kronor
Vatten och avlopp	0 kronor
Renhållning	0 kronor
Bygglovsverksamhet	6 257 000 kronor
Näringsliv	1 284 000 kronor
Gemensam verksamhet	132 269 000 kronor
Kommunalförbund mm	43 227 000 kronor
Politisk verksamhet	25 760 000 kronor

5. Anslagen till förskola, fritidshem, grundskola och gymnasieskola baseras på beräknad volym, och avräkning mot faktisk volym sker vid bokslut.
6. Målet för utvecklingsstrategin för ett växande Tyresö revideras till att kommunens samlade resultat ska uppgå till 3 procent årligen vid utgången av mandatperioden 2019-2022, med verksamheter som bedrivs med hög kvalitet och oförändrad skattesats.
7. Resultaträkning, kassaflödesanalys och balansräkning för budgetåren 2019-2022 enligt bilaga 1 till kommunplanen fastställs.

8. Internräntan för 2019 fastställs till 1,0 %.
9. Tidigare beslutade investeringar för ej längre aktuella projekt på 206,7 miljoner kronor enligt bilaga 4 avförs från investeringsprogrammet.
10. Nya och utökade investeringar på totalt 636,7 miljoner kronor enligt bilaga 4 a och 4b förs in i investeringsprogrammet.
11. Förslag till investeringsprogram som redovisas i bilaga 4 till kommunplanen fastställs.
12. Lån får tas upp inom en ram på 1 500 miljoner kronor.
13. Ramen för koncernens rörelsekrediter fastställs till 150 miljoner kronor.
14. Kommunen tecknar sammantaget borgen såsom för egen skuld för Tyresö Bostäder AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 2 300 miljoner kronor, jämte därpå löpande ränta och kostnader.
15. Borgensavgiften för Tyresö Bostäder AB fastställs till 0,4 procent av vid var tidpunkt utnyttjad del, för övriga borgensåtaganden fastställs borgensavgiften i varje enskilt fall.
16. Följande taxor antas och börjar gälla från och med 1 januari 2019:
 - reviderad taxa för Tyresö kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning,
 - reviderad taxa för renhållningsavgifter,
 - reviderad plan- och bygglovtaxa inklusive mät- och karttaxa
17. Revisorernas budget för 2019 fastställs enligt kommunfullmäktiges presidiums förslag till 1,65 miljoner kronor.
18. I övrigt godkänns kommunstyrelsens förslag till kommunplan för 2019-2022.

Tyresö kommun
Kommunstyrelseförvaltningen
Petra Andersson Hallberg
Chefsstrateg
08-5782 9140
petra.andersson@tyreso.se

TJÄNSTESKRIVELSE
2018-05-16
1 (4)

Diarienummer
2018/KS 0179 10

Kommunstyrelsen

Kommunplan för mandatperioden 2019-2022 samt budget för 2019 och ekonomisk plan för 2020-2022

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelseförvaltningen har utifrån styrprocessen upprättat förslag till kommunplan för mandatperioden 2019-2022 samt budget för 2019 och plan för 2020-2022. Ärendet ska beredas av kommunstyrelsen och beslutas i kommunfullmäktige.

Den politiska inriktningen fastställs i kommunplanen i början av en ny mandatperiod. Budgeten revideras årligen utifrån förändrade förutsättningar avseende skatteintäkter och demografi. Detsamma gäller även för förekommande uppdrag till nämnderna.

Ärendet omfattar även förslag till ändringar i taxor.

Tyresö kommun och kommunsektorn som helhet väntas möta demografiska utmaningar på sikt. Antalet yngre och antalet äldre i befolkningen ökar snabbare än antalet invånare i yrkesverksam ålder. Det gör att över tid finns ett växande behov av kommunens verksamheter betingat av demografiska förändringar. Detta förhållande är inte tillfälligt utan väntas bestå framöver.

Kommunen måste ständigt se över uppdraget och arbeta för att de resurser kommunen förfogar över används på ett så effektivt sätt som möjligt. Ökade behov behöver inte bara mötas med fler anställda utan även med arbetsbesparande lösningar som möjliggörs av exempelvis ny teknik. Verksamheterna måste möta dagens och morgondagens utmaningar med att hitta nya sätt att klara välfärdsuppdragen och bidra till en långsiktig resultatnivå, både vad gäller kvalitet i verksamheterna och ekonomi. Detta kan vara möjligt med hjälp av till exempel automatisering, digitalisering och ändrade arbetssätt.

För att kunna klara framtidens välfärd beslutade kommunfullmäktige den 19 juni 2017 att starta ett arbete med att ta fram en långsiktig strategi för ett växande Tyresö. Målet för utvecklingsstrategin revideras i kommunplanen till att kommunens samlade resultat ska uppgå till 3 procent årligen vid utgången av mandatperioden 2019-2022, med verksamheter som bedrivs med hög kvalitet och oförändrad skattesats. För 2019 fastställs en resultatnivå på 2,0 procent, en nivå som succesivt höjs till 2,5 procent 2020 och till 3,0 procent från och med 2021. Sammantaget innebär det att kommunen både måste arbeta med att ser över såväl uppdraget som effektiviteten i verksamheterna de kommande åren.

I kommunplanen har tidigare avsatts en ekonomisk buffert till kommunstyrelsen för bl.a. hantering av volymförändringar i de pedagogiska verksamheterna samt för flyktingkostnader. En central buffert för att stödja dels arbetet med utvecklingsstrategin samt hantera volymförändringar inom de pedagogiska områdena är viktig för att säkerställa en god ekonomisk hushållning i kommunen och samtidigt skapa förutsättningar för en dynamisk verksamhetsstyrning. I kommunplanen för mandatperioden 2019-2022 saknas en central buffert för detta ändamål.

De ekonomiska ramarna till kommunens verksamhetsområden ges som fasta respektive demografibaserade anslag. Varje år fastställs volymberäknade anslag för samtliga verksamhetsområden utom näringsliv, kommunförbund och politisk verksamhet. Sammantaget tillförs verksamheterna 2019 knappt 31 miljoner kronor i förväntade volymökningar, jämfört med 2018.

Utöver kompensation för volymförändringar har 45,1 miljoner kronor fördelats i politiska prioriteringar. För 2019 genomför särskilda satsningar på de pedagogiska områdena samt funktionshinder, individ- och familjeomsorg och politisk verksamhet. (Se bilaga 2 – Politiska prioriteringar under mandatperioden.)

Investeringsprogrammet utgår för förra årets investeringsprogram och lokalförsörjningsplanen beslutad av kommunstyrelsen januari 2018. Utöver det har de investeringsbeslut som fattats av fullmäktige under året lyfts med i programmet. Totalt har investeringar för 636,7 miljoner kronor tagits in i programmet sedan förra året. Samtidigt har projekt för 206,7 miljoner kronor som låg med i förra årets beslut strukits från programmet då de inte längre är aktuella. Det innebär att nettoökningen av investeringsprogrammet är 430,0 miljoner kronor.

Tyresö kommun har gått i borgen för Tyresö Bostäders skuld. Bostadsbolaget är i en expansiv fas då bolaget bygger ett stort antal nya lägenheter, vilket innebär nyupplåning för bolaget. Under 2018 beräknas skulden komma upp i 1 740 miljoner kronor, vilket är nära det tidigare borgenstaket på 1 800 miljoner kronor. Från och med 2019 höjs borgenstaket till 2 300 miljoner kronor.

Vår bedömning är att det är en brist att det i förslaget till budget för 2019 och framöver saknas en central buffert. Förslaget att ta bort den centrala bufferten kommer att bidra till att besparingskravet på verksamheterna blir högre 2020 och framåt för att målet om 3 procent överskott i slutet av mandatperioden ska kunna nås.

Kommunstyrelseförvaltningen

Bo Renman
Kommundirektör

Torstein Tysklind
Ekonomichef

Tyresö kommun

TJÄNSTESKRIVELSE

2018-05-23

1 (2)

Diarienummer

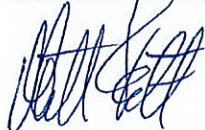
2018/KS 0179 10

Budget för revisorerna 2019

Förslag till beslut i kommunfullmäktige

- Revisorernas budget för år 2019 fastställs till 1 650 000 kr

Kommunfullmäktiges presidium

Mats Fält
Ordförande

Sonja Gustafson
1:e vice ordförande

Anders Linder
2:e vice ordförande

Beskrivning av ärendet

Det senaste tillfället då revisorernas budgetram utökades var i budget för år 2015. Då utökades budgetramen från 1 350 000 kronor till 1 600 000 kronor.

Följaktligen har samma budgetanslag även gällt under åren 2017 och 2018. I 2016 års budget sänktes anslaget tillfälligt till tidigare nivån på 1 350 000 kronor.

Inför år 2019 kommer revisionen att ha ett behov av utökat anslag då det första året i nya mandatperioden inleds med dubbla grupper revisorer. Detta eftersom uppdraget för respektive mandatperiod är slutfört när revisorerna under det femte året efter valet har avslutat granskningen av det fjärde årets verksamhet och avlämnat revisionsberättelse.

Med detta i åtanke föreslår kommunfullmäktiges presidium, efter samråd med revisorerna, att budgeten för revisorerna för år 2019 fastställs till 1 650 000 kronor.

Kommunplan 2019-2022 och budget för 2019

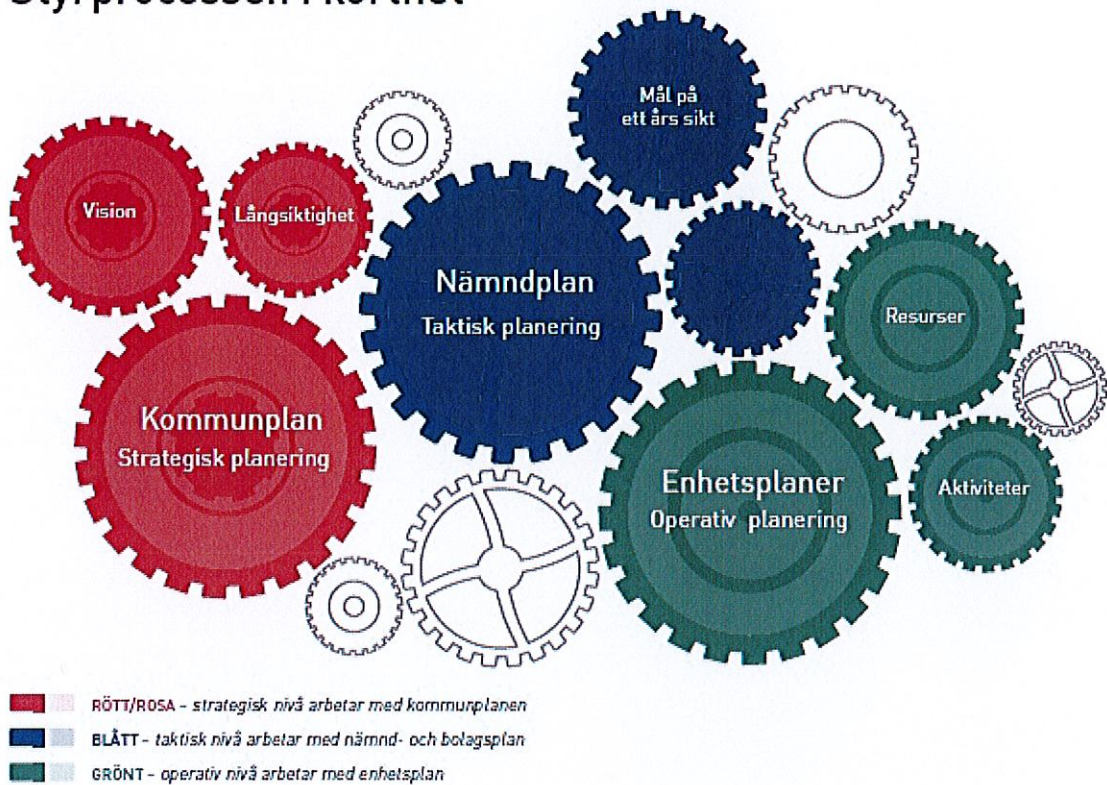
Innehåll

Kommunplan 2019-2022 och budget för 2019	1
Så här styrs Tyresö kommun.....	2
Omvärldsanalys – Övergripande förändringskrafter.....	3
Tänk globalt – agera lokalt	5
Tyresö i Stockholmsregionen	6
Framtidens Tyresö.....	7
Kommunens uppdrag	14
Planeringsförutsättningar.....	24
Driftbudget 2019 och plan för 2020-2022.....	27
Investeringar och finansiering.....	29
Verksamhetsområden	33
Kommunala bolag.....	55
Program för uppföljning av privata och kommunala utförare.....	57
Uppföljning, interkontroll och kommunikation	59
Styrprocessens årshjul	61
Bilaga 1 – Finansiella sammanställningar – Resultaträkning, kassaflödesrapport och balansräkning	62
Bilaga 2 – Politiska prioriteringar under mandatperioden.....	66
Bilaga 3 - Verksamhetsvolymmer.....	67
Bilaga 4 a - Investeringsprogram 2019-2022	68
Bilaga 4 b - Beslut om nya och utökade investeringar i och med investeringsprogrammet 2019-2022.....	70
Bilaga 5: Nämndansvar för respektive verksamhetsområde	71
Bilaga 6 - Förteckning över kommungemensamma styrdokument	72
Bilaga 7 – Sammanställning av taxor och avgifter.....	74

Så här styrs Tyresö kommun

För att kommunens vision ska kunna förverkligas krävs att hela organisationen arbetar mot de angivna målen. Kommunens styrprocess är ett stöd i arbetet för att uppfylla kommunens uppdrag och mål.

Styrprocessen i korthet

Omvärldsanalys – Övergripande förändringskrafter

Omvärldsanalyser utgör långsiktiga strategiska planeringsunderlag för Tyresö kommun i samband med arbetet med kommunplan och budget. Vi tittar på och analyserar händelser och trender i omvärlden som kan komma att påverka kommunen på sikt.

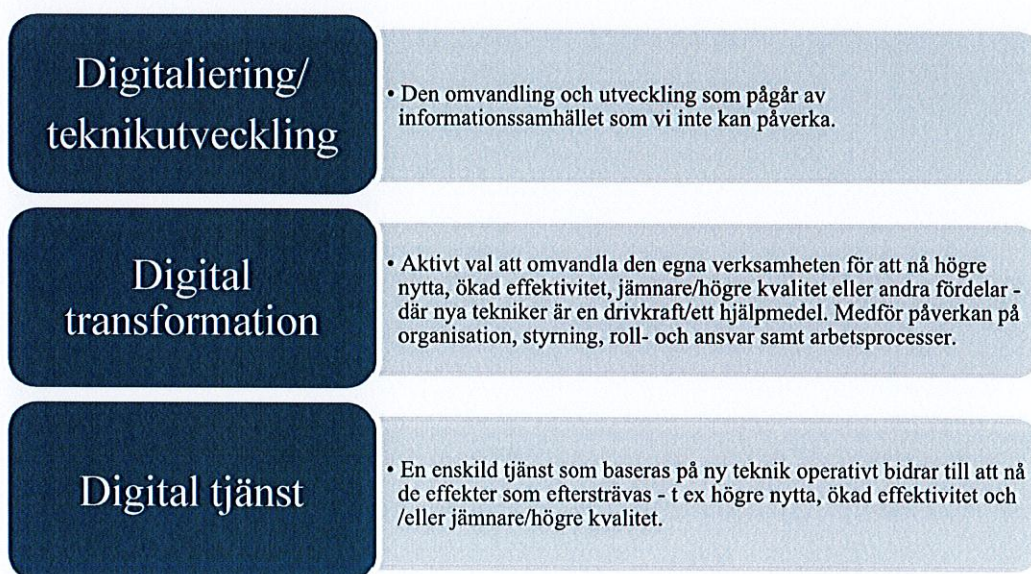
Tema: Teknikutveckling

Teknikutveckling har lett till enorma förändringar de senaste årtiondena; datorer, internet, mobiltelefoner, industrirobotar och mycket mer. Datorkapaciteten ökar nu i en sådan takt att datorer och robotar i framtiden kommer att utföra allt mer komplexa uppgifter i ett samhälle som kommer att vara ständigt uppkopplat.

År 2025 ser vi framförallt framför oss att¹:

- de flesta av informationstjänster, ansökningar och beslut kan utföras när som helst på dygnet och via automatiserade funktioner.
- nästan alla insatser och tjänster kommer att kunna utföras på distans
- i stort sett all elektronisk teknik kommer att vara trådlös, inbyggd eller bärbar och röststyrd
- virtual reality och augmented reality kommer att användas som verktyg inom alla verksamheter
- big data hjälper till att fatta beslut
- mycket kommer att vara uppkopplat och automatiseringen kommer att ta över en stor del av det arbete som idag utförs av personal.
- våra medborgare kommer att möta en förändrad arbetsmarknad och som arbetsgivare kommer vi att efterfråga en annan kompetens.

De förändringar som kommer till följd av teknikutvecklingen ställer stora krav på ett förändringsarbete inom alla kommunens verksamheter de kommande åren.

Källa: PwC

¹ Rapporten Omvärlds- och trendanalys 2016 – Tema: Teknikutveckling återfinns i ett särtryck.

Tema - Framtidens arbetsmarknad²

Trender i framtidens arbetsliv

Framtidens arbetsliv är ett nytt cybersocialt system. Digitalisering och automatisering driver fram ett alltmer självgående och sammanlänkat system mellan människor och maskiner – där de sociala, genuint mänskliga kvaliteterna blir viktiga att värna och utveckla. Även i ett platsperspektiv går utvecklingen mot mer sammanlänkade system, där det är viktigt att förstå vem man är och vilken roll man spelar.

Kommunen som plats

Kommunerna delas in i åtta kommuntyper med olika förutsättningar. Analysen visar på fem distinkta kommuntyper och tre mindre tydliga kommuntyper: Smetskapare, Oaser, Regionhubbar, (G)Lokala tillverkare, Upplevelseskapare, samt Småstäder, Landsorter och Naturbrukare. Dessa typer har olika roller och förutsättningar i det alltmer integrerade arbetsmarknadsnätverket av Sveriges kommuner.

Tyresö kommun är en utpräglad ”oas” d v s boendekommun där en mycket stor andel av den yrkesverksamma befolkningen pendlar till arbetsplatser som ligger i andra kommuner. Tyresö kommun har ett bra utgångsläge med närheten till ”smetskapare” som Stockholm stad och andra jobbskapande kommuner. Tyresöbornas yrkessammansättning, med viss tyngdpunkt på välfärdsyrken och hantverksyrken, gör att de löper mindre risk att rationaliseras bort i automatiseringens och robotiseringens spår. Samtidigt är Tyresö beroende av den övriga stockholmsregionen som står för skapandet av arbetstillfällen. Därmed finns även ett stort beroende av väl fungerade kommunikationer.

Uppkoppling mot det som växer avgör framtiden för de flesta platser. De allra flesta kommuner behöver kopplas upp mot något som växer: i form av de riktigt stora städernas arbetsmarknader, globala turistströmmar eller produktionskedjor.

Framtidens kompetensbehov

Framtidens kompetensbehov handlar om att hantera människa och maskin. Kairos Future pekar ut tre huvudförmågor som är avgörande för framtidens medarbetare att ha:

- Teknisk förmåga att bemästra digitaliseringen
- Social förmåga att hantera det som inte går att teknikifiera: att hantera människor
- Driv- och disciplinförmågor att själv ta ansvar för förändring, orka leverera resultat, och göra sig själv relevant i ett alltmer flexibelt arbetsliv

² Analysföretaget Kairos Future har undersökt arbetslivets framtid, med fokus på hur platsers förutsättningar skiljer sig åt. Studien bygger på flera metoder, bl. a en omfattande trendanalys och en enkät riktad till 10 000 arbetande och studerande svenskar. Här återges rapportens huvudsakliga slutsatser. Hela rapporten återfinns i ett särtryck.

Bra plats och arbetsplats tillsammans attraherar kompetens.

För att attrahera framtidens kompetens är det viktigt att förstå de värderingsförskjutningar som kan komma att påverka val av framtida arbetsplats. Själva arbetet blir mindre viktigt som meningsskapare utan istället är det andra faktorer som blir allt framträdande. Dit hör att familj och en intressant fritid blir mer viktiga. Fler kan komma att välja arbetsgivare utifrån den plats man bor på. Att nå en upplevd balans mellan arbete och fritid blir sannolikt en viktigare faktor vid val arbetsgivare.

Tänk globalt – agera lokalt

Det finns många globala, nationella och regionala mål som vi måste ta hänsyn till i kommunens verksamheter. Dessa mål gäller skilda områden såsom exempelvis jämställdhet, folkhälsa, miljö och arkitektur. När kommunen utformar den långsiktiga planeringen tar vi hänsyn till bland annat de globala målen. De globala målen är ett ramverk i det lokala arbetet och genom att agera lokalt i kommunen bidrar vi till att dessa mål uppfylls.

De globala målen

Syftet med de globala målen är att människor världen över ska kunna enas kring en definition kring hållbar utveckling. Medlemsländerna har enats om att åstadkomma tre saker under de kommande 15 åren: Att utrota extrem fattigdom, att minska ojämlikheter och orättvisor samt att lösa klimatkrisen. Då dessa övergripande mål är antagna av länder med väldigt varierande förutsättningar, är delmålen specifikt anpassade för respektive lands unika förutsättningar. De globala målen inkluderar våra nationella miljö kvalitets- och folkhälsomål.

	1. INGEN FATTIGDOM Avskaffa all form av fattigdom överallt.		7. HÅLLBAR ENERGI FÖR ALLA Säkerställa att alla har tillgång till tillförlig, hållbar och modern energi till en överkomlig kostnad.
	2. INGEN HUNGER Avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning, uppnå en bättre kosthållning och främja ett hållbart jordbruk.		8. ANSTÄNDIGA ARBETSVILLKOR OCH EKONOMISK TILLVÄXT Verka för en inkluderande och långsiktig hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla.
	3. HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE Säkerställa att alla kan leva ett hälsosamt liv och verka för alla människors välbefinnande i alla åldrar.		9. HÅLLBAR INDUSTRI, INNOVATIONER OCH INFRASTRUKTUR Bygga upp en motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering och främja innovation.
	4. GOD UTBILDNING FÖR ALLA Säkerställa en inkluderande och jämlik utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla.		10. MINSKAD OJÄMLIKHET Minska ojämlikheten inom och mellan länder.
	5. JÄMSTÄLLDHET Uppnå jämställdhet, och alla kvinnors och flickors egenmakt.		11. HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN Städer och bosättningar ska vara inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.
	6. RENT VATTEN OCH SANITET Säkerställa tillgång till hållbar vatten- och sanitetsförvaltning för alla.		12. HÅLLBAR KONSUMTION OCH PRODUKTION Säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsstrukturer.

13. BEKÄMPA KLIMATFÖRÄNDRINGEN
 Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser.

14. HAV OCH MARINA RESURSER
 Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt i syfte att uppnå en hållbar utveckling.

15. EKOSYSTEM OCH BIOLOGISK MÅNGFALD
 Skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstörelsen samt hejda förlusten av biologisk mångfald.

16. FREDLIGA OCH INKLUDERANDE SAMHÄLLEN
 Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, se till att alla har tillgång till rättvisa samt bygga upp effektiva och ansvarsskyldiga och inkluderande institutioner på alla nivåer.

17. GENOMFÖRANDE OCH GLOBALT PARTNERSKAP
 Stärka genomförandemedlen och återvitalisera det globala partnerskapet för hållbar utveckling.

NATIONELLA MILJÖMÅLEN

(Naturvårdsverket)

Miljö kvalitetsmålen beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till. Det finns även preciseringar av miljö kvalitetsmålen.

Preciseringarna förtydligar målen och används i det löpande uppföljningsarbetet av målen.

1. Begränsad klimatpåverkan
2. Frisk luft
3. Bara naturlig försurning
4. Giftfri miljö
5. Skyddande ozonskikt
6. Säker strålmiljö
7. Ingen övergödning
8. Levande sjöar och vattendrag
9. Grundvatten av god kvalitet
10. Hav i balans samt levande kust och skärgård
11. Myllrande våtmarker
12. Levande skogar
13. Ett rikt odlingslandskap
14. Storslagen fjällmiljö
15. God bebyggd miljö
16. Ett rikt växt- och djurliv

FOLKHÄLSOMÅLEN

(Folkhälsomyndigheten)

Det övergripande nationella målet för folkhälsoarbetet i Sverige är »att skapa samhälleliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen». För att underlätta arbetet med att uppnå målet har en samlad målstruktur med elva målområden utvecklats.

1. Delaktighet och inflytande i samhället
2. Ekonomiska och sociala förutsättningar
3. Barn och ungas uppväxtvillkor
4. Hälsa i arbetslivet
5. Miljöer och produkter
6. Hälsöfrämjande hälso- och sjukvård
7. Skydd mot smittspridning
8. Sexualitet och reproduktiv hälsa
9. Fysisk aktivitet
10. Matvanor och livsmedel
11. Alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel

Tyresö i Stockholmsregionen

Tyresö kommun är en del av Stockholmsregionen och dess utveckling. Många väljer att flytta till regionen för att starta nya liv med jobb eller studier. Den befolkningsökning vi står inför är en utmaning som vi tillsammans ska ta till oss och möta. Utmaningarna är att många olika intressen ska kunna samspela på en begränsad yta. Kommunen ska klara av både långsamma och snabba förändringar såsom politiska oroligheter, ekonomiska konjunkturförändringar som naturkatastrofer och flyktingströmmar. Kommunens långsiktiga samhällsplanering ska ge en god förmåga att hantera förändringar vi inte vet något om i dag. Kommunen ska växa hållbart in i framtiden.

Regional utveckling

Stockholms läns landsting har tagit fram en ny regionplan, RUF5 2050, som visar en målbild för den långsiktiga utvecklingen i regionen. Den regionala utvecklingsplanen utgår ifrån de trender som sker i omvärlden och påverkar vår region samt de utmaningar som regionen står inför på lång sikt. År 2050 förväntas vi vara 3,4 miljoner invånare i länet, vilket är en ökning med 50 procent från i dag. De utmaningar som planen utgår ifrån är:

- Att möjliggöra befolkningsstillväxt och samtidigt förbättra regionens miljö och invånarnas hälsa.
- Att åtgärda kapacitetsbrister samtidigt som behoven fortsätter att växa.
- Att vara en internationellt ledande storstadsregion i en växande global konkurrens.
- Att minska klimatpåverkan och samtidigt möjliggöra ökad tillgänglighet och ekonomisk tillväxt.
- Att ha en fortsatt öppen region och samtidigt stärka inkluderingen.
- Att öka tryggheten i regionen samtidigt som världen upplevs som osäker.

Framtidens Tyresö

Tyresö – här trivs nya tankar

Tyresö kommuns vision beskriver den långsiktiga utvecklingen av kommunen och dess verksamheter. Den övergripande visionen är:

*I Tyresö finns det hållbara livet,
nära storstad, skog och skärgård.
I Tyresö finns plats för alla – här trivs nya tankar.
Tillsammans skapar vi trygghet och tillit.
Tyresö är hemma!*

Översiktsplan 2035

Översiktsplanen är en långsiktig plan för mark- och vattenanvändning i hela kommunen. Översiktsplanen blickar fram mot 2035 med utblick till 2055 och visar hur mark och vatten ska utvecklas och bevaras för att skapa en hållbar utveckling i hela Tyresö. Visionen för översiktsplaneringen är att ”alla är översiktsplanerare” vilket syftar på att översiktsplaneringen har kopplingar till många verksamheter inom kommunen.

Översiktsplanen sätter nationella och regionala mål och kommunens övriga strategiska dokument i ett lokalt sammanhang. Utöver den kommunomfattande översiktsplanen handlar översiktsplanering om att samordna den kommunala planeringen med statens och regionens planering för exempelvis vägar och kollektivtrafik. Det handlar även om grönstrukturplanering, bostadsförsörjning, offentlig och kommersiell service med mera. Kommunens översiktsplanering ska ge ramarna för att sätta in enskilda projekt i ett större sammanhang.

Inriktningen för översiktsplaneringen de kommande åren är satt i översiktsplanen Tyresö 2035. Den ska stärka kommunens identitet som hållbar, mänsklig, grön och blå samt teman aktivt, tillsammans, nära och varierat. Vi gör det genom tre strategier för hållbar utveckling:

- Tydliga stråk – både grönstråk och stråk för bebyggelse.
- Centrum av olika storlek – ger möjlighet till fler mötesplatser, bättre service och bättre kommunikationer.
- Det gröna och blå – som både stärks och bevaras.

Bild 1: Tyresös identitet leder oss rätt

TYRESÖS IDENTITET LEDER OSS RÄTT

IDENTITET:

Tyresös identitet skapas genom att vi i all samhällsbyggnad tänker hållbart, mänskligt, grönt och blått.

Allt vi gör och alla beslut vi tar ska värna om ekologiska, sociala och ekonomiska värden. Nya miljöer utformas omsorgsfullt och estetiskt tilltalande – miljöer som håller i längden. Vi bygger ett hållbart samhälle samtidigt som vi växer.

Tyresö har en bebyggd miljö som stödjer livet mellan husen genom en mänsklig skala, form och klimat. Den mänskliga skalan går igen i allt som kommunens verksamheter, företagande och boendemiljöer.

Tyresö är ett starkt samband i Tyrestakilen. Vi är kända för vår natur och vårt vatten som är storslaget och varierat. Alla Tyresöbor har nära till rekreation, friluftsliv, skog, park och vatten.

TEMAN:

Identiteten stärks ytterligare genom att vi adderar fyra teman till identiteten; aktivt, nära, varierat och tillsammans.

Miljön lockar till aktiviteter, möten, lek, kultur och rekreation. Det är enkelt att leva ett aktivt liv.

Tillsammans skapar vi framtidens Tyresö. Dialog och kommunikation lägger grunden till samsyn mellan Tyresöbor, näringsliv, föreningar, kommun och fastighetsägare.

Tyresöborna upplever att det är nära till allt. Knutpunkter i och utanför Tyresö skapar ett nätverk av attraktiva platser för såväl arbete som fritid.

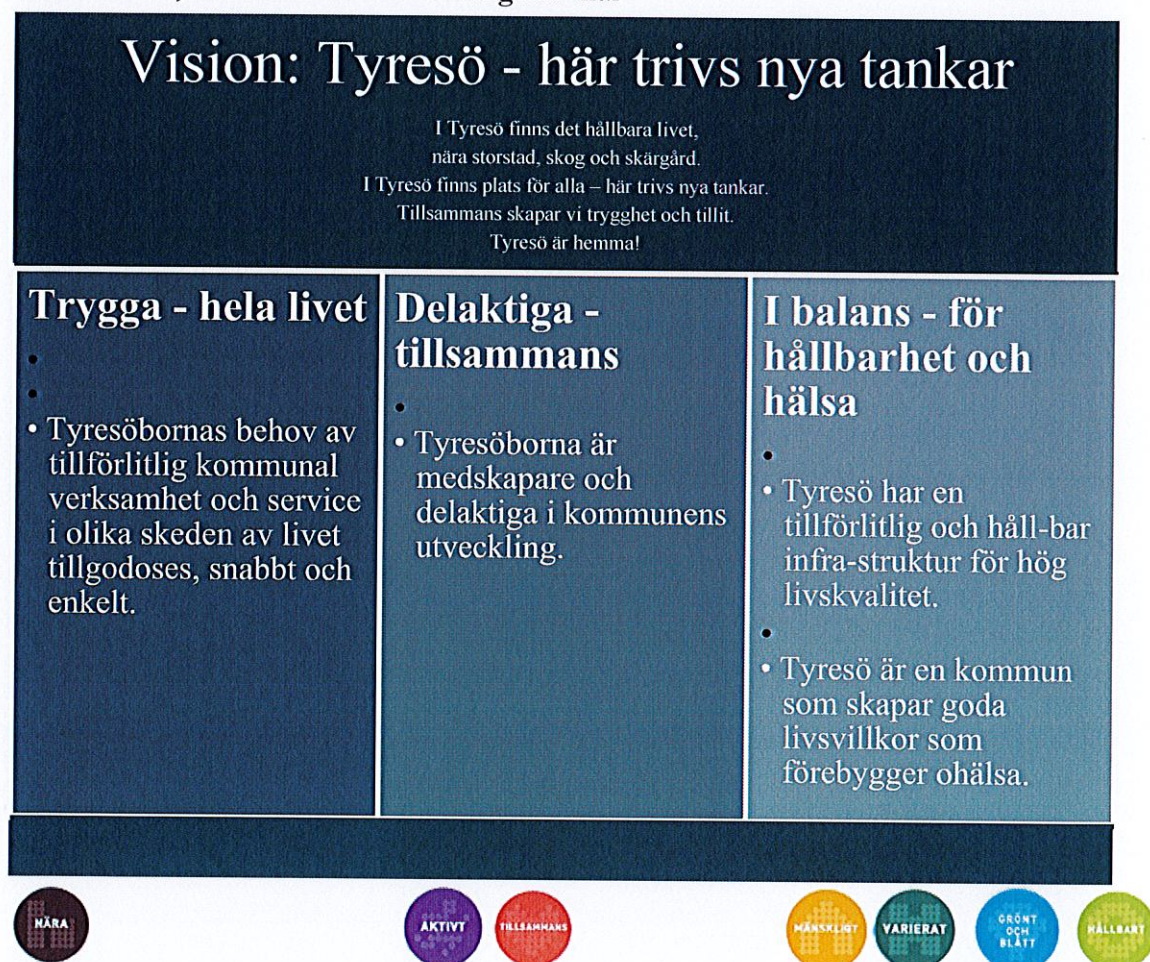
Variationsrikedom genomsyrar alla delar av samhället. Det finns mycket att välja på vad gäller livsstil, boendeform, utemiljö, service, handel och transporttjänster.

Fokusområden

Till visionen finns tre prioriterade fokusområden kopplade. Dessa områden bedöms vara särskilt viktiga att fokusera på de kommande tio åren för att nå en utveckling i riktning mot kommunens vision. Fokusområdena har arbetats fram genom en fördjupad analys av omvärldsfaktorer. För varje fokusområde finns strategiska mål formulerade som är en prioritering vad som är viktigast att åstadkomma under den kommande mandatperioden. För mandatperioden 2019-2022 finns fyra strategiska mål.

Bild 2: Vision, fokusområden och strategiska mål

Trygga – hela livet

Det är tryggt att bo i Tyresö. Tyresö är en öppen, tolerant och välkomnande kommun som tar sin del av ansvaret för människor i behov av stöd och en trygg livssituation. Tyresö kommun visar tolerans och respekt för den enskilde individen och människors lika värde. I Tyresö kopplas grönstråk samman med bebyggelse för att skapa trygga och attraktiva livsmiljöer.

Trygghet handlar även om att medborgarnas behov av kommunal verksamhet som uppkommer i olika skeden av livet tillgodoses. Tyresö har en hög servicenivå, flexibilitet och samarbetsvilja inom ramen för den lagstiftning som reglerar dess arbete. Alla möten kännetecknas av öppenhet, positiv attityd och konstruktiv dialog och bidrar till en god service mot medborgare och företag. Myndighetsutövning och tillståndsgivning sker rättssäkert, enkelt, snabbt och med fokus på medborgaren.

För att skapa trygghet och delaktighet i samhället utformas insatser utifrån individens egna förutsättningar, vilket bidrar till att den enskilde kan leva ett så självständigt liv som möjligt. Kommunen erbjuder olika typer av stöd till den som inte upplever sig klara sin livssituation ekonomiskt eller socialt. Tidiga insatser säkerställer att barn och ungdomar utvecklas för att nå sin fulla kapacitet och god självkänsla.

Det goda åldrandet i Tyresö sker i trygghet och med bibehållet oberoende. Tillgång till god vård och omsorg finns när behovet uppstår. De flesta äldre önskar känna trygghet i att vara en del av gemenskapen. I Tyresö finns olika former av boenden, med eller utan omsorg, för att tillgodose detta önskemål.

Strategiskt mål 2019-2022:

Tyresöbornas behov av tillförlitlig kommunal verksamhet och service i olika skeden av livet tillgodoses, snabbt och enkelt.

Indikator	Senaste värde	Resultatmål			
		2019	2020	2021	2022
Medborgarundersökningen, Nöjd-Region-Index för trygghet. (2017: Medel 57 högst 78)	62	63-78	Revideras årligen utifrån utfall.		
Medborgarundersökningen, Nöjd-medborgar-Index, NMI, (2017: Medel 55 Högst 69)	59	60-69	Revideras årligen utifrån utfall.		
Andel ordinarie resultat i Kommunens kvalitet i korthet som är bland de 25 procent bästa kommunerna	46 %	47-100%	Revideras årligen utifrån utfall.		

Måtten ovan relativa, d.v.s. beror av andra kommuners resultat. För måluppfyllnad ska trenden vara uppåtgående varje enskilt år.

Delaktiga – tillsammans

Tyresö kommun har ett uttalat medborgarperspektiv med stor servicekänsla och lyhördhet gentemot invånare. Tyresö är en kommun där beslut så långt som möjligt fattas av eller nära människor själva. Det är enkelt att engagera sig och föra fram sina synpunkter. Många i alla åldrar vill vara med om att bidra och ta ansvar.

Engagemanget och kompetensen hos Tyresöborna, föreningar och näringsliv är framgångsfaktorer i kommunens utveckling. Dialog och medskapande lägger grunden till samsyn. Vi förebygger motsättningar och ökar förståelsen för varandra. Tillsammans skapar vi framtidens Tyresö.

I Tyresö finns ett aktivt föreningsliv med stor bredd. Arbetet med barn och ungdomar står i fokus.

Tyresö är en öppen och transparent kommun där medborgare och andra intressenter har möjlighet att ta del av offentlig information för att vara delaktiga i de demokratiska processerna och få information om de kommunala verksamheterna. Genom att förenkla för medborgare och företag att ta del av och vidareanvända information från offentlig förvaltning främjas innovationer och skapandet av nya digitala tjänster för medborgare och företag.

Strategiskt mål 2019-2022:

Tyresöborna är medskapare och delaktiga i kommunens utveckling.

Indikator	Senaste värde	Resultatmål			
		2019	2020	2021	2022
Delaktighetsindex- Kommunen kvalitet i korthet. (2017: Medel 57 högst 93)	70	71-93	Revideras årligen utifrån utfall.		
Medborgarundersökningen, Nöjd-Inflytande-Index, NII, (2017: Medel 40 högst 55)	47	48-55	Revideras årligen utifrån utfall.		

Måtten ovan relativa, d.v.s. beror av andra kommuners resultat. För måluppfyllnad ska trenden vara uppåtgående varje enskilt år.

I balans - för hållbarhet och hälsa

Hållbarhet

I Tyresö skapas hållbara, mänskliga livsmiljöer för välmående och god hälsa. Det mänskliga går igen i allt som omfattar kommunens verksamheter, företagande och boendemiljöer. Vi bygger ett hållbart samhälle samtidigt som vi växer. Vi utvecklar det gröna och det blå, miljön som lockar till aktivitet, möten, lek, kultur och rekreation. Alla Tyresöbor har nära till upplevelser, friluftsliv, skog, park och vatten. Det är enkelt att leva ett aktivt liv i Tyresö.

Kommunen har en ändamålsenlig variation av bostäder, arbetsplatser, kultur och service. Här finns miljöer som lever hela dygnet och allt är nära, här finns platser som skapar möte över gränser och överbryggar generationer.

Tillväxten är hållbar, vi möter vår tids behov utan att minska möjligheterna för kommande generationer att tillgodose sina. Resurserna används klokt och med begränsad klimatpåverkan på väg mot ett klimatneutralt Tyresö. Tyresö har ett sjösystem i balans med god vattenkvalitet. Samhällsviktiga funktioner, ex. el och vatten, finns tillgängliga och säkerställda.

Möjlighet att ta sig till och från Tyresö är helt avgörande för kommunens framtida utveckling. Tyresö har en fungerande och effektiv trafikmiljö med hållbara resealternativ. Hela resan fungerar från dörr till dörr, både inom kommunen och i övriga regionen. Innovation, digitalisering och samarbete skapar nya möjligheter och infrastruktur för resande, företagsutveckling och ett arbetsliv i balans. Klimatet för entreprenörskap och innovation är gott. Tyresö präglas av en anda där utbildningsmöjligheter, breda nätverk, mötesplatser för innovativa miljöer stimulerar såväl kommunen som individen.

Hälsa

Ett socialt hållbart samhälle är ett jämställt och jämlikt samhälle där människor lever ett gott liv med god hälsa. God hälsa är en förutsättning för människors möjlighet att nå sin fulla potential och att bidra till samhällets utveckling. Tyresö kommun ser det som en investering att arbeta hälsofrämjande. Tyresö arbetar förebyggande för att bidra till hälsa och välbefinnande samt motverka ohälsa, särskilt för unga.

Kontinuerlig kompetensutveckling under hela arbetslivet är nödvändigt för att minska risken för arbetslöshet och ohälsa, men också för att underlätta för företagen både att hitta rätt kompetens och att utvecklas och växa. Den utbildning människor har med sig när de kommer in på arbetsmarknaden räcker sällan för ett helt arbetsliv. Därför är det nödvändigt att uppmärksamma de utmaningar som möter människor mitt i arbetslivet. En viktig del i kommunens verksamheter är att ge förutsättningarna för ett livslångt lärande.

Strategiskt mål 2019-2022:

Tyresö är en kommun som skapar goda livsvillkor som förebygger ohälsa.

- Folkhälsotal finns inte på en övergripande kommunnivå. Uppföljning och bedömning kommer att ske genom en kvalitativ analys av verksamhetsområdenas indikatorer. Målsättningen är att förbättra resultaten.
- Stockholmsenkät.
- SCB.

Tyresö har en tillförlitlig och håll-bar infra-struktur för hög livskvalitet.

Indikator	Senaste värde	Resultatmål			
		2019	2020	2021	2022
Medborgarundersökningen*, Nöjd-Region-Index (2017: Medel 60 högst 79)	70	71-79	Revideras årligen utifrån utfall.		
Insikt Företagsklimat** totalt NKI, (2017: Medel 71)	61	62-69	Revideras årligen utifrån utfall.		

* Måttet är relativt, d.v.s. beror av andra kommuners resultat. För måluppfyllnad ska trenden vara uppåtgående varje enskilt år.

** Måttet utgår från en skala från 0-100. Godkänd nivå ligger inom intervallet 62-69. För måluppfyllnad ska trenden vara uppåtgående varje enskilt år.

Kommunens uppdrag

Kommunerna ansvarar för en stor del av den samhällsservice som finns inom kommunens gränser. Kommunallagen reglerar vilka verksamheter som är obligatoriska för kommunen och vilka som kommunen kan bedriva på frivillig basis. Bl.a. ansvarar kommunen för socialtjänst, skolor, barn- och äldreomsorg, omsorg om funktionshindrade, viss sjukvård, räddningstjänst, planering av byggande och kultur. Kommunen har också ansvar för gator, vägar, vatten och avlopp och annan teknisk försörjning. Landstinget i Stockholm ansvarar för kollektivtrafiken i samråd med kommunerna.

Hållbar utveckling

Den mest använda definitionen av hållbar utveckling är:

’En hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.’³

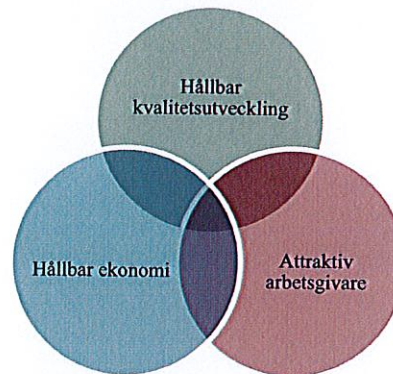
Begreppet hållbarhet bygger på tre grundpelare; ekonomiskt, socialt och miljömässigt/ekologiskt ansvar. Hållbarhetsarbetet syftar till att öka det positiva värdeskapandet. Något förenklat kan det sägas att det är den sociala hållbarhetsaspekten, människors möjligheter att tillfredsställa sina behov, som är målet med hållbarhet och hållbar utveckling. Det handlar om att skapa värde, tillvarata möjligheter och minska risker – på kort, medellång och lång sikt. För att nå detta mål behöver hänsyn tas till ett antal faktorer. Ekonomiska, sociala och miljömässiga intressen behöver vara i balans. Ekonomiskt värde skapas samtidigt som negativa effekter på miljön reduceras där mänskliga behov och sociala rättigheter respekteras. Sammantaget är den sociala hållbarheten målet, den miljömässiga/ekologiska hållbarheten de grundläggande förutsättningarna och den ekonomiska hållbarheten medlen för att nå målet.

Tyresö inkluderar ett helhetsperspektiv på hållbarhetsfrågorna. Detta innebär att, när det gäller hållbarhet, fokuserar vi på miljöfrågor såväl som på sociala och ekonomiska frågor genom hela livscykeln. Vår strävan är att hållbarhetsperspektivet ska finnas med i allt vi gör, från hur vi bemöter både medborgare och varandra på arbetsplatsen till hur vi minimerar belastningen på miljön i våra processer och bidrar till det samhälle vi är verksamma i.

³ Brundtland: Vår gemensamma framtid

Grundförutsättningar

För att Tyresö kommun ska kunna genomföra det kommunala uppdraget med god kvalitet på servicen till medborgarna behöver viktiga grundförutsättningar vara på plats. Dessa delas in i tre områden: hållbar ekonomi, hållbar kvalitetsutveckling och attraktiv arbetsgivare.

Grundförutsättningarna omfattar grundläggande och viktiga krav på kommunens verksamheter. Områdena är dels kommungemensamma förutsättningar och krav för att kunna genomföra det kommunala uppdraget och dels förutsättningarna för att kommunen ska utvecklas i den riktning som fullmäktige beslutat. För att skapa stabilitet i verksamheterna och uppnå goda resultat behöver samtliga grundförutsättningar vara på plats. De gemensamma grundförutsättningarna utgår från en helhetssyn och vilar på tre hörnpelare struktur, kultur och systematik.

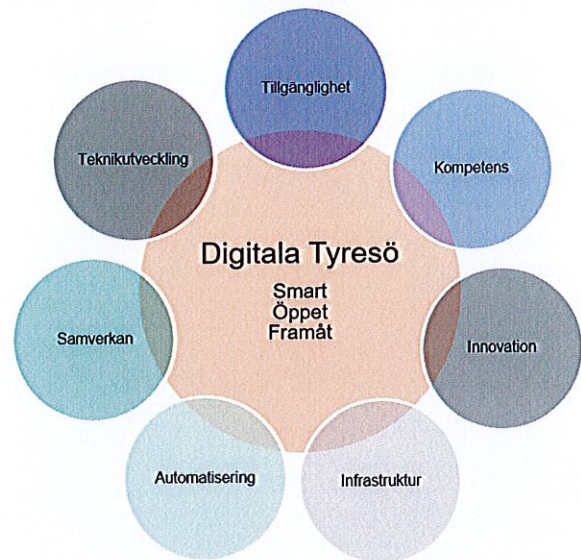
Utvecklingsstrategi för ett växande Tyresö

För att kunna klara det kommunala uppdraget på lång sikt beslutade kommunfullmäktige den 19 juni 2017 att starta ett arbete med att ta fram en långsiktig strategi för ett växande Tyresö. Målet är att kommunens samlade resultat ska uppgå till 3 procent årligen⁴ vid utgången av mandatperioden 2019-2022, med verksamheter som bedrivs med hög kvalitet och oförändrad skattesats.

⁴ Reviderat mål i samband med beslut av Kommunplan 2019-2022 med budget för 2019.

De förändringar som kommer till följd av teknikutvecklingen som sker i omvärlden ställer stora krav på ett förändringsarbete inom alla kommunens verksamheter de kommande åren. Ny teknik är en viktig del i utvecklingsarbetet för kommunen för att uppnå utvecklingsstrategins mål. Vägledning för digitalisering 2017-2020 beskriver riktningen för kommunens verksamheter mot ett digitalt Tyresö.

Bild 3: Vägledning för digitalisering 2017-2020

Uppföljning

Redovisning till nämnd och kommunstyrelse sker i samband med delårsrapporterna per den 30 april och 31 augusti samt till verksamhetsberättelsen. I övrigt beslutar förvaltningschefen om principer, återrapporering och redovisning av resultat utifrån grundförutsättningarna.

Hållbar ekonomi

Hållbar ekonomi är kommunens arbetssätt för att på kort och lång sikt hushålla med sina ekonomiska resurser så att de gör mest nytta. När kommunen använder pengar är det medborgarnas skattepengar som används och därför måste syftet vara att göra mest möjlig nytta för kommunens invånare.

Grundförutsättningen hållbar ekonomi riktar sig mot två områden: En kostnadseffektiv verksamhet och kommunens finansiella ställning.

Kostnadseffektiv verksamhet

Tyresö kommun har en kostnadseffektiv verksamhet med hög kvalitet. Det är medarbetare och chefer som tillsammans ger förutsättningarna genom att skapa hållbara och effektiva processer på alla organisationsnivåer. Kvalitet och ekonomi hänger ihop, hållbara och stabila arbetssätt är oftast kostnadseffektiva. Effektiva processer innebär fokus på det som är viktigt att åstadkomma och minskar svinn och onödiga arbete.

Tabell 1: Grundförutsättningar med inriktning på kommunens verksamheter

Alla kommunens verksamhetsområden ska bedrivas inom ramen för tilldelade ekonomiska resurser.

Indikator	Senaste värde	Resultat- mål	Finansiellt mål
Indikatorer riktat mot verksamhetsområden			
Antal verksamhetsområden som bedriver sin verksamhet inom budgetram	12 av 17	17/17	
Andel verksamhetsområden ³⁾ med prognossäkerhet augusti inom +/- 1,0 %.	43 %	100 %	
Kommunövergripande indikatorer			
Samlat resultat för kommunens verksamhetsområden (mnkr)	- 34,0	0,0	Ja
Prognossäkerhet ¹⁾ delårsbokslut augusti ²⁾	0,5 %	+/- 0,5 %	

¹⁾ Prognossäkerhet mäts som differensen mellan prognosen och utfallet som andel av omsättning.

²⁾ Mäts på hela kommunens utfall exklusive skatter och utjämnning.

³⁾ Som verksamhetsområden räknas alla 19 verksamhetsområden samt finansförvaltningen. Finansförvaltningen delas två områden, skatter och utjämningsintäkter samt övrig finansförvaltning.

Kommunens finansiella ställning - Balans över tid

Kommunen följer principen om att varje generation ska bära sina egna kostnader. Det är denna princip som ligger till grund för balanskravet i kommunallagen: kommunen får inte skjuta underskott framför sig till kommande generationer. Kommunen får inte heller ha orimligt höga överskott, så att dagens skattebetalare betalar mer än sin del av kostnaden över tid.

Hållbar ekonomi är en fråga om vilka investeringar kommunen genomför och hur kostnaden för dessa finansieras. Investeringsnivån och reinvesteringsnivån är på en sådan nivå att kommunens anläggningstillgångar (t.ex. byggnader, VA-nät och vägar) inte tappar sin standard. I praktiken kostar nya investeringar mer än de investeringar som gjordes för 15-50 år sedan, vilket är orsaken att kommunen varje år har ett överskott som finansierar den ständigt ökande investeringskostnaden.

I översiktsplanen Tyresö 2035 uttrycker kommunen sin avsikt att ha en hållbar tillväxt i ett tempo anpassat till Tyresös förutsättningar. Det innebär ökade investeringar och därför siktar kommunen mot ett överskott på tre procent över en period för att finansiera delar av investeringarna. På så sätt motverkar kommunen att kapitalkostnaderna för framtida generationer blir orimligt stora.

Hållbar ekonomi innebär alltså en balans i dag för en balans i morgon. Det handlar om balans i driftsekonomin varje år med överskott på nödvändig nivå. Det handlar om att göra kloka avvägningar av vilka investeringar kommunen kan genomföra när kapitalkostnaderna ska fördelas rättvist över generationerna.

Hållbara investeringar

Kommunen beaktar tre principer när investeringar genomförs: reinvesteringsbehov, kommunens utveckling samt en rättvis fördelning mellan generationer. Kommunen har valt tre indikatorer som uttrycker de förutsättningar som ska infrias för att målet ska uppfattas som uppfyllt.

Kombinationen av betydande reinvesteringsbehov och effekter av kommunens utveckling innebär ett högre investeringsbehov framöver än tidigare. En rättvis fördelning mellan generationerna innebär begränsningar för kommunens finansiella utrymme. Resultatmålen för indikatorerna är satta utifrån en avvägning mellan de tre principerna.

Under mandatperioden kan det bli nödvändigt att justera indikatorer och resultatmål för att bättre uttrycka vad som behövs för måluppfyllelse.

Finansiella mål

Kommunallagen föreskriver att en kommun ska ha finansiella mål som uttrycker när kommunen uppfattar att den har en god ekonomisk hushållning. Målen måste vara tydliga och enkelt mätbara. Kommunen har valt tre av de indikatorer som finns inom hållbar ekonomi som finansiella mål. De är särskilt markerade i tabell 1 och tabell 2.

Tabell 2: Grundförutsättningar med inriktning på kommunens finansiella ställning

Kommunens resultat ska under mandatperioden öka från två procent till tre procent av skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag

Indikator	Senaste värde	Resultatmål				Finansiellt mål
		2019	2020	2021	2022	
Årets resultat exklusive jämförelsestörande poster och markförsäljningsintäkter som andel av summan av skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag	3,4 %	2,0 %	2,5 %	3,0 %	3,0 %	Ja

Kommunen ska ha en investeringstakt som dels ser till att kommunens tillgångar behåller sitt värde, att kommunens utveckling säkras enligt översiktsplan Tyresö 2035 samt att kapitalkostnader fördelas rättvist mellan generationer.

Indikator	Senaste värde	Resultat- mål	Finansiellt mål
Kommunens soliditet exklusive pensionsåtagande intjänat före 1998.	38,9 %	min 32,0%	Ja
Avskrivningarnas andel av summan av skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag	4,3 %	max 5,0	
Låneskuld per invånare (tkr)	14,7	max 34,0	

Fakta: Indikatorer investeringstakt

Soliditet

Soliditet uttrycker hur kommunen finansierar sina tillgångar. Om kommunen finansierar investeringar genom lån kommer soliditeten att sjunka. Om en andel av investeringarna finansieras med ett ökat eget kapital (som kommunen uppnår genom årliga resultat/överskott), kan upplåning ske utan att soliditeten minskar. Hur stora investeringar kommunen kan tillåta sig med bibehållen soliditet är beroende av de överskott kommunen får, större överskott medger större investeringar. Soliditeten är ett nyckeltal som fångar detta. Indikatorn är ett bra jämförelsetal för den egna kommunen över tid, men inte lika bra i jämförelse med andra kommuner.

Avskrivningarnas andel av skatteintäkterna

Avskrivningarnas andel av skatteintäkterna är ett mått som visar den belastning investeringarna påför kommunens årliga driftskostnader. Höjda investeringar innebär ökade avskrivningar. Skatteintäkterna påverkas av befolkningsutveckling, prisutveckling och konjunkturutveckling. Måttet blir jämförbart över tid: Om avskrivningarnas andel ökar innebär det ett tryck både mot dagens ekonomi men även mot framtida generationer.

Låneskuld per invånare

Utrycker skuldutvecklingen över tid relaterat till befolkningen. Den är också ett uttryck för den skuldbelastning vi för vidare till de som bor i Tyresö i framtiden.

Hållbar kvalitetsutveckling

Helhetssyn och engagemang

Hållbar kvalitetsutveckling innebär att verksamhetsuppdraget utförs med bästa möjliga kvalitet med tillgängliga resurser. Verksamhetsutvecklingen tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov. Hållbar kvalitetsutveckling innebär även en förmåga att förstå och skapa värde för de som verksamheten är till för.

Verksamhetsuppdraget styrs i de flesta fall av en omfattande lagstiftning eller motsvarande styrdokument. Medborgares och intressenters behov och önskemål är vägledande. För att resurserna ska användas på bästa sätt måste det alltid finnas en balans mellan att göra rätt saker och göra saker på rätt sätt, den inre effektiviteten. Grundförutsättningen är att gemensamma förhållningssätt och effektiva arbetssätt skapar utrymme för verksamhetsutveckling och leder till minskade kvalitetsbristkostnader, ökad helhetssyn och engagemang.

Leda för hållbarhet

Engagerande ledare på alla nivåer ger förutsättningar för alla medarbetare att vara delaktiga och våga tänka nytt i verksamhetens utveckling. De leder arbetet med kvalitetsutveckling och ansvarar för att processerna och resultaten följs upp och förbättras. Genom gemensamma förhållningssätt och arbetssätt samt en tydlig gemensam målbild säkerställer de tillsammans med medarbetarna hållbara resultat nu och i framtiden. För att leda för hållbar kvalitetsutveckling har cheferna i Tyresö gedigen utbildning och praktisk erfarenhet i förändringsledning och systematiskt förbättringsarbete.

Medarbetare förbättrar, utvecklar och tänker nytt

Det är medarbetarna som med sin kompetens och sitt engagemang gör förbättringar och påverkar utvecklingen i verksamheten. Varje medarbetare är insatt i vilken betydelse de har för verksamhetsutvecklingen och ser sin roll i helheten. Medarbetarna tar ansvar för att samarbete och arbetssätt fungerar effektivt. De är delaktiga i uppföljning och utvärdering av processer och resultat. Förutsättningarna ändras hela tiden, det kräver kontinuerlig utveckling av kunskap och nya idéer.

För att kunna ha fokus på ständiga förbättringar har alla medarbetare en god kunskapsgrund i systematiskt förbättringsarbete. Kompetensutveckling och individuella utvecklingsmål är kopplade till behov i verksamhetens utveckling.

Flexibla arbetssätt, hållbara resultat och innovation

Verksamheterna har etablerade, stabila processer och medarbetarna har förmåga att ställa om arbetssätt utifrån nya förutsättningar. Förändrade resurser, krav, behov och möjligheter möts genom flexibilitet och nytänkande. Förbättringar som genomförs säkerställs långsiktigt för att uppnådda effekter ska kvarstå. Utvärderingar av arbetssätten leder till lärande och innovation.

Bild 4: Grundförutsättningar för verksamhetsuppdraget

Mål och intentioner i lagstiftning eller motsvarande nationella styrdokument är uppfyllda i syfte att skapa värde och förbättrad situation för medborgare och intressenter med hänsyn till deras behov och förväntningar.

- Tillsyn och kvalitetsgranskningar.

Utlovade kvalitets- och servicenivåer är uppfyllda.

- Kvalitetsgarantier, svarstider, väntetider, utredningstider och öppettider.

Hållbar kvalitetsutveckling säkerställs och drivs av engagerade och kompetenta chefer och medarbetare.

- Medarbetarundersökning.
- Ledningseffektivitet - mätmetod SIQ

Verksamheterna förbättras och utvecklas genom effektiva och innovativa processer och arbetssätt.

- Verksamhetsanalys och självvärdering.

Varje verksamhet redovisar hållbara resultat som ligger i framkant i jämförelse med andra aktörer inom samma område.

- Kommunens kvalitet i korthet, KKIK.

Styrning, uppföljning och redovisning

Grundförutsättningarna för hållbar kvalitetsutveckling ingår som ett avsnitt i nämndplanen. De ska inte brytas ned eller ändras på nämndnivå eftersom de är direkt kopplade till hur verksamhetsuppdraget genomförs och verksamheten utvecklas. Grundförutsättningar handlar om grundkrav, gemensamma förhållningsätt och effektiva arbetssätt och riktar sig direkt till verksamhetsnivån.

Verksamheterna planerar och genomför verksamhetens uppdrag och utveckling för att uppfylla grundförutsättningarna. Relevanta nyckeltal och kvalitetsfaktorer används för att följa upp och redovisa verksamhetens resultat och väljs utifrån relevans för varje verksamhet. Förvaltningschefen ansvarar för styrning, uppföljning och redovisning av grundförutsättningarna.

Verksamhetsutvärderingar genomförs regelbundet för att följa upp och bedöma hur verksamheten lever upp till en hållbar kvalitetsutveckling.

För att kunna följa kvalitetsutvecklingen jämförs resultaten både med egna målvärden och med andra verksamheter, övriga kommuner eller organisationer. Benchmarking används systematiskt för att lära av de som är bäst inom ett område.

Attraktiv arbetsgivare

Engagemang

Som arbetsgivare är vi övertygade om att det är medarbetarna som skapar kvaliteten i vardagen för tyresöborna samt förbättringar och utveckling i verksamheten. För Tyresö kommun är det därför helt avgörande att få medarbetare som söker sig hit, som är engagerade och som utvecklas hos oss under hela anställningen. Vi utgår ifrån att engagerade och kompetenta medarbetare bidrar till högre måluppfyllelse samt att engagerade medarbetare uppfattar Tyresö kommun som en attraktiv arbetsgivare.

Ledarskap och medarbetarskap

Tyresö kommun har chefer som är trygga arbetsgivarföreträdare och som utövar ett gott ledarskap i samklang med ledarfilosofin. Det innebär att cheferna beskriver förväntningar och skapar förutsättningar för medarbetarna att genomföra sina uppdrag samt följer upp resultat och ger regelbunden återkoppling.

Nära ledarskap tillsammans – vi leder Tyresö framåt!

Tyresö kommuns medarbetare har möjlighet till delaktighet och förväntas ta ansvar för verksamheternas utveckling och sin egen. Vi har ett väl utvecklat medarbetarskap som ger medarbetarna en övergripande förståelse för sammanhang och sitt bidrag till helheten.

Ett välfungerande medarbetarskap och ett gott ledarskap förutsätter varandra och stärker den gemensamma organisationskulturen. En stark organisationskultur leder i kombination med genomtänkta strukturer och etablerade arbetssätt till ökad kvalitet och goda resultat för våra verksamheter. Det i sin tur skapar motivation och fortsatt engagemang.

Goda anställningsvillkor och anställningsförhållanden

Tyresö kommun har konkurrenskraftiga anställningsvillkor och goda anställningsförhållanden. Tillsammans med medarbetarna skapar vi ett arbetsliv som rymmer höga professionella ambitioner samtidigt som det ska vara möjligt att leva ett gott liv vid sidan av arbetet.

Bild 5: Grundförutsättningar för attraktiv arbetsgivare

Tyresö kommun är en attraktiv arbetsgivare dit medarbetare söker sig, är engagerade och utvecklas.

- Hållbart medarbetarengagemang, HME
- Personalomsättning

Tyresö kommun har chefer som utövar ett gott ledarskap

- HME (styrning)
- HME (ledarskap)

Tyresö kommun har engagerade medarbetare

- HME-fråga (motivation)

Tyresö kommun erbjuder goda anställningsvillkor och arbetsförhållanden

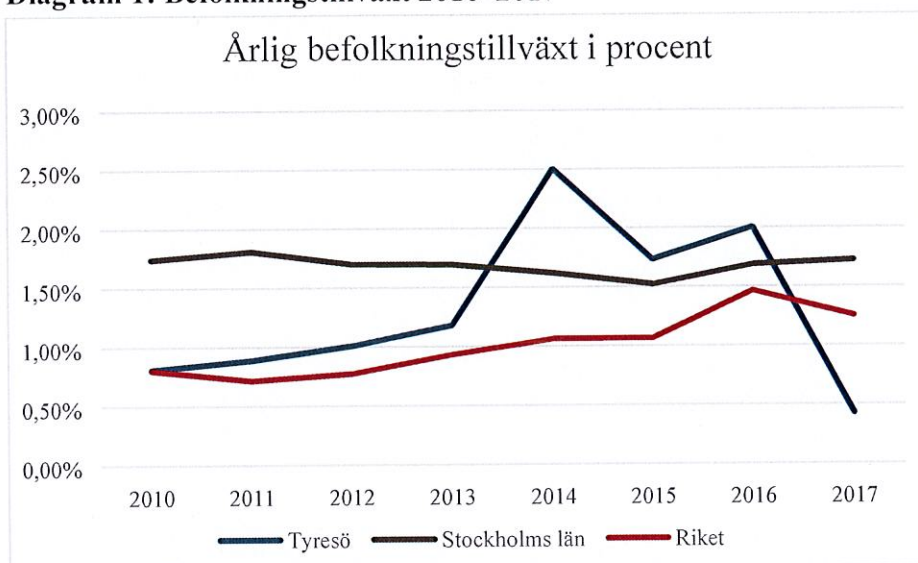
- Total sjukfrånvaro
- Systematiskt arbetsmiljöarbete
- Tyresö kommun har konkurrenskraftiga löner och anställningsvillkor

Planeringsförutsättningar

Befolkningsutveckling och prognos

Sveriges befolkning ökar, och det gäller också i Stockholmsregionen. Stockholms län har sedan 2010 haft en stabil befolkningstillväxt omkring 1,69 procent. Tyresös befolkningstillväxt är något lägre, med ett medelvärde på 1,32 procent, men tillväxten varierar kraftigt mellan åren. Efter tre år med en tillväxt klart över länet faller denna tillbaka 2017 till 0,43 procent. Vid slutet av 2017 hade kommunen en befolkning på 47 304 personer, en ökning med 201 under året. I översiktsplanen Tyresö 2035 har kommunen antagit ett mål om att växa till 60 000 invånare år 2035. Diagrammet nedan visar befolkningstillväxten i Tyresö, länet och riket under åren 2010–2017.

Diagram 1: Befolkningstillväxt 2010–2017

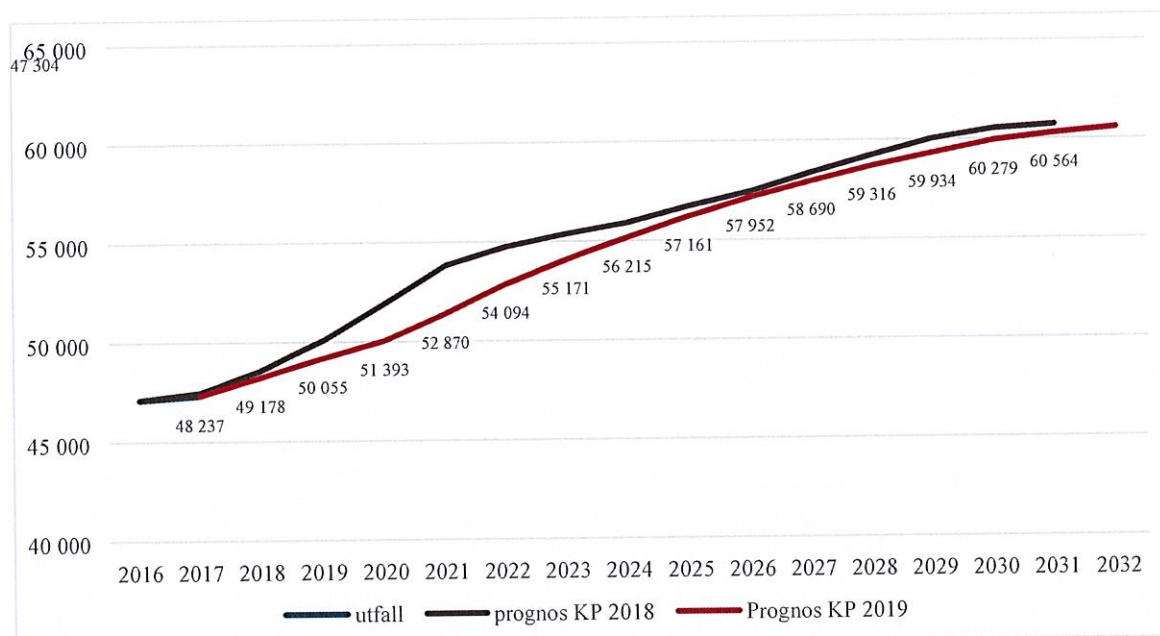
För 2017 anges tillväxt fram till 1 november.

Den svaga tillväxten 2017 var väntad i och med att inga nya större bostadsprojekt hade inflyttning under året. Kommunen hade alltså ingen kapacitet att växa. Däremot finns ett antal områden med inflyttning under 2018. Allt tyder på att 2017 blir ett hack i kurvan, och att befolkningstillväxten 2018 kan bli en bra bit högre än tillväxten i länet som helhet.

Även de närmaste åren finns flera bostadsprojekt som blir klara i Tyresö, därför är det rimligt att förvänta sig att tillväxten fortsätter även 2019. Därefter kan tillväxten bli mer beroende av hur bostadsmarknaden utvecklas i Stockholmsregionen. Under en lång period fram till 2017 har priserna för bostadsrätter ökat kraftigt varje år. Under 2017 mattades prisökningen av, och det blev även mot slutet av året en nedgång i bostadspriserna. Under början av 2018 har priserna stabiliserats. Rörelserna i bostadspriserna påverkar intresset att köpa nybyggda bostadsrätter. Det syns redan effekter på nybyggnation av bostäder i regionen med en mer avvaktande hållning från byggherrar. De projekt som är påbörjade kommer att genomföras, men avmattningen kan påverka Tyresös möjlighet att växa.

Detta påverkar den befolkningsprognos som ligger till grund för kommunplanen.

Diagram 2: Befolkningsprognos 2018–2027

Diagrammet visar prognosen för de kommande åren, samt en jämförelse med motsvarande prognos föregående år. Prognosen bygger på statistik över befolkningsrörelser i Tyresö, samt bedömningar om framtida byggplaner. Bedömningar av när pågående byggprojekt blir inflyttningsklara, samt i vilken grad och takt planerade projekt kommer att genomföras är relativt säkra för de närmaste två åren, därefter påverkas genomförandetakten av konjunktur och bostadsmarknaden.

Jämfört med förra årets prognos har tillväxttakten justerats ner för åren fram till 2021. Det innebär att befolkningen i det kortare perspektivet kommer att växa saktare. Med tanke på den nuvarande utvecklingen på bostadsmarknaden, är utvecklingen efter det mycket osäker.

Tabell 3: Befolkningsutveckling för valda åldersgrupper

Ålder	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
0	475	546	572	597	631	661	680	695	707	714	717
1-5	2 984	3 017	3 059	3 093	3 265	3 430	3 613	3 718	3 806	3 873	3 912
6	634	612	670	694	624	673	647	726	750	772	790
7-9	2 061	2 020	1 948	1 957	2 026	2 048	2 048	1 993	2 087	2 157	2 272
10-12	2 095	2 097	2 138	2 120	2 087	2 027	2 045	2 109	2 121	2 113	2 047
13-15	2 028	2 088	2 159	2 168	2 179	2 233	2 226	2 194	2 125	2 141	2 197
16-18	1 892	1 960	1 968	2 070	2 145	2 229	2 248	2 262	2 316	2 306	2 272
19-64	27 263	27 919	28 594	29 200	30 110	31 013	31 839	32 534	33 168	33 759	34 184
65-79	5 954	5 954	5 929	5 892	5 945	6 028	6 019	6 044	6 091	6 154	6 331
80-	1 918	2 023	2 141	2 265	2 378	2 528	2 728	2 903	3 043	3 174	3 229
Summa	47 304	48 237	49 178	50 055	51 393	52 870	54 094	55 171	56 215	57 161	57 952

Av tabellen framgår hur befolkningsutvecklingen fördelas på de åldersgrupper som den kommunala servicen främst riktar sig till. De största ökningarna totalt sett sker i yrkesverksam ålder, samt deras yngre barn. Skolbarn förväntas inte öka i samma takt, under denna period. Dock kan man förvänta

sig motsvarande ökning i slutet av perioden och framåt då förskolebarnen växer upp och blir skolbarn. Då en stor del av befolkningsökningen kommer av inflyttning, kan också fördelningen i ålder på barn bli helt annorlunda än den historik som prognosen bygger på. Ökningen är enligt prognosen relativt stor även i den äldsta åldersgruppen. I vilken grad det kommer påverka behovet av äldreomsorg är mycket svårbedömt, då trenden är att Tyresöbor tycks behöva äldreomsorg i något lägre grad än i riket som helhet.

Konjunktur

Kommunen använder SKL:s (Sveriges kommuner och landsting) bedömningar av samhälls-ekonomiskt utveckling och skatteunderlag som grund för kommunens planeringsförutsättningar.

Högkonjunkturer kulminerar under 2019.

Svensk ekonomi är inne i en högkonjunktur. SKL räknar med att högkonjunkturer når sin topp under 2019, då den inhemska efterfrågan försvagas. Bland annat förväntas tillväxten i investeringarna att växla ner. Det är framförallt bostadsbyggandet som från en hög nivå inte längre kan växa i samma takt som tidigare. Även hushållens och kommunsektorns konsumtion ökar långsammare än tidigare. Försvagningen motverkas av att tillväxten i omvärlden har skjutit fart vilket leder till att svensk export växer snabbare.

SKL räknar med att kalenderkorrigerat BNP växer med 2,9 procent 2018, för att falla tillbaka till 2,1 respektive 1,4 procent 2019 och 2020. SKL räknar inte med någon ökning i arbetade timmar 2019 vilket resulterar i en snabb inbromsning av skatteunderlagstillväxten. Det finns en risk att det uppstår ett glapp mellan kommunsektorns intäkter och de kraftigt växande behoven av skola, vård och omsorg som den snabba befolkningsutvecklingen för med sig.

Tabell 4: Svensk ekonomi

Nyckeltal för den svenska ekonomin Procentuell förändring	2016	2017	2018	2019	2020	2021
BNP*	3,0	2,7	2,9	2,1	1,4	1,6
Sysselsättning, timmar anställda*	2,6	2,0	2,1	0,1	-0,4	0,1
Relativ arbetslöshet	6,9	6,7	6,2	6,3	6,5	6,6
Timplön, konjunkturlönestatistiken	2,4	2,5	2,9	3,1	3,4	3,5
Konsumentpris KPIF-KS	1,3	1,7	1,6	1,6	2,1	2,0
Konsumentpris, KPI	1,0	1,8	1,7	2,1	2,8	2,8
Realt skatteunderlag	2,6	1,3	1,4	0,5	0,0	0,6
Befolkning 15-74 år	0,9	1,1	0,6	0,7	0,4	0,5

* Kalenderkorrigerat utveckling

Driftbudget 2019 och plan för 2020-2022

Ekonomi

Kommunen ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Vad detta innebär uttrycks i kommunens finansiella mål och grundförutsättningarna för en hållbar ekonomi. I kommunplanen 2019-2022 fastställs ett mål om att kommunens resultat ska växa till 3 procent av skatte- och utjämningsintäkterna. Målet har satts för att kommunen ska kunna finansiera delar av kommande investeringar och hålla tillbaka behoven av ökad upplåning.

Resursfördelningen verksamhetsområden

Anslagen till verksamhetsområdena bygger på tidigare budgetar samt en demografibaserad justeringsmodell. Modellen utgår ifrån befolkningsprognosen och befintliga nyttjandegrader som genererar volymbaserade anslag. Volymbaserade anslag har fastställts för alla verksamhetsområden utom näringsliv, kommunförbund och politisk verksamhet. Anslagen har också justerats för andra effekter, bland annat har internräntan sänkts från 1,75 till 1,0 procent. En anslagsjustering har gjorts för plan- och exploatering för att kompensera den underfinansiering som uppstod i slutet av 2016 då redovisningsprinciperna för eget arbete i investeringsprojekt ändrades. Denna justering har finansierats genom att budgetera för förväntade markförsäljningsintäkter inom exploateringsområdet. Efter de demografibaserade och tekniska justeringarna tillkommer politiska prioriteringar som påverkar anslagsfördelningen.

Tabell 5: Demografins ekonomiska effekter, 2018-2022

Förändring av ramar till följd av demografi, 2017 års prisnivå, tusen kronor

Demografins ekonomiska effekter, 2018-2022

Förändring av ramar till följd av demografi, 2017 års prisnivå, tusen kronor.

Verksamhetsområde - VO	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
Förskola	-2 536	4 059	11 001	17 997
Grundskola	6 171	4 999	414	2 364
Individ- och familjeomsorg	2 197	3 414	5 041	5 382
Omsorg om personer med funktionsnedsättning	900	903	906	909
Äldreomsorg	16 783	15 882	13 971	18 569
Gymnasieskola	4 121	6 280	10 105	9 077
Vuxenutbildning	457	597	896	889
Arbete och integration	185	242	364	361
Bibliotek, kultur och fritid, inkl. fritidsgårdar	1 464	1 795	2 714	3 204
Plan och exploatering	117	118	118	119
Väghållning och park	327	329	330	331
Miljö, trafik och övrigt	30	30	30	30
Gemensam verksamhet	566	568	571	573
Bygglövsverksamhet	22	22	23	23
Totalt	30 805	39 237	46 484	59 827

Prishöjningar och effektiviseringskrav

Principen för anslagen är att dessa ska vara kompenserade för prishöjningar. I år har prishöjningarna satts till 2 procent. Kravet på att kommunen ska uppnå ett resultat på minst 2 procent 2019 innebär dock att kommunens förväntade skatteintäkter inte räcker till. Därför ligger i budgeten ett generellt effektiviseringskrav på 2 procent, för alla verksamhetsområden utom förskola, grundskola, gymnasieskola och kommunalförbund som inte har något effektiviseringskrav. Nettoeffekten blir att de flesta verksamheter inte har fått någon uppräknings i 2019 års anslag. Beräkningen av anslagen beskrivs på detta sätt för att synliggöra de effektiviseringskrav som läggs mot verksamhetsområdena.

Prishöjningar som påverkar verksamheten

Prishöjningar som drabbar kommunens verksamheter är först och främst lönekostnadshöjningar men även vanlig inflation. Många av våra personalgrupper har sifferlösa löneavtal, men kommunen har i lönerörelserna utgått från lönehöjningar på strax över 2 procent. Detta är i överensstämmelse med avtalet inom industrin ("märket"). Löneökningar utöver detta, på grund av löneglidning och att vissa avtalsområden har högre utfall kompenseras inte. När det gäller inflation jämför vi oss med förväntad inflation på 1,6 procent (enligt inflationsmättet KPIF-KS som exkluderar ränte- och skatteeffekter och som därför är lämpligt för våra verksamheter).

För verksamheter där löneutvecklingen ligger strax över 2 procent bör prishöjningskompensationen på 2 procent vara tillräcklig. För verksamheter där avtalen ger större utfall eller där löneglidning driver upp lönerna innebär prisjustering på 2 procent en underkompensation.

Politiska prioriteringar

- Verksamhetsområdena förskola, grundskola och gymnasieskola får inget effektiviseringskrav. Innebär en prioritering med 6,5 mnkr för förskola, 13,8 mnkr för grundskola, 4,5 mnkr för gymnasieskola samt 0,8 mnkr för kommunalförbund.
- Grundskolan får ett tillskott på 2,0 mnkr som nämnden kan disponera för riktade satsningar.
- Individ- och familjeomsorgen hade stora underskott 2017, och fick i budget 2018 ett ej ramhöjande extra anslag på 8,0 mnkr för 2018. Trots detta prognosticeras ett betydande underskott även 2018. För att möjliggöra att verksamheten får arbetsro att vidta åtgärder för att komma i ram tillskjuts 10,0 mnkr i ett ej ramhöjande anslag för 2019. Detta innebär ytterligare 2,0 mnkr utöver det anslag verksamheten hade 2018.
- Bibliotek, kultur och fritid får ramhöjande anslag på 3,5 mnkr för att täcka höjda hyreskostnader för Fårdala ridhus och konstgräsplan Strand.
- Omsorgen om personer med funktionshinder får ett anslag på 6,4 mnkr för driftskostnader i en ny gruppbostad.
- Vaghållning och park får sänkt anslag med 4,8 mnkr. Anslaget för vägbeläggning minskar med 3,4 mnkr, i stället tillförs ett investeringsanslag på 10,0 mnkr. Att bokföra vägbeläggning som investering är korrekt enligt principen om komponentavskrivning. Detta innebär ökad takt i åtgärder för vägbeläggning. Utöver detta sänks anslaget för vintervaghållning med 1,4 mnkr.
- Anslaget för gemensam verksamhet sänks med 1,0 mnkr för att finansiera ramhöjningen inom individ- och familjeomsorgen. Sänkningen avser endast 2019 och är inte ramsänkande.
- Verksamhetsområdet politik har fått en uppräknings med 3,1 mnkr som effekt av den nya politiska organisationen.

Budgetförutsättningar 2020 till 2022

Budgeten 2019 siktar på ett överskott på 2 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämningsystemet. För 2020 ska överskottet höjas till 2,5 procent och för de två följande åren till 3,0 procent. För att uppnå dessa resultat kommer det att behövas effektiviseringar 2020 på 17,3 mnkr och ytterligare effektiviseringar 2021 på 16,6 mnkr. Om besparingarna genomförs 2020 och 2021 kommer det att finnas ett utrymme 2022 på 10,9 mnkr.

Tabell 6: Driftbudget 2019-2022

Driftbudget i sammandrag 2019-2022, miljoner kronor.

	2019	2020	2021	2022
Verksamhetens nettokostnader	-2 605,4	-2 697,5	-2 788,1	-2 918,8
Skatter, generellastatsbidrag och utjämning	2 663,7	2 775,3	2 885,6	3 022,9
Finansnetto	-5,0	-8,5	-11,0	-13,5
Årets resultat	53,3	69,3	86,5	90,6

Investeringar och finansiering

Det totala investeringsprogrammet uppgår till 2 736 mnkr. Av de 2 100 mnkr som har beslutats 2017 eller tidigare hade investeringar omfattande 387 mnkr genomförts i pågående projekt vid slutet av 2017. Det innebär att 1 713 mnkr kvarstår att genomföra av tidigare beslutade investeringar. Projekt för ytterligare 636 mnkr läggs till i investeringsprogrammet för 2019-2022. Av dessa avser en stor del (197,0) mkr samlingsanslag för lokaler, inventarier, IT, gata park, fritidsanläggningar samt samhällsbyggnadsutredningar. Från 2019 kommer dessa samlingsanslag uppgå till 119 mnkr årligen.

Utöver detta anslås 440 mnkr som nya projekt och tilläggsanslag till befintliga projekt. Från programmet utgår projekt som inte längre är aktuella och som inte kommer att genomföras med 207 mnkr. Nettotillväxten i investeringsprogrammet är därmed 430 mnkr.

Programmet omfattar alla investeringar som kommunen tidigare har fattat beslut om samt de nya och förändrade investeringar som ska fattas beslut om i kommunplan 2019. Anslaget omfattar alla kostnader i ingående projekt. Upparbetade kostnader fram till 2017 redovisas, samt investeringsprognos för de fyra åren 2018 till 2021. Investeringar som inte kommer att genomföras förrän 2022 eller senare budgeteras som en klumpsumma. För samlingsanslagen har anslaget för fyra år, 2018-2021, tagits upp.

För exploateringsprojekt är det ”nettoinvesteringen” som ingår i programmet. Projekten budgeteras båda med en kostnadssida och en intäktssida (exploateringsbidrag, gatukostnadsersättning samt VA-anslutningsavgift).

Investeringarnas finansiering och driftskonsekvenser

Investeringarna finansieras delvis genom kommunens kassaflöde, delvis genom bidrag och avgifter som tas ut när investeringarna genomförs (exploateringsbidrag, gatukostnader, VA-anslutningsavgift),

delvis genom markförsäljningsintäkter som uppstår i exploateringsprojekt och slutligen lånefinansieras resterande del.

Hur de färdiga projekten påverkar kommunens driftsekonomi varierar. Projekten delas upp i:

- Skattefinansierade: Kapitalkostnaderna kommer att finansieras av kommunens skatteintäkter. Dessa projekt kan sedan delas upp i:
 - Demografifinansierade: Projekt som genomförs för att möta effekterna av en ökad befolkning. De medel verksamheterna får genom den demografiska resursfördelningsmodellen förväntas täcka kostnaderna. (exempelvis nya förskolor)
 - Anslagsfinansierade: Projekt där ökade driftskostnader kommer att innebära behov av ökade anslag för verksamheten. (exempelvis nya gruppboväder eller ny ishall)
- Självfinansierade: kapitalkostnaderna finansieras genom de intäkter som tas in när projekten genomförs eller genom avgifter i driftsfasen (exempelvis exploateringsprojekt, VA-investeringar, parkeringshus)

I praktiken är en hel del projekt "blandprojekt" som både består av skattefinansierade och självfinansierade delar eller som delvis är demografifinansierade och delvis anslagsfinansierade.

Ett arbete pågår med att tydliggöra de olika projektens drifts- och finansieringskonsekvenser. Målsättningen är att detta även ska bli tydligare i kommunplanen i framtiden. Det kommer även leda till en förbättring för kommunens budgetering och ekonomiska uppföljning.

Nya projekt i investeringsprogrammet

Exploateringsprojekt

Östra Tyresö etapp 13-17 är ett område som omfattar Fasanvägen, Bergholm, Racksta och Trinntorp med mera. Den totala kostnaden uppgår till 456,3 mnkr medan intäkterna budgeterats till 368,7 mnkr vilket ger en nettokostnad på 87,6 mnkr. Nettokostnaden för projektet kommer att behöva skattefinansieras.

Trollbäckens centrum är ett område där arbetet med ett planprogram pågår, och där avsikten är att fatta beslut under 2018. Kostnadssidan av området har från stadsbyggnadsförvaltningen beräknats till 335,3 mnkr, men är beroende av politiska beslut om ambitionsnivåer. Området kommer även att generera intäkter, men dessa är beroende av politiska beslut om exploateringsgrader. I och med att områdets omfattning är oklar lyfts inte området som helhet in i programmet. Utöver de 2,0 mnkr som anslags för utredning förra året tillförs ett investeringsanslag om 10 mnkr för åtgärder som påbörjas under 2019 under förutsättning att planprogrammet antas.

För utredning av ett nytt område, Bollmoravägen, begärs ett anslag på 2,0 mnkr.

Under rubriken övriga exploateringar/egenfinansierade projekt läggs ett nettoanslag om 73 mnkr till i investeringsprogrammet. Till projektet Strandängarna tillförs ytterligare medel om 15,0 mnkr för att möjliggöra att de åtgärder som planerats kan genomföras. Utöver detta tillkommer det stora projektet

Granängstorget, samt ett antal mindre projekt Prästgårdsvägen/Apelvägen, Granängsvägen, Granitvägen, Bäverbäcken samt Södergården.

Under rubriken samhällsbyggnadsfrågor/verksamhetsrelaterat förs ett anslag om totalt 12,2 mnkr för Bollmora verksamhetsområde, Brygga Klövberget, utredning Öringesjön samt ett nytt anslag för masshanteringsplatser.

Under 2018 har kommunfullmäktige beviljat ett extra anslag om 68,4 mnkr för köp av fastigheten Erstavik 6:1 för att lägga denna till markreserven. Marken är belägen strax utanför kommungränsen, och avsikten är att justera kommungränsen. Utöver detta ligger ett årligt samlingsanslag på 10,0 mnkr var för köp av mark till kommunens markreserv.

Det tidigare budgeterade Trädgårdsstaden kommer inte att genomföras inom överskådlig framtid. Projektet är borttaget, vilket innebar en minskning med 60 mnkr samt att 3,1 mnkr i upparbetade kostnader kommer att bokföras som förgäveskostnader under 2018.

Verksamhetslokaler/Fritidsanläggningar

Som resultat av beslut som redan har fattats i kommunfullmäktige har anslaget för ny ishall i norra Tyresö centrum samt utökat anslag för konstgräsplan Strand lagts in i programmet. Anslagna medel för stödboenden Sågentomten tas bort från investeringsprogrammet, vilket minskar investeringsprogrammet med 42,0 mnkr men medför att förgäveskostnader om 0,6 mnkr bokförs på 2018.

I investeringsprogrammet finns nya verksamhetslokaler i enlighet med den antagna lokalförsörjningsplanen. Ett anslag om 5,0 mnkr har införts knutet till ombyggnation av Kumla bibliotek till förskola. Utöver detta medför lokalförsörjningsplanen inga nya anslag i investeringsprogrammet, men några projekt där den framtida kostnaden inte har fastställts har lyfts med.

Samlingsanslag

Inom ett antal områden anslår kommunen samlingsanslag för investeringar. Anslagen får prioriteras av nämnderna för projekt inom området som anslaget avser och nämnden förväntas själva finansiera de kapitalkostnader som uppstår inom befintlig ram.

För 2019 ökas det årliga anslaget för VA-investeringar från 13,0 till 20,0 mnkr. Samlingsanslaget för fastighet, initierat av hyresgäst sänks från 25,0 till 20,0 mnkr medan ett nytt anslag för inventarier för förvaltningar införs med 5,0 mnkr.

Ett nytt samlingsanslag läggs in för vägbeläggning med 10,0 mnkr som effekt av att komponentavskrivning har införts för våra vägar. Detta samlingsanslag kommer avvika från övriga samlingsanslag i och med att nämnden inte ska finansiera kapitalkostnaderna inom befintlig ram, utan att ram för tillkommande kapitalkostnader kommer behöva tillföras årligen.

Ett nytt samlingsanslag läggs in med 20 mnkr årligen som förfogandemedel för kommunstyrelsen för lokalinvesteringar/utredningar. Medlen är tänkta att vara för förstudier och programhandlingar, men endast i en förberedande fas, och vara tillgängliga utan särskilt beslut i kommunfullmäktige.

Samlingsanslaget för cykelplan som ingår i gata och parks anslag var 8 mnkr årligen för 2017 och 2018. Från och med 2019 sätts detta till 6 mnkr årligen.

I och med detta uppgår samlingsanslaget för 2019 till 119 mnkr jämfört med 84 mnkr år 2018.

Verksamhetsområden

I detta avsnitt redogörs för kommunens 20 verksamhetsområden, deras ansvarsområde och budget för kommande år. Anslaget för perioden anges i 2018 års prisnivå utifrån de demografiska förutsättningar och politiska prioriteringar som anges i denna kommunplan för åren 2019-2022. Anslaget omprövas och fastställs av kommunfullmäktige varje år utifrån bland annat förändrade demografiska förutsättningar.

Nämnderna har ansvaret för att, för varje verksamhetsområde, bryta ned de strategiska målen till nämndmål samt fastställa budgeten för de olika verksamheterna inom verksamhetsområdet.

Särskilda uppdrag:

- Ta fram en strategi för näringsliv och entreprenörskap under 2019.
- Tillgänglighetsplan - Tillgänglighetsplanens förslag och aktiviteter behandlas för respektive verksamhetsområde vid framtagandet av nämndplan. Kommunövergripande förslag på aktiviteter behandlas av kommunstyrelsen.
- Integrationsstrategi - Integrationsstrategins förslag och aktiviteter behandlas för respektive verksamhetsområden vid framtagande av nämndplan. Kommunövergripande förslag på aktiviteter behandlas av kommunstyrelsen.

Se bilaga 5 för nämndernas ansvar för verksamhetsområden.

Verksamhetsområde 1 - Förskola och pedagogisk omsorg

Verksamhet och syfte

Verksamhetsområdets uppdrag är att ansvara för förskola och pedagogisk omsorg för alla barn i förskoleålder i Tyresö kommun. Förskolan ska bedriva en god pedagogisk verksamhet. Förskolan ska vara trygg, lärorik och utvecklande för alla barn som går där. Utbildningen i förskolan syftar till att barn ska inhämta och utveckla kunskaper och demokratiska värden. Förskolan ska uppmuntra och stärka barnens medkänsla och inlevelse i andra människors situation, och alla människors lika värde. Den ska främja alla barns utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Verksamheten styrs av skollagen och förskolans läroplan. Den pedagogiska omsorgens uppdrag är att erbjuda barn lärande, omsorg och omvårdnad. Läroplanen för förskolan ska vara vägledande för verksamheten.

Inom verksamhetsområdet ligger ansvaret för barnhälsan, en stödfunktion som arbetar med konsultation till och handledning av förskolans personal med barnet i fokus.

Anslag till verksamhetsområdet

Mkr.	Budget				
	2019	2020	2021	2022	
Anslag - VO 1	-	330,5	341,1	358,9	384,1
Förskola och pedagogisk omsorg					

Anslaget för förskola är beräknat utifrån demografisk utveckling för åldersgruppen 1-5 år. Verksamheten har tillförts prisuppräknings med 2,0 procent utöver uppräknings för demografisk utveckling.

Aktuella investeringar

I investeringsprogrammet finns för förskoleområdet medel avsatta för nya förskolor på Akvarievägen och Breviksvägen, samt för anpassning av Kumla biblioteks lokaler till förskoleverksamhet. Alla

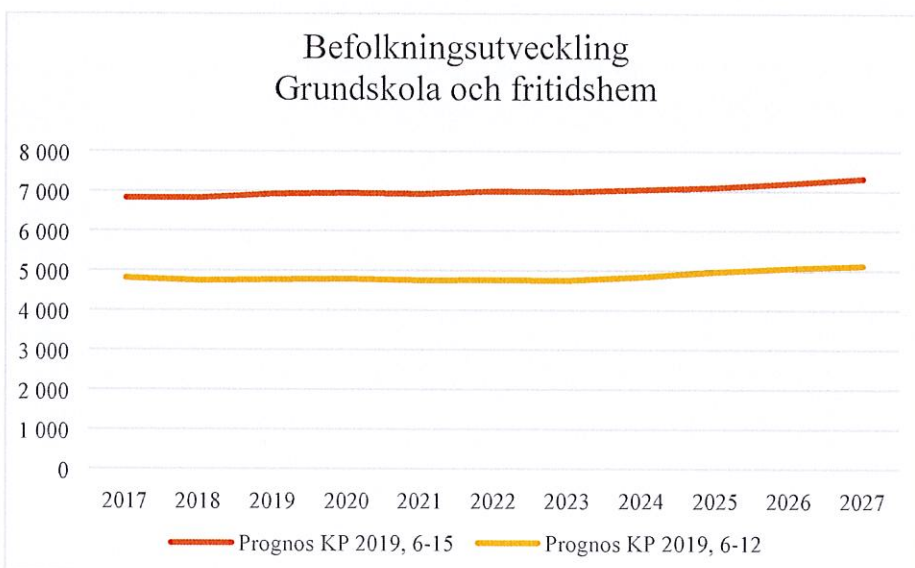
dessa projekt förväntas genomföras 2018-2019. Därutöver finns medel för renovering av Skrindans förskola. När detta projekt kommer genomföras är mer osäkert.

Verksamhetsområde 2 - Grundskola inklusive grundsärskola och fritidshem

Verksamhet och syfte

Verksamhetsområdets uppdrag är att ansvara för grundskola inklusive grundsärskola och fritidshem för alla barn i grundskoleålder i Tyresö kommun. Utbildningen i grundskolan syftar till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och demokratiska värden. Den ska bidra till alla elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Grundsärskolan ska ge elever med utvecklingsstörning en utbildning anpassad till elevens förutsättningar och så långt det är möjligt motsvara den som ges i grundskolan. Fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda dem en meningsfull fritid och rekreation. Verksamheten styrs av skollag och läroplan.

Inom verksamhetsområdet ligger ansvaret för elevhälsan, en verksamhet vars syfte är att arbeta förebyggande för att främja lärande och hälsa.

Anslag till verksamhetsområdet

Mkr.	Budget				
	2019	2020	2021	2022	
Anslag - VO 2	-	704,1	721,1	735,4	751,8
Grundskola inkl. grundsärskola och fritidshem					

Anslaget för grundskola är beräknat utifrån demografisk utveckling i fem delar.

Grundskoleverksamhetens anslag beräknas separat för åldersgrupperna 6 år och 7-15 år.

Skolbarnomsorgen beräknas i tre åldersgrupper 6 år, 7-9 år samt 10-12 år.

Verksamheten har tillförts prisuppräknning med 2,0 procent utöver uppräknning för demografisk utveckling. Utöver det har verksamheten tillförts ett extra anslag om 2,0 mnkr för riktade satsningar utifrån politisk prioritering.

Aktuella investeringar

I investeringsprogrammet finns för grundskoleområdet medel avsatta för en ny skola i Fornudden.

Planen är att projektet påbörjas hösten 2018 och pågår fram till 2021. Tillagningsköket i

Sofiebergsskolan är i princip klart, men ännu ej slutredovisat.

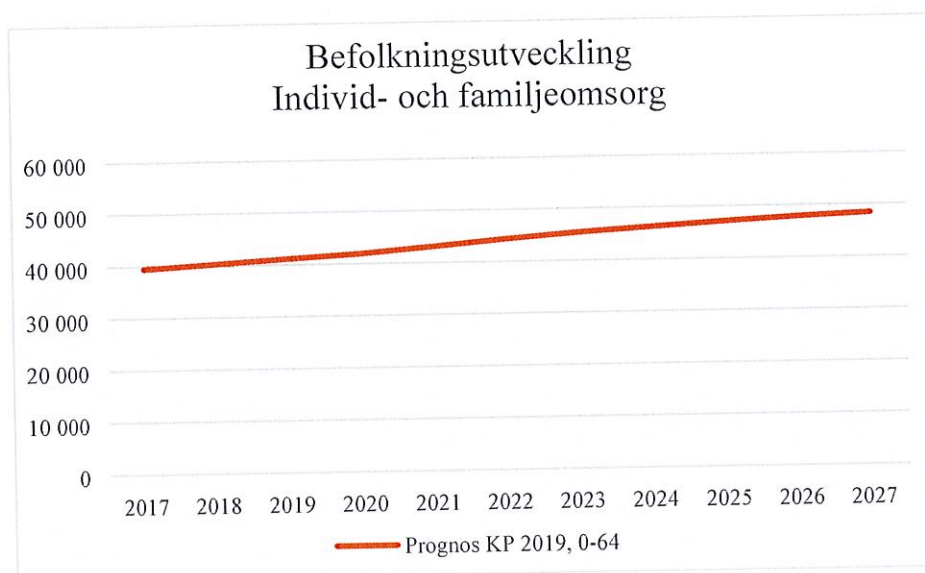
Utöver detta finns medel för reinvesteringar i Njupkärr, Kumla, Bergfoten och Krusboda skolor.

Genomförande av dessa projekt är beroende av en analys av lokalernas status samt grundskolans framtida lokalbehov.

Verksamhetsområde 3 – Individ och familjeomsorg

Verksamhet och syfte

Verksamhetsområdets uppdrag att utgöra skyddsnet för att de som bor eller vistas i Tyresö genom förebyggande och individuellt inriktade insatser får den hjälp och det stöd de behöver för att kunna leva i ekonomisk och social trygghet.

Anslag till verksamhetsområdet

Mkr.	Budget				
	2019	2020	2021	2022	
Anslag - VO 3 Individ och familjeomsorg	-	187,3	174,4	183,1	192,3

Anslaget för individ- och familjeomsorg är beräknat utifrån demografisk utveckling för åldersgruppen 0-64 år. Verksamheten har tillförts prisuppräkningskrav på 2,0 procent och ett effektiviseringskrav på 2,0 procent. Utöver detta har verksamheten tillförts 10,0 mnkr i ett ej ramhöjande anslag för 2019. Detta innebär ytterligare 2,0 mnkr utöver det anslag verksamheten hade 2018.

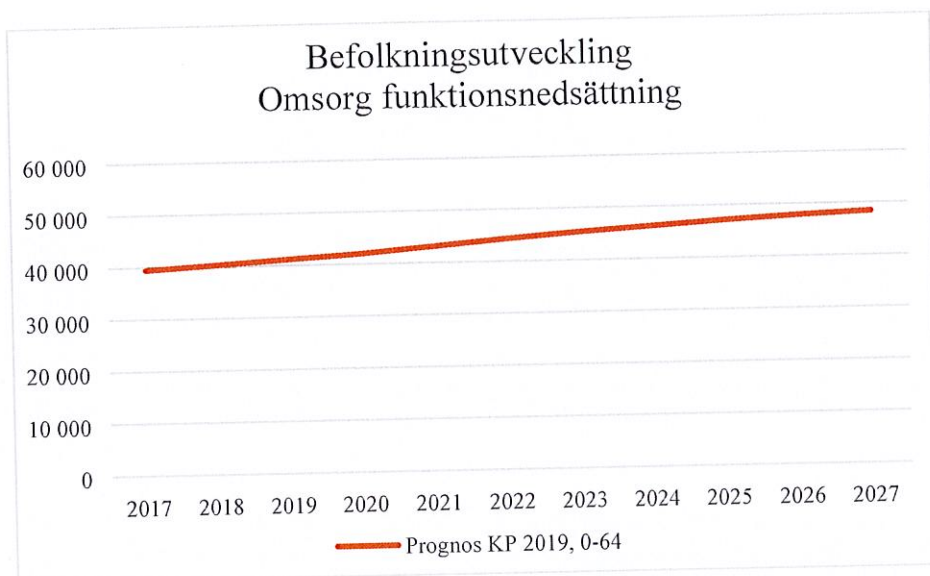
Aktuella investeringar

I investeringsprogrammet finns för individ- och familjeomsorg medel avsatta för sociala boenden på Töresjövägen och Björkvägen. Boendena delas med omsorgen om personer med funktionsnedsättning.

Verksamhetsområde 4 – Omsorg om personer med funktionsnedsättning

Verksamhet och syfte

Verksamhetsområdets uppdrag är att genom olika former av omsorg och stöd skapa förutsättningar för Tyresöbor med funktionsnedsättning att kunna leva ett så självständigt liv som möjligt, välja sitt boende, ha en givande fritid och delta i arbetslivet samt att ge anhöriga som vårdar en närstående avlastning och stöd.

Anslag till verksamhetsområdet

Mkr.	Budget				
	2019	2020	2021	2022	
Anslag - VO 4 Omsorg om personer med funktionsnedsättning	-	287,9	294,5	301,1	307,7

Anslaget för omsorgen om personer med funktionsnedsättning är beräknat utifrån demografisk utveckling för åldersgruppen 0-64 år. Verksamheten har tillförts prisuppräkning med 2,0 procent och ett effektiviseringskrav på 2,0 procent vilket i praktiken innebär att verksamheten netto inte fått någon uppräkning utom för demografisk utveckling.

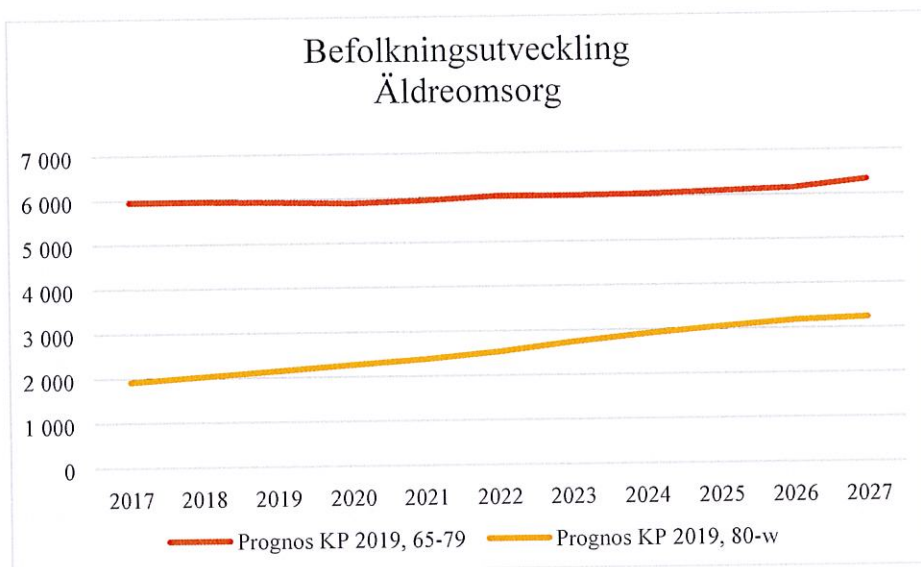
Aktuella investeringar

I investeringsprogrammet finns för omsorgen om personer med funktionsnedsättning medel avsatta för sociala boenden på Töresjövägen och Björkvägen. Boendena delas med individ- och familjeomsorg.

Verksamhetsområde 5 – Äldreomsorg

Verksamhet och syfte

Verksamhetsrådets uppdrag är att genom bland annat stöd i hemmet eller vård- och omsorgsboende skapa förutsättningar för ett självständigt liv för Tyresöbor som inte längre själva klarar sin omvårdnad till följd av funktionsnedsättningar orsakad av åldrande eller sjukdomar samt att ge anhöriga som vårdar en närstående avlastning och stöd.

Anslag till verksamhetsområdet

Mkr.	Budget				
	2019	2020	2021	2022	
Anslag - VO 5 Äldreomsorg	-	351,1	374,3	395,9	422,5

Anslaget för äldreomsorg är beräknat utifrån demografisk utveckling för åldersgruppen i sex olika åldersgrupper: 65-69 år, 70-74 år, 75-79 år, 80-84 år, 85-89 år samt över 90 år. Verksamheten har tillförts prisuppräknning med 2,0 procent och ett effektiviseringskrav på 2,0 procent vilket i praktiken innebär att verksamheten netto inte fått någon uppräknning utom för demografisk utveckling.

Aktuella investeringar

Inga investeringsmedel av avsatta i investeringsprogrammet för verksamhetslokaler inom äldreomsorgen. Kommunen har långt komna planer om att hyra nya verksamhetslokaler av en extern aktör för ett nytt äldreboende i egen regi.

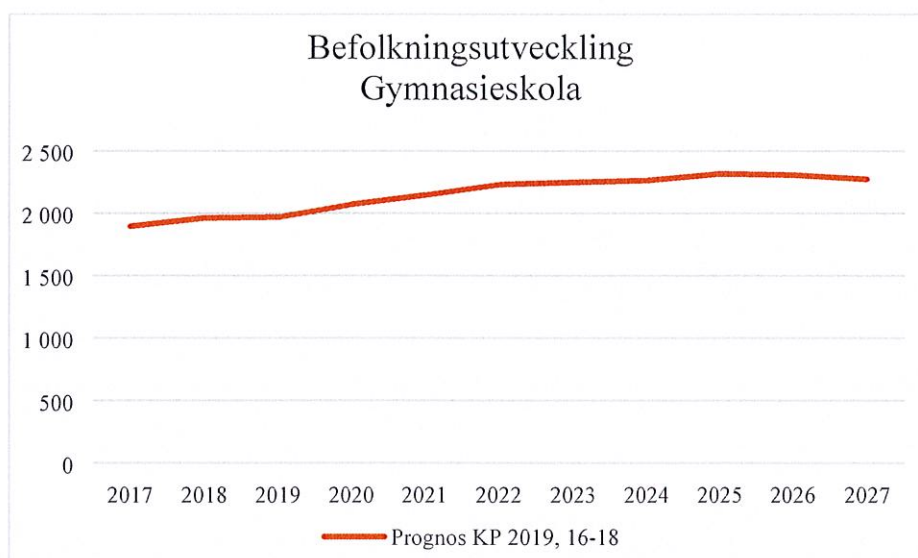
Verksamhetsområde 6 Gymnasieskola

Verksamhet och syfte

Verksamhetsområdet ansvarar för gymnasieskola och gymnasiesärskola för alla ungdomar i gymnasieålder i Tyresö kommun. Syftet med gymnasieskolornas och gymnasiesärskolornas utbildningar är att förbereda eleven för framtida studier och arbetsliv. Varje elev ska utvecklas utifrån sin potential och individuellt lotsas fram till att nå sina utbildningsmål. Tyresö kommun har sedan

2011 tecknat samverkansavtal med övriga kommuner i länet. Detta innebär att eleverna kan söka till såväl fristående som kommunala skolor i hela länet och blir antagna på samma villkor, oavsett hemkommun.

På Tyresö gymnasium finns yrkesprogram och introduktionsprogram. Gymnasiesärskolan för elever med målgruppsstillhörighet erbjuder två yrkesinriktningar och ett individuellt program.

Anslag till verksamhetsområdet

Mkr.	Budget				
	2019	2020	2021	2022	
Anslag - VO 6 Gymnasieskola	-	228,6	239,5	254,4	268,5

Anslaget för gymnasieskola är beräknat utifrån demografisk utveckling för åldersgruppen 16-18 år. Verksamheten har tillförts prisuppräknning med 2,0 procent utöver uppräknning för demografisk utveckling.

Aktuella investeringar

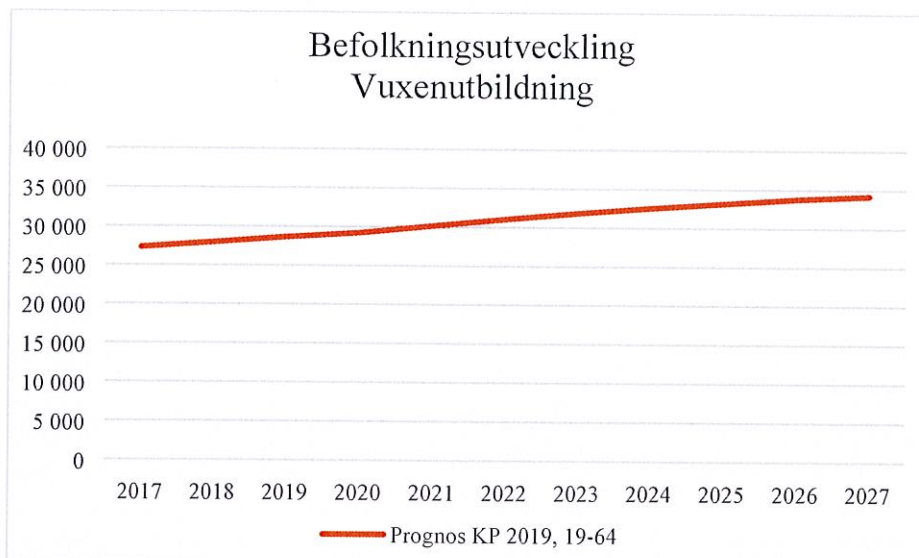
Inga investeringsmedel av avsatta i investeringsprogrammet för verksamhetslokaler inom gymnasieskolan.

Verksamhetsområde 7 Vuxenutbildning

Verksamhet och syfte

Verksamhetsområdet ansvarar för vuxenutbildningen i Tyresö. Centrum för livslångt lärande (C3L) är Tyresö kommuns lärcenter för vuxenutbildning. C3L ska förmedla kunskaper och stödja eleverna så att de kan arbeta och verka i samhället. Syftet med verksamheten är att möjliggöra fortsatta studier.

Centrum för livslångt lärande bedriver kommunal vuxenutbildning på grundläggande och gymnasial nivå, särskild undervisning för vuxna (sär vux), gymnasiala yrkesutbildningar, yrkeshögskoleutbildningar samt svenska för invandrare (sfi) och studie- och yrkesvägledning.

Anslag till verksamhetsområdet

Mkr.	Budget				
	2019	2020	2021	2022	
Anslag - VO 7	-	28,2	29,3	30,8	32,3
Vuxenutbildning					

Anslaget för vuxenutbildning är beräknat utifrån demografisk utveckling för åldersgruppen 19-64 år. Verksamheten har tillförts prisuppräknning med 2,0 procent och ett effektiviseringskrav på 2,0 procent, vilket i praktiken innebär att verksamheten netto inte fått någon uppräknning utom för demografisk utveckling.

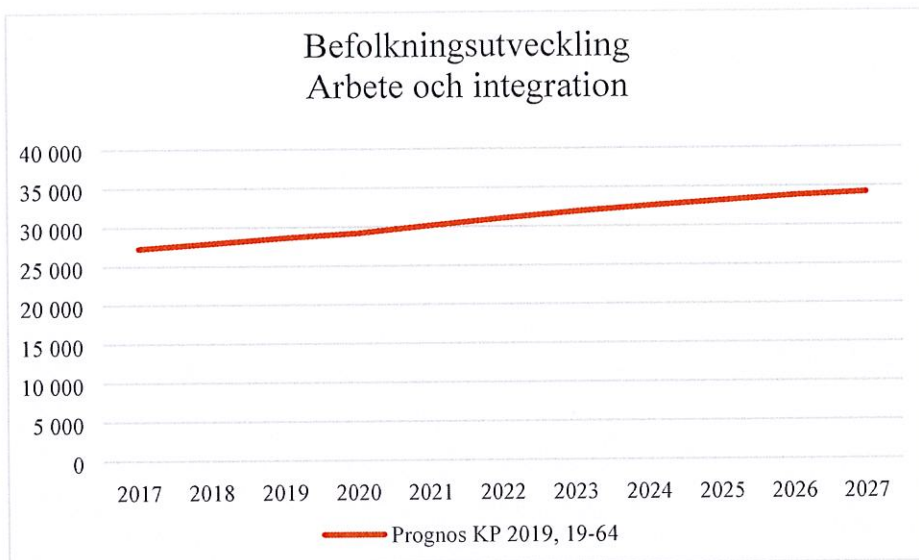
Aktuella investeringar

Inga investeringsmedel är avsatta i investeringsprogrammet för verksamhetslokaler inom vuxenutbildningen.

Verksamhetsområde 8 Arbete och integration

Verksamhet och syfte

Verksamhetsområdet ansvarar för olika former av stöd och arbetsmarknadsåtgärder. Verksamhetens syfte är att hjälpa och stötta de Tyresöbor som är eller riskerar att bli arbetslösa samt arbeta för ett mer integrerat samhälle genom att underlätta för flyktingar, invandrare och personer med funktionsnedsättningar att etablera sig på arbetsmarknaden. Verksamheten sker i samarbete med vuxenutbildningen, arbetsförmedlingen och försörjningsstödsenheten inom socialförvaltningen.

Anslag till verksamhetsområdet

Mkr.	Budget			
	2019	2020	2021	2022
Anslag - VO 8 Arbete och integration	11,3	11,8	12,4	13,0

Anslaget för arbete och integration är beräknat utifrån demografisk utveckling för åldersgruppen 19-64 år. Verksamheten har tillförts prisuppräkningskrav på 2,0 procent och ett effektiviseringskrav på 2,0 procent, vilket i praktiken innebär att verksamheten netto inte fått någon uppräkningskrav utom för demografisk utveckling.

Aktuella investeringar

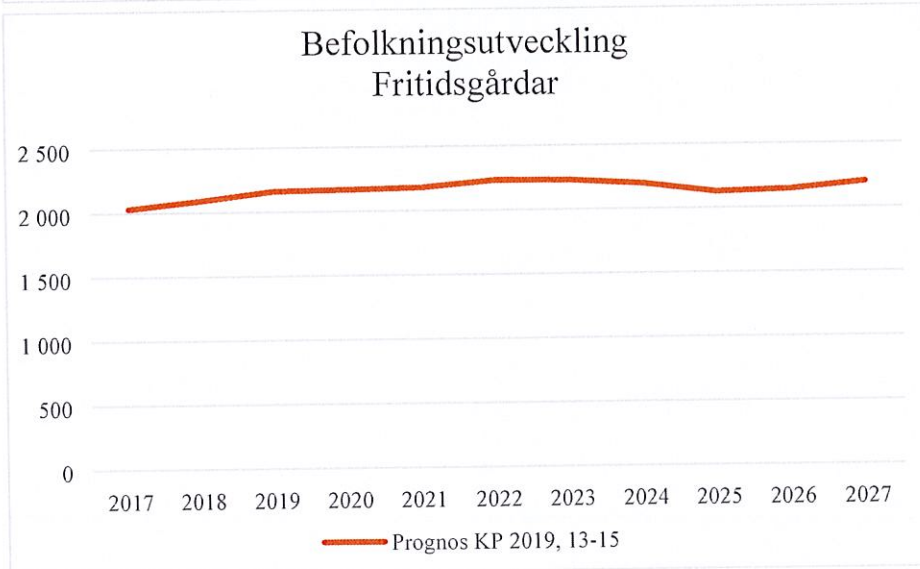
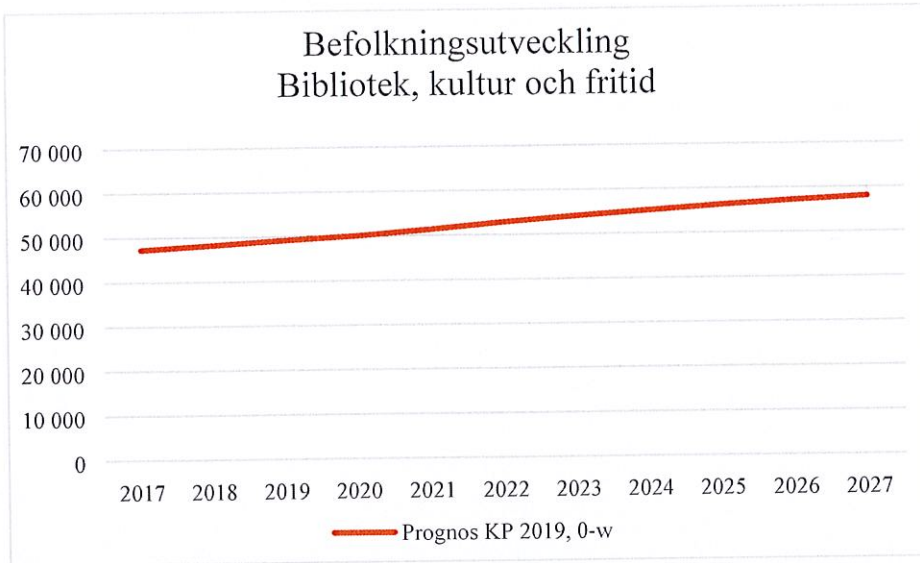
Inga investeringsmedel är avsatta i investeringsprogrammet för verksamhetslokaler inom arbete och integration.

Verksamhetsområde 9 Bibliotek, kultur, fritid och fritidsgårdar

Verksamhet och syfte

Verksamhetsområdet omfattar bibliotek, kultur, fritid och fritidsgårdar. Syftet med verksamheterna är att tillhandahålla ett brett och varierat kulturutbud och en meningsfull fritid för kommuninvånarna.

Huvuddelen av verksamheten riktar sig till barn och ungdomar. Verksamheten ansvarar även för kulturskolan som erbjuder barn och ungdomar verksamhet inom musik, dans, teater och bild samt för naturskolan.

Anslag till verksamhetsområdet

Mkr.	Budget				
	2019	2020	2021	2022	
Anslag - VO 9	-	110,3	114,3	119,3	124,8
Bibliotek, kultur och fritid (inkl. fritidsgårdar)					

Anslaget för bibliotek, kultur och fritid är beräknat utifrån demografisk utveckling för hela befolkningen. Medel riktat till fritidsgårdar är beräknat på åldersgruppen 13-15 år. Verksamheten har tillförts prisuppräknning med 2,0 procent och ett effektiviseringskrav på 2,0 procent, vilket i praktiken innebär att verksamheten netto inte fått någon uppräknning utom för demografisk utveckling.

Aktuella investeringar

I investeringsprogrammet läggs för bibliotek, kultur och fritid medel in för en ny ishall i norra Tyresö centrum. Sedan tidigare finns medel för idrottshall i Fornudden, Fårdala ridhus och stall, upprustning av Trollbäckens IP som huvudsakligen är klart, konstgräsplan i Strand, åtgärder i Alby friluftsområde samt upprustning av kulturfastigheter. Utöver detta finns ett årligt samlingsanslag för åtgärder vid fritidsanläggningar.

Verksamhetsområde 10 - Plan och exploatering

Verksamhet och syfte

Till verksamheten plan och exploatering hör kommunens fysiska planering, gestaltning av offentliga miljöer, strategiskt miljöansvar, projektering och byggprojektledning kopplat till infrastrukturfrågor, exploatering och förvaltning av kommunens mark. Verksamheten fysisk planering omfattar både detaljplanering och strategisk stadsutveckling genom översiktsplanering, utveckling och bevarande av natur-, rekreations- och vattenområden samt trafikplanering. Inom verksamhetsområdet ligger även mät-, kart- och GIS-verksamheten som utför kommunens uppgifter i den nationella informationsförsörjningen.

Anslag till verksamhetsområdet

Mkr.	Budget			
	2019	2020	2021	2022
Anslag - VO 10 - Plan och exploatering	35,9	36,5	37,2	37,9

Anslaget för plan och exploatering är beräknat utifrån demografisk utveckling för hela befolkningen. Utöver detta får verksamheten extra medel med 9,0 mnkr för att finansiera det bortfall som uppstod med förändrade redovisningsregler under 2017.

Aktuella investeringar

I investeringsprogrammet finns för plan och exploatering medel avsatta för ett stort antal investeringsprojekt. För östra Tyresö läggs i och med det nya programmet in etapp 13-17 som omfattar Fasanvägen, Bergholm, Racksta, Trinntorp med mera. Nettokostnaden för kommunen är beräknat till 87,6 mnkr.

Utöver detta läggs ett första anslag in i programmet för Trollbäckens centrum samt för utredning av området Bollmoravägen. Dessutom tillförs medel under övriga exploateringar och egenfinansierade projekt. Projektet med uppgradering av Tyresövägen ligger även inom plan- och exploateringsområde. Projektet Trädgårdsstaden tas bort från programmet.

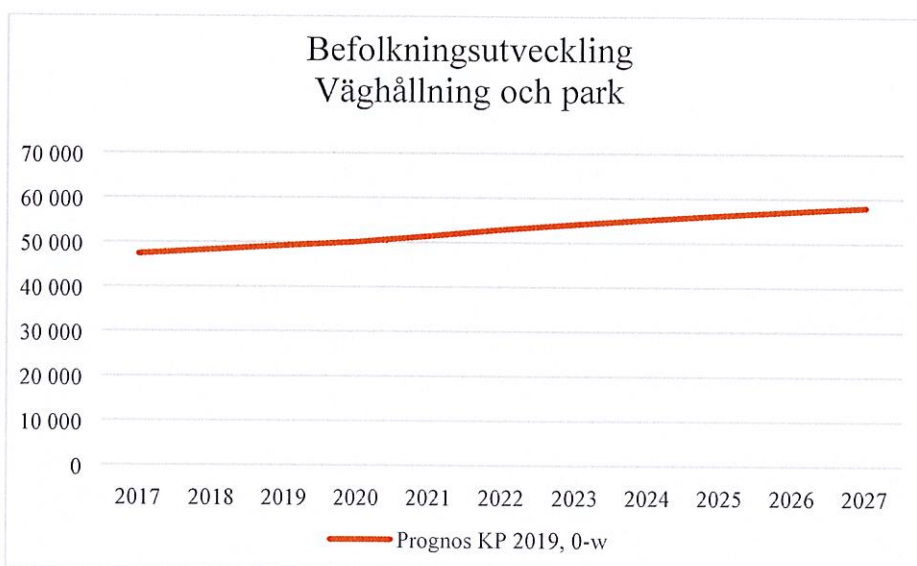
Det finns medel avsatta för inköp av mark till kommunens markreserv.

I avsnittet om nya projekt i investeringsprogrammet finns en mer detaljerad beskrivning av tillkommande investeringsprojekt.

Verksamhetsområde 11 – Väghållning och park

Verksamhet och syfte

Verksamhetsområdet Väghållning och parks uppdrag är att ansvara för att kommunens vägar är bra, framkomliga och trygga med bra beläggning och god belysning. Syftet är att säkerställa en säker och tillgänglig trafikmiljö för alla trafikantgrupper året runt. Verksamheten vårdar och utvecklar också parker, grönmiljöer och lekplatser för att de ska vara säkra, tillgängliga och ha ett högt trivsel- och lekvärde.

Anslag till verksamhetsområdet

Mkr.	Budget			
	2019	2020	2021	2022
Anslag - VO 11	70,2	72,0	73,9	75,8
- Väghållning och park				

Anslaget för väghållning och park är beräknat utifrån demografisk utveckling för hela befolkningen. Verksamheten har tillförts prisuppräknning med 2,0 procent och ett effektiviseringskrav på 2,0 procent, vilket i praktiken innebär att verksamheten netto inte fått någon uppräknning utom för demografisk utveckling.

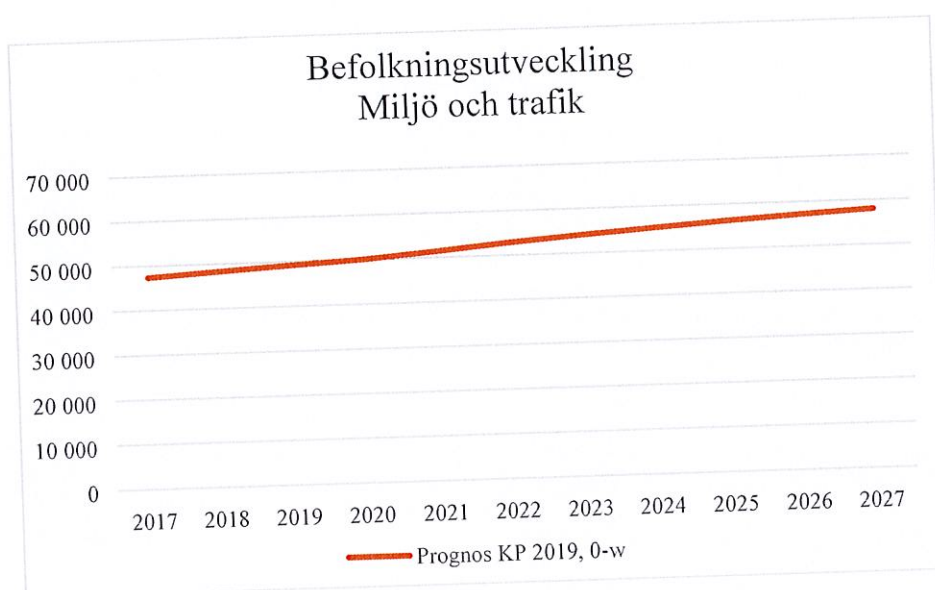
Aktuella investeringar

I investeringsprogrammet finns för väghållning och park medel avsatta sedan tidigare för Maskinhall i Alby. Dessutom finns samlingsanslag för verksamheten och ett riktat samlingsanslag för cykelplan. Nytt i år är att ett samlingsanslag för vägbeläggning om 10 mnkr årligen läggs in i budgeten.

Verksamhetsområde 12 – Miljö och trafik

Verksamhet och syfte

Verksamhetsområdet Miljö och trafiks uppdrag är att ansvara för att den oexploaterade miljön vårdas, utvecklas och bevaras samt att verka för en långsiktigt ekologisk hållbar utveckling. Verksamhetsområdet medverkar också i arbete för en bra trafikplanering samt verkar för en god trafiksäkerhet för alla trafikantgrupper och en ökad tillgänglighet på gator och i parker för alla medborgare.

Anslag till verksamhetsområdet

Mkr.	Budget			
	2019	2020	2021	2022
Anslag - VO 12 - Miljö och trafik	6,9	7,1	7,3	7,5

Anslaget för miljö och trafik är beräknat utifrån demografisk utveckling för hela befolkningen. Verksamheten har tillförts prisuppräknning med 2,0 procent och ett effektiviseringskrav på 2,0 procent, vilket i praktiken innebär att verksamheten netto inte fått någon uppräknning utom för demografisk utveckling.

Aktuella investeringar

Inga investeringsmedel är avsatta i investeringsprogrammet för verksamhetslokaler inom miljö och trafik.

Verksamhetsområde 13 – Vatten och avlopp

Verksamhet och syfte

Verksamhetsområdet Vatten och avlopps uppdrag är att ansvara för att invånarna i Tyresö kommun förses med ett gott och friskt dricksvatten. Verksamhetsområdet ansvarar också för att ta hand om och avleda avloppsvattnet från hushåll och industrier samt att avleda dagvatten med minsta möjliga olägenhet för invånarna och miljön.

Anslag till verksamhetsområdet

Mkr.	Budget			
	2019	2020	2021	2022
Anslag - VO 13	0,0	0,0	0,0	0,0
- Vatten och avlopp				

Vatten och avlopp är fullt ut avgiftsfinansierat, och mottar inga anslag.

Aktuella investeringar

I investeringsprogrammet finns för vatten och avlopp medel avsatta för sjövattnledning Breviks skola – Noret samt ett samlingsanslag. Stora VA-investeringar ingår i de exploateringar som genomförs av plan och exploatering.

Verksamhetsområde 14 – Renhållning

Verksamhet och syfte

Verksamhetsområdet Renhållnings uppdrag är att ansvara för att upprätta kommunala föreskrifter för hantering av hushållens avfall samt att samla in, ta hand om och behandla detta avfall enligt gällande lagstiftning och på miljömässigt bästa sätt.

Anslag till verksamhetsområdet

Mkr.	Budget			
	2019	2020	2021	2021
Anslag - VO 14 - Renhållning	0,0	0,0	0,0	0,0

Renhållning är fullt ut avgiftsfinansierat, och mottar inga anslag.

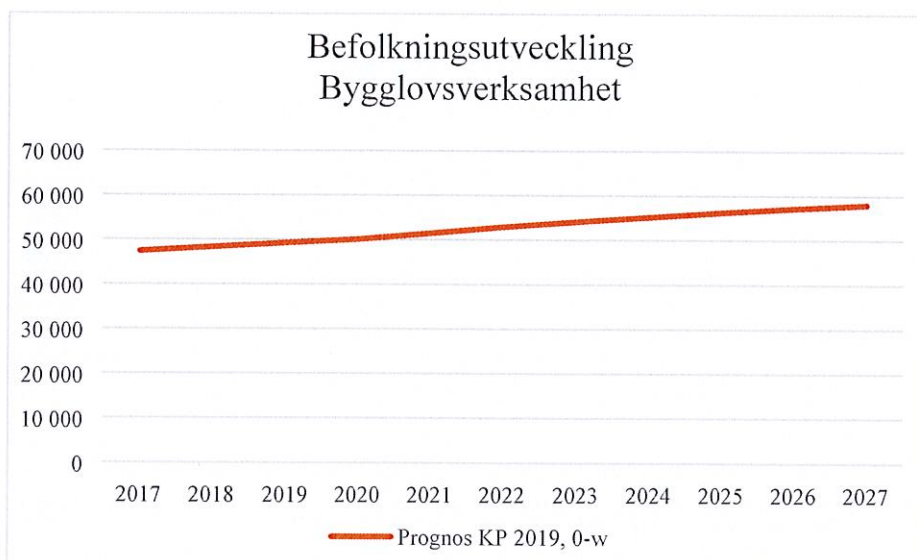
Aktuella investeringar

I investeringsprogrammet finns för renhållning medel avsatta för masshantering samt sopsug i Norra Tyresö centrum. Dessutom finns ett årligt samlingsanslag på verksamhetsområdet.

Verksamhetsområde 15 – Bygglov

Verksamhet och syfte

Till bygglovsenhetens verksamhet hör att handlägga olika typer av bygglovsärenden, strandskyddsärenden, byggsamråd och tekniska samråd samt arbetsplatsbesök. En viktig del av verksamheten är även att ge råd till allmänheten och att utföra tillsyn. Syftet med verksamheten är att se till att plan- och bygglagen efterlevs.

Anslag till verksamhetsområdet

Mkr.	Budget			
	2019	2020	2021	2021
Anslag - VO 15	6,3	6,4	6,5	6,6
- Bygglovsverksamhet				

Anslaget för bygglovsverksamhet är beräknat utifrån demografisk utveckling för hela befolkningen. Utöver detta får verksamheten extra medel motsvarande 1,0 mnkr.

Aktuella investeringar

Inga investeringsmedel är avsatta i investeringsprogrammet för bygglovsverksamhet.

Verksamhetsområde 16 – Näringsliv

Verksamhet och syfte

Verksamhetsområdet Näringslivs uppdrag är att ansvara för att utveckla kontakterna och bygga nätverk med det lokala näringslivet. Verksamhetsområdet verkar för att ge goda förutsättningar för nyföretagande och nyetablering samt medverka till att kommunens förvaltningar erbjuder en bra och effektiv service till näringslivet. Syftet med näringslivsarbetet är att utveckla och säkerställa ett gott näringslivsklimat i Tyresö kommun.

Anslag till verksamhetsområdet

Mkr.	Budget			
	2019	2020	2021	2022
Anslag - VO 16 - Näringsliv	1,3	1,3	1,3	1,3

Anslaget för näringsliv får ingen demografisk uppräknings. Verksamheten har tillförts prisuppräknings med 2,0 procent och ett effektiviseringskrav på 2,0 procent, vilket i praktiken innebär att verksamheten netto inte fått någon uppräknings utom för demografisk utveckling.

Aktuella investeringar

Inga investeringsmedel är avsatta i investeringsprogrammet för näringslivsområdet.

Verksamhetsområde 17 – Gemensam verksamhet

Verksamhet och syfte

Verksamhetsområdet Gemensam verksamhets uppdrag är att ansvara för kommunens övergripande styrning, planering och uppföljning av kvalitet, ekonomi och personalfrågor, lokalförsörjning, fastighetsförvaltning samt stöd till den politiska verksamheten. I verksamhetsområdets uppdrag ingår att verka för att kommunens invånare ska vara nöjda med och ha god nytta av den kommunala verksamheten. Verksamhetsområdet ansvarar också för att internt ge stöd och service till andra kommunala verksamheter när det gäller IT, löne- och ekonomiadministration, upphandling och projektstöd. Dessutom utför verksamhetsområdet operativ service till andra kommunala verksamheter i form av fastighets- och facilitytjänster samt måltidsservice.

Anslag till verksamhetsområdet

Mkr.	Budget			
	2019	2020	2021	2022
Anslag - VO 17	132,3	136,5	139,8	143,1
- Gemensam verksamhet				

Anslaget för gemensam verksamhet är beräknat utifrån demografisk utveckling för hela befolkningen. Verksamheten har tillförts prisuppräkning med 2,0 procent och ett effektiviseringskrav på 2,0 procent vilket i praktiken innebär att verksamheten netto inte fått någon uppräkning utom för demografisk utveckling. Slutligen sänks anslaget med 1,0 mnkr för att finansiera ramhöjningen inom individ- och familjeomsorgen på samma sätt som 2018. Sänkningen avser endast 2019 och är inte ramsänkande.

Aktuella investeringar

Medel för alla verksamhetsfastigheter avsätts till fastighetsavdelningen inom gemensam verksamhet. Vi har dock redovisat projekten under de verksamhetsområden de avser. Utöver detta har fastighetsavdelningen tillförts medel i investeringsprogrammet för parkeringsgarage och avfallsterminal inom ishallprojektet i Norra Tyresö centrum.

Verksamhetsområde – 18 Kommunalförbund

Verksamhetens inriktning

Tyresö är medlem i två kommunalförbund och en gemensam nämnd.

- Södertörns brandförsvarsförbund ansvarar för räddningstjänsten i 10 kommuner.
- Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund bedriver en viktig verksamhet när det gäller tillstånd och tillsyn inom miljö- och hälsoområdet.
- Södertörns överförmyndarnämnd är en gemensam nämnd som har hand om överförmyndarverksamheten.

Mål och planer för dessa verksamheter sätts inom förbunden i respektive styrelse eller direktion efter de förbundsordningar som finns. Syftet med medlemskapet i kommunalförbund är att samverka, samordna och förbättra verksamheter som är viktiga och där gemensamt arbete ger bättre service till medborgaren.

Anslag till verksamhetsområdet

Mkr.	Budget			
	2019	2020	2021	2022
Anslag - VO 18 - Kommunalförbund	43,2	44,0	44,9	45,7

Anslaget för kommunalförbund får ingen demografisk uppräknings.

Verksamhetsområde 19 – Politisk verksamhet

Verksamhet och syfte

Verksamhetsområdet politisk verksamhet omfattar kommunfullmäktige och kommunstyrelsen inklusive råd och beredningar under kommunstyrelsen och ersättningar till årsarvoderade förtroendevalda. Verksamheten består till största del av kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens sammanträden, utbildningar och konferenser. Vidare innefattas partistöd till de politiska partierna representerade i kommunfullmäktige samt stöd till den politiska organisationen i form av politiska sekreterare. Även administration av allmänna val och lokala folkomröstningar ingår i verksamhetsområdet.

Anslag till verksamhetsområdet

Mkr.	Budget			
	2019	2020	2021	2022
Anslag - VO 19 - Politisk verksamhet	25,8	26,2	26,7	27,1

Kommunala bolag

Kommuner får, enligt kommunallagen, överlämna kommunala angelägenheter till ett dotterbolag. Dotterbolagen styrs genom bolagsordning och ägardirektiv så att bolaget arbetar med det kommunala syftet. Genom att lägga vissa frågor i ett kommunalt bolag separeras dessa från kommunen både juridiskt och ekonomiskt och man undviker sammanblandning med övrig kommunal verksamhet.

Tyresö har som de flesta kommuner valt lägga ansvaret för kommunal bostadsförsörjning i ett allmännyttigt bostadsbolag. Detta är särskilt lämpligt då bostadsbolaget enligt lag ska drivas på affärsmässiga principer utan tillskott av skattemedel.

Utöver detta har Tyresö kommun två mindre bolag som både är under utredning för förändrat ägande under 2018.

Tyresö Bostäder AB

Enligt ägardirektiv beslutat i kommunfullmäktige ska bolaget aktivt engageras i arbetet med att uppnå Tyresö kommuns vision och vara ett välskött och långsiktigt agerande bostadsserviceföretag inom Tyresö kommun.

Bolaget ska arbeta på affärsmässiga principer och förvalta attraktiva bostäder, det ska verka för social gemenskap och trygghet i bostadsområdena och ge förutsättningar för medinflytande för hyresgästerna. Bolaget handhar kommunens bostadsförmedling.

Utöver detta ska bolaget uppmärksamma bostadsförsörjningen för ungdomar som söker sitt första boende, äldre som efterfrågar anpassade boenden, samt personer som av särskilda skäl har svårt att få bostad på den reguljära bostadsmarknaden.

Bolaget ska ha en förräntning som innebär att bolaget uppnår en soliditet till 15 procent, och årligen lämna en utdelning till ägaren.

Vid utgången av 2017 bestod beståndet av drygt 3000 uthyrda lägenheter. Det pågår för närvarande en omfattande nyproduktion i syfte att minska bostadsbristen. Nya områden som är under uppförande är bland annat Hasselbacken och Temyntan som kommer rymma 200 respektive 140 stycken nya lägenheter. Andra planerade projekt är Granängstorget med 80 bostäder, Norra Tyresö centrum, etapp 3 med 65 lägenheter. Det finns även planer på att bebygga området mellan Tyresö Centrum och Granängsringen – det s.k. Wättingestråket.

Tyresö kommun har gått i borgen för Tyresö Bostäders skuld. Nyproduktionen innebär nyupplåning och under 2018 beräknas skulden komma upp i 1 740 miljoner kronor, vilket är nära det tidigare borgenstaket på 1 800 miljoner kronor. Från och med 2019 höjs borgenstaket till 2 500 miljoner kronor. För den utnyttjade del av borgen betalar bolaget en borgensavgift på 0,4 procent årligen.

Tyresö Näringslivsaktiebolag

Enligt bolagsordningen har bolaget till ändamål att med iakttagande av kommunal likställighets- och självkostnadsprincip köpa, förvalta och sälja mark samt lös egendom. Bolaget kan även förvärva, bygga och förvalta lokaler för industri-, hantverks- och affärsändamål. Vidare ska bolaget främja företagsablering och näringslivsutveckling och därmed sammanhängande verksamhet.

Planen har varit att avveckla bolaget, men på grund av en fusionsspärr som uppstod när dotterbolaget Maria Sofia AB införlivades i bolaget, har avvecklingen fått vänta. Denna spärr blir släppt under 2018 och bolaget kommer att avvecklas.

Tyresö Vindkraft AB

Tyresö Vindkraft AB är ett bolag som är helägt av Tyresö Kommun. Bolaget har som ändamål och syfte att leasa ut vindkraft till Tyresö kommun och dess bolag.

Tyresö Vindkraft äger ett vindkraftverk i Bösjövardens vindkraftpark. Vindkraftverket leasas till 67 procent av Tyresö kommun och till 33 procent av Tyresö Bostäder AB. Under 2018 pågår en utredning i syfte att eventuellt förändra ägandet i bolaget.

Program för uppföljning av privata och kommunala utförare

Kommunfullmäktige ska för varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer för sådana kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare. I programmet ska det också anges hur fullmäktiges mål och riktlinjer ska följas upp och hur allmänhetens insyn ska tillgodoses. Detta infördes enligt kommunallagen från 1 januari 2015 och regleras i 5 kap 3 § i nya kommunallagen.

Programmet omfattar verksamheter som tydligt riktar sig till och rör invånarna. Det kan handla om såväl hela verksamheter (till exempel särskilda boenden för äldre), som delar av en verksamhet med stor betydelse för invånaren/brukaren (till exempel måltidsverksamhet och städning i skolan). *Programmet omfattar inte fristående skolor och förskolor* eftersom de är egna huvudmän för verksamheten och inte upphandlad verksamhet utan reglerad genom tillståndsgivning.

Programmet gäller specifikt när verksamheter upphandlas, men innehåller även strategier för den egna verksamheten, om den agerar i konkurrens med privata utförare.

Mål och uppdrag

Fristående och oberoende granskningar av nämndernas verksamheter ska bidra till kvalitetsutveckling, så att medborgarna är nöjda med och har god nytta av den verksamhet som kommunen ansvarar för. Kommunstyrelsens granskningar av verksamheter innebär inte någon inskränkning i nämndernas huvudansvar för uppföljning.

Kommunfullmäktige uppdrar åt varje nämnd att med utgångspunkt i detta program ansvara för att säkerställa att utförare (oavsett driftsform) inom nämndens ansvarsområde bedriver verksamheten enligt:

- de lagar, förordningar och föreskrifter som gäller eller kan komma att gälla
- de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige och nämnd har fastställt

Kommunfullmäktige uppdrar åt kommunstyrelsen att

- Årligen fastställa en övergripande plan för granskningar av verksamhet i både privat och kommunal regi
- Granskning genomförs av ett fristående granskningsorgan i kommunen i syfte att bidra till att kvaliteten i verksamheterna säkras och utvecklas

Kommunfullmäktige uppdrar åt nämnderna att

- Utforma uppdrag till verksamheter i kommunal regi som säkerställer att verksamheten bedrivs enligt gällande författningar och de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige och nämnd fastställer. Här avses i första hand kommunala verksamheter som agerar i konkurrens med privata utförare.
- I nämndplan reglera på vilket sätt avtal för privata utförare och uppdrag för kommunal regi ska följas upp.

Riktlinjer

Uppföljning och kontroll av verksamhet som genom avtal lämnats över till privata utförare ska prioriteras och särskilt inriktas på medborgarfokus, säkerhet och risken för ekonomiska oegentligheter.

Kontroll- och uppföljningsarbete av verksamhet som bedrivs i egen regi ska utformas på liknande sätt som för privata utförare.

Information ska lämnas om samtliga utförare, för att underlätta medborgarnas val när enskilda kan välja mellan olika utförare av den kommunala nämndens tjänster. Informationen ska beskriva deras verksamhet och kvalitet och finnas tillgänglig på kommunens webbplats och på andra sätt som bedöms lämpliga utifrån målgruppen.

Avtal ska utformas på så sätt att verksamheten hos de privata utförarna kvalitetsmässigt bedrivs i enlighet med kommunens krav. Kraven ska vara tydliga, relevanta och tillräckliga. Det ska tydligt framgå hur samverkan mellan beställaren och utföraren ska genomföras och hur brister i verksamheten ska hanteras. Den kommunala huvudmannens möjligheter att besluta om sanktioner eller häva ett avtal ska vara tydligt reglerat i avtal.

Rätt till insyn

Varje nämnd ska i avtal med privata utförare tillförsäkra sig information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som lämnats över till en privat utförare. Utföraren ska kunna lämna information när kommunen begär det. Utförarens skyldigheter att lämna uppgifter begränsas till att omfatta sådant som kan lämnas utan omfattande merarbete eller inte strider mot lag eller annan författning eller inte anses utgöra företagshemligheter enligt lag.

I avtalen ska det säkras att utföraren biträder kommunen vid uppföljning och utvärdering av verksamheten, lämnar nödvändiga statistikuppgifter och rapporterar in nödvändiga övriga uppgifter.

Uppföljning, interkontroll och kommunikation

Uppföljning av mål, ekonomi och kvalitetsgarantier

Kommunfullmäktige ansvarar för kommunens övergripande och långsiktiga styrning genom att ange mål, inriktning, omfattning och kvalitet. Kommunstyrelsen verkställer kommunfullmäktiges beslut och ska dessutom utöva tillsyn över nämnderna. Det är kommunstyrelsen som fastställer formerna för hur verksamheter och ekonomi ska följas upp och rapporteras.

Kommunstyrelsens uppföljning till fullmäktige sker genom delårsrapporter och årsredovisning. Delårs-rapporterna görs var fjärde månad per den 30 april och den 31 augusti. De ska innehålla utfall och -ekonomiska prognoser för drifts- och investeringsbudget⁵ samt redovisa måluppfyllelse för de strategiska målen. Årsredovisning görs vid varje årsskifte.

Granskningsplan för kvalitetsenhetens tillsyn och granskningar fastställs av kommunstyrelsen årligen. En samlad redovisning och de slutsatser som kan dras av detta arbete redovisas i kommunstyrelsen och i årsredovisningen.

Avvikelser ska rapporteras

Nämnderna är ansvariga för sina verksamheter och ska följa upp sin verksamhet och ekonomi i tillräcklig omfattning. Nämnderna ska lämna delårsrapport var fjärde månad per den 30 april och den 31 augusti och en verksamhetsberättelse vid årets slut. Delårsrapporten ska innehålla utfall, ekonomiska prognoser och bedömning av måluppfyllelse för nämndens mål. Den ska även innehålla förslag på åtgärder som nämnden avser vidta vid avvikelser. Nämndens delårsrapport och verksamhetsberättelsen beslutas i nämnden och rapporteras därefter i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Nämnderna ska därutöver följa upp verksamhetens uppdrag kontinuerliga enligt årshjulet för styrprocessen. Om nämnden bedömer att målen eller grundförutsättningarna inte kommer att uppfyllas ska de rapportera risker och avvikelser till kommunstyrelsen, så snart det är möjligt.

Bolagsstyrelsen är ansvarig för sin verksamhet. Bolagen ska lämna delårsrapport per 30 april och 31 augusti. Årsredovisning lämnas efter årets slut. Bolagen ska i samband med årsredovisning lämna en redogörelse för hur det kommunala ändamålet uppfyllts.

Förutom att bidra till de kommunala målen ska nämnderna säkerställa att de uppfyller de krav som ställs genom lagstiftning och andra styrdokument. Uppföljning och analys baseras på egenkontroll, riskhantering och avvikelshantering.

Nämnderna ska årligen se över sina taxor och avgifter i syfte att avgiftsintäkterna ska bidra till verksamheternas finansiering.

⁵ Prognos för investeringsbudgeten görs i samband med delårsrapporteringen den 31 augusti.

Riskhantering och internkontroll

Arbetet med riskhantering och internkontroll utgör ett komplement till övrig planering och uppföljning enligt styrprocessen. Det syftar till att upptäcka och korrigera felaktigheter, som till exempel dåligt utnyttjande av resurser eller för stort eller onödigt risktagande. Arbetet kommer till uttryck i riskhanteringsplaner och redovisningar av internkontrollresultat.

Nämnderna beslutar om en riskhanteringsplan i anslutning till att nämndplanerna behandlas och redovisar resultatet av genomförda internkontroller när nämndernas verksamhetsberättelser behandlas efter årets slut.

Även kommunstyrelsen utarbetar en riskhanteringsplan under hösten före varje verksamhetsår och redovisar resultatet av genomförda kontrollinsatser i kommunens årsredovisning.

Kommunikation

Det är viktigt att kommunplanens innehåll är väl känt av kommunens invånare, de förtroendevalda och kommunens medarbetare.

Den långsiktiga visionen, strategier och mål för mandatperioden kommuniceras till personal vid arbetsplatsträffar och till medborgare via kommunbilagan i Mitt i Tyresö och via tyreso.se.

Delårsrapporten redovisas på intranätet och tyreso.se, och diskussioner ska ske med berörd personal. Vid årets slut redovisas måluppfyllelsen tydligt i årsredovisningen och utvalda delar i kommunbilagan. Kommunstyrelseförvaltningen utarbetar en handlingsplan för kommunikation som beskriver de viktigaste budskapen och strategier för att nå ut med dessa. Varje verksamhet utarbetar, på basis av nämndplanerna, en kommunikationsplan som fastställer de viktigaste budskapen och innehåller kommunikationsinsatser kring det arbete som görs för att målen ska nås.

Styrprocessens årshjul

Kommunstyrelsens och kommunfullmäktiges samt nämndernas arbete med styrprocessen följer nedanstående kalendarium, det så kallade årshjulet.

Januari/februari

- Kommunstyrelseförvaltningen genomför en årlig översyn av styrprocessen
- Kommunstyrelseförvaltningen tar fram en omvärldsanalys
- Strategidagar med kommunstyrelsen och nämndpresidierna genomförs
- Kommunstyrelseförvaltningen upprättar bokslut och årsredovisning
- Förvaltningarna tar fram kvalitetsredovisning för respektive verksamhetsområde för redovisning i nämnd.

Mars/april

- Strategidagar med kommunstyrelsen och presidierna genomförs
- Förvaltningarna tar fram behovsanalyser per verksamhetsområde
- Förslag till anslagsfördelning till verksamhetsområdena tas fram
- Uppdrag till verksamhetsområdena formuleras
- Årsredovisning behandlas i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige
- Nämndernas verksamhetsberättelser redovisas i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige
- Årlig översyn av taxor och avgifter
- Reviderad drift- och investeringsbudget

Maj/juni

- Kommunstyrelsen beslutar om förslag till kommunplan och budget för kommande år
- Delårsrapport per den 30 april behandlas i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige
- Kommunfullmäktige fastställer kommunplanen med budget.

Maj/september

- Nämnderna arbetar med kommunplanen och bryter ned den till ettåriga mål och budget i nämndplanerna
- Bolagen gör en treårig bolagsplan

Oktober

- Delårsrapport per den 31 augusti behandlas i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige
- Nämnderna beslutar om nämndplan och riskhanterings- och kontrollplan

November/december

- Nämnd- och bolagsplaner redovisas i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.
- Kommunstyrelsen och nämndernas presidier utvärderar styrprocessen
- Förvaltningarna tar fram verksamhets- och enhetsplaner

Bilaga 1 – Finansiella sammanställningar – Resultaträkning, kassaflödesrapport och balansräkning

Resultaträkning

Finansiella sammanställningar - Resultaträkning, kassaflödesrapport och balansräkning, tusentals kronor

Resultaträkning	Bokslut 2017	Budget 2018	Prognos 2018	Plan 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022
Förskola	-292 791	-327 008	-325 506	-330 510	-341 140	-358 931	-384 078
Grundskola	-688 235	-685 796	-688 351	-704 143	-721 082	-735 444	-751 802
Individ- och familjeomsorg	-194 596	-175 218	-206 760	-187 320	-174 351	-183 109	-192 316
Omsorg om personer med funktionsnedsättning	-275 356	-280 791	-282 644	-287 946	-294 501	-301 077	-307 674
Äldreomsorg	-319 637	-334 467	-336 450	-351 077	-374 302	-395 895	-422 458
Gymnasieskola	-212 838	-220 132	-225 777	-228 576	-239 467	-254 385	-268 457
Vuxenutbildning	-20 902	-27 702	-24 702	-28 159	-29 331	-30 820	-32 320
Arbete och integration	-10 687	-11 237	-11 237	-11 310	-11 785	-12 389	-12 998
Bibliotek, kultur, fritid och fritidsgårdar	-103 763	-106 687	-106 687	-110 312	-114 306	-119 273	-124 795
Plan och exploatering	-23 776	-27 484	-36 169	-35 859	-36 532	-37 207	-37 885
Väghållning och park	-59 734	-76 667	-75 167	-70 170	-72 045	-73 928	-75 819
Miljö, trafik och övrigt	-5 441	-6 924	-6 624	-6 945	-7 114	-7 284	-7 455
Vatten och avlopp	0	0	0	0	0	0	0
Renhållning	0	0	0	0	0	0	0
Bygglövsverksamhet	-6 172	-5 237	-6 137	-6 257	-6 385	-6 514	-6 643
Näringsliv	-1 187	-1 284	-1 284	-1 284	-1 310	-1 310	-1 310
Gemensam verksamhet	-116 501	-131 980	-148 832	-132 269	-136 516	-139 778	-143 053
Kommunalförbund mm	-41 401	-42 330	-42 330	-43 227	-44 023	-44 870	-45 716
Politisk verksamhet	-23 038	-22 640	-22 640	-25 760	-26 213	-26 666	-27 118
Ishall	0	0	0	0	-7 624	-7 624	-7 624
Fornuddens skola	0	0	0	0	-21 500	-21 500	-21 500
Effektiviseringsbehov	0	0	0	0	17 209	33 771	22 907
Volymökning och buffert	0	0	0	0	0	0	0
Summa verksamhetsområden	-2 396 055	-2 483 585	-2 547 297	-2 561 126	-2 642 317	-2 724 232	-2 848 113

Resultaträkning	Bokslut 2017	Budget 2018	Prognos 2018	Plan 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022
Finansförvaltning (brutto)							
Pensioner inkl förvaltningskostnad	-51 462	-55 000	-54 000	-55 500	-58 000	-60 500	-63 000
Förändring semesterlöneskuld	-1 051	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Förändring pensionsavsättning	-11 372	-2 500	-11 500	-11 000	-19 000	-25 000	-29 000
Statsbidrag maxtaxa	14 529	14 500	13 540	12 500	12 500	12 500	12 500
Intäkt kapitaltjänst (internränta)	28 016	28 500	28 500	16 700	17 200	17 700	18 200
Exploateringsvinst	10 400	-16 000	42 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Simhall	-14 980	0	-15 200	-16 000	-16 800	-17 500	-18 300
Summa finansförvaltning	-25 920	-31 500	2 340	-44 300	-55 100	-63 800	-70 600
Verksamhetens nettokostnader	-2 421 975	-2 515 085	-2 544 957	-2 605 426	-2 697 417	-2 788 032	-2 918 713
Skatteintäkter, statsbidrag och utjämningsystem							
Skatteintäkter	2 246 360	2 325 800	2 332 495	2 434 000	2 483 900	2 596 300	2 728 000
Generella statsbidrag och utjämnings	259 368	224 400	212 088	229 700	291 400	289 300	294 900
Summa skatteintäkter, statsbidrag och utjämningsystem	2 505 728	2 550 200	2 544 583	2 663 700	2 775 300	2 885 600	3 022 900
Finansiella intäkter	8 741	6 500	6 500	6 500	6 500	6 500	6 500
Finansiella kostnader	-7 955	-15 000	-9 000	-11 500	-15 000	-17 500	-20 000
Årets resultat	84 539	26 615	-2 874	53 274	69 383	86 568	90 687
% av skatter och statsbidrag	3,4%	1,0%	-0,1%	2,0%	2,5%	3,0%	3,0%

Kassaflödesrapport

KASSAFLÖDESRAPPORT	Bokslut 2017	Budget 2018	Prognos 2018	Plan 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022
Den löpande verksamheten	293 364	181 755	113 544	159 570	204 553	228 568	239 687
Årets resultat	84 539	26 615	-2 874	53 274	69 383	86 568	90 687
Avskrivningar	104 553	107 000	107 000	110 000	113 000	116 000	119 000
Ökning pensionsavsättning	11 372	2 500	11 500	11 000	19 000	25 000	29 000
Ökning semester- och overtidsskuld	1 051	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Exploateringsintäkter	0	50 300	0	0	0	0	0
Ökning skatteskuld till staten	10 982	0	0	0	0	0	0
Minskning skattefordran på staten	0	0	0	0	2 170	0	0
Ökning skattefordran på staten	0	0	0	0	0	0	0
Minskning skatteskuld till staten	0	-5 660	-3 082	-15 704	0	0	0
Minskning kortfristig fordran	61 300	0	0	0	0	0	0
Övrigt	19 567	0	0	0	0	0	0
Investeringsverksamheten	-206 800	-533 421	-322 267	-766 744	-557 327	-317 823	-382 530
Investeringar	-206 800	-533 421	-322 267	-766 744	-557 327	-317 823	-382 530
Finansieringsverksamheten	-140 000	540 000	210 000	600 000	350 000	90 000	140 000
Ökning av långfristiga skulder	0	540 000	210 000	600 000	350 000	90 000	140 000
Minskning av långfristiga skulder	140 000	0	0	0	0	0	0
Årets kassaflöde	-53 436	188 334	1 277	-7 174	-2 774	745	-2 843
Likvida medel vid årets början	153 500	145 856	100 100	101 377	94 203	91 429	92 174
Likvida medel vid årets slut	100 100	334 190	101 377	94 203	91 429	92 174	89 331
Förändring av likvida medel	-53 400	188 334	1 277	-7 174	-2 774	745	-2 843

Balansräkning

BALANSRÄKNING	Bokslut 2017	Budget 2018	Prognos 2018	Plan 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022
Tillgångar							
Anläggningstillgångar	2 413 108	2 885 752	2 628 375	3 285 119	3 729 446	3 931 269	4 194 799
Omsättningstillgångar	338 808	583 657	340 085	332 911	330 137	330 882	328 039
varav kassa, bank	100 060	278 890	101 377	94 203	91 429	92 174	89 331
Summa tillgångar	2 751 916	3 469 409	2 968 460	3 618 030	4 059 583	4 262 151	4 522 838
Skulder							
Eget kapital	1 070 142	1 064 462	1 067 268	1 120 542	1 189 925	1 276 493	1 367 180
Avsättningar	240 578	215 280	253 078	265 078	285 078	311 078	341 078
Långfristiga skulder	1 011 809	1 773 294	1 221 809	1 821 809	2 171 809	2 261 809	2 401 809
Kortfristiga skulder	429 387	416 373	426 305	410 601	412 771	412 771	412 771
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	2 751 916	3 469 409	2 968 460	3 618 030	4 059 583	4 262 151	4 522 838
Pensionsförpliktelser intjänade före 1998							
	775 986	761 433	760 935	746 120	732 161	721 285	707 828
Avsättningar (inkl löneskatt) enl Kpa							
	230 544	241 689	256 727	289 548	323 793	370 413	420 173
Förändring pensionsavsättning							
	22 468	23 786	26 183	32 821	34 245	46 620	49 760
Soliditet, % ¹⁾							
	38,9%	30,7%	36,0%	31,0%	29,3%	29,9%	30,2%

¹⁾ Soliditet exklusive pensionsförpliktelser intjänade före 1998

Bilaga 2 – Politiska prioriteringar under mandatperioden

Sammanställning över samtliga politiska prioriteringar

POLITISKA PRIORITERINGAR PERIODEN 2016-2018

Belopp i mkr		2016-2018	2019	2020	2021	2022
Ändring av anslagsnivå						
Driftskostnad gruppbostad	Omsorg om personer med funktionsnedsättning		6,4	6,4	6,4	6,4
Kapitalkostnad konstgräsplan Strand	Bibliotek, kultur, fritid och fritidsgårdar		0,9	0,9	0,9	0,9
Hyreskostnad Fårdala ridhus	Bibliotek, kultur, fritid och fritidsgårdar		2,6	2,6	2,6	2,6
Minskning driftsanslag vägbeläggning (ersätts av investeringsanslag)	Väghållning och park		-3,4	-3,4	-3,4	-3,4
Ökning anslag kapitalkostnader	Väghållning och park		0,3	1,1	1,9	2,6
Minskning anslag vinterväghållning	Väghållning och park		-1,4	-1,4	-1,4	-1,4
Utökad politisk organisation	Politisk verksamhet		3,1	3,1	3,1	3,1
Prioritering genom 2 % kostnadsuppräknig						
Inget effektiviseringskrav	Förskola		6,5	6,5	6,5	6,5
Inget effektiviseringskrav	Grundskola		13,8	13,8	13,8	13,8
Inget effektiviseringskrav	Gymnasieskola		4,5	4,5	4,5	4,5
Inget effektiviseringskrav	Kommunalförbund		0,8	0,8	0,8	0,8
Tidsbegränsade medel						
Ej nivåhöjande anslagsökning	Individ- och familjeomsorg	8,0	10,0			
Ej nivåminskande anslagsminskning	Gemensam verksamhet		-1,0			
Riktade satsningar	Grundskola		2,0			
Höjning av anslagsnivå - förra mandatperioden						
	Förskola	25,0				
	Grundskola	17,3				
	Individ- och familjeomsorg	11,4				
	Omsorg om personer med funktionsnedsättning	16,7				
	Äldreomsorg	2,2				
	Gymnasieskola	24,3				
	Vuxenutbildning	1,5				
	Arbete och integration	4,5				
	Bibliotek, kultur och fritid, inkl. fritidsgårdar	4,6				
	Plan och exploatering	4,8				
	Väghållning och park	14,5				
	Miljö, trafik och övrigt	1,6				
	Vatten och avlopp					

Renhållning					
Bygglövsverksamhet		1,3			
Näringsliv					
Gemensam verksamhet		7,0			
Kommunalförbund mm		7,5			
Politisk verksamhet		7,3			
Summa politiska prioriteringar		159,4	45,1	34,9	35,7
			36,4		

Bilaga 3 - Verksamhetsvolym

Verksamhetsvolym 2019-2022

Verksamhet	Ålderskategori	Antal barn, elever, brukare			
		2019	2020	2021	2022
Förskola	1-5 år	3 059	3 093	3 265	3 430
Förskoleklass	6 år	670	694	624	673
Grundskola	7-15 år	6 245	6 245	6 292	6 308
Fritidshem	6 år	670	694	624	673
	7-9 år	1 948	1 957	2 026	2 048
	10-12 år	2 138	2 120	2 087	2 027
Äldreomsorg	65-69 år	1 838	1 832	1 899	2 026
	70-74 år	2 133	2 013	1 912	1 877
	75-79 år	1 958	2 047	2 134	2 125
	80-84 år	1 171	1 254	1 302	1 393
	85-89 år	658	669	724	746
	90-år	312	342	352	389
Individ och familjeomsorg	0-64 år	41 108	41 899	43 067	44 314
Gymnasium	16-18 år	1 968	2 070	2 145	2 229
Vuxenutbildning och arbetscentrum	19-64 år	28 594	29 200	30 110	31 013
Bibliotek, kultur och fritid	0-w år	49 178	50 056	51 390	52 870
Fritidsgårdar	13-15 år	2 159	2 168	2 179	2 233

Bilaga 4 a - Investeringsprogram 2019-2022

Investeringsprogram, belopp i tusentals kronor

	Nytt i program	Ny total budget	Utfall 2017	2018	2019	2020	2021	2022- 2030
EXPLOATERINGSPROJEKT								
Exploatering Östra Tyresö								
Östra Tyresö etapp 7-11	17 634	301 134	236 923	-17 637	37 400	36 148	-10 700	19 000
Östra Tyresö etapp 13-17	87 600	87 600	0	0	5 000	15 000	17 000	50 600
Större exploateringsprojekt								
Norra Tyresö Centrum	0	106 493	23 677	-29 017	5 050	66 800	28 000	14 983
Wättingestråket	0	111 229	5 153	5 781	9 800	20 488	23 500	46 507
Trollbäckens centrumstråk	10 000	12 000	1 453	547	10 000	0	0	0
Bollmoravägen	2 000	2 000	0	0	2 000	0	0	0
Övriga Exploateringar	72 636	113 502	1 247	-896	57 639	-9 333	-37 579	102 300
INFRASTRUKTURPROJEKT								
Tyresövägen	0	157 835	30 794	26 500	56 020	14 840	14 840	14 840
ÖVRIGT STADSBYGGNAD								
Samhällsbyggnadsfrågor	4 040	62 140	1 412	11 397	25 431	17 300	6 600	0
Samlingsanslag Samhällsbyggnadsutredningar	10 000	40 000	0	10 000	10 000	10 000	10 000	0
Verksamhetsrelaterat	8 200	8 525	0	325	2 500	2 600	0	0
Markreserv	78 400	108 400	0	78 400	10 000	10 000	10 000	0
VERKSAMHETSLOKALER OCH ANLÄGGNINGAR								
Samlingsanslag fritidsanläggningar	1 000	4 000	0	1 000	1 000	1 000	1 000	0
Övriga fritidsanläggningar	1 900	52 650	13 429	22 068	17 153	0	0	0
Verksamhetslokaler	149 800	1 093 800	73 163	125 599	393 751	229 559	136 162	133 000
<i>varav lokaler för kultur- och fritid</i>	57 000	322 000	6 552	27 900	76 500	127 659	53 389	30 000
<i>varav lokaler för skola</i>	0	443 000	32 269	34 544	115 000	85 000	82 187	94 000
<i>varav lokaler för förskola</i>	5 000	124 000	2 658	22 500	89 842	0	0	9 000
<i>varav lokaler funktionshinder / IFO</i>	0	100 000	13 979	30 400	53 109	0	0	0
<i>varav lokaler teknisk förvaltning</i>	87 800	104 800	17 705	10 255	59 300	16 900	586	0
SAMLINGSANSLAG								
Samlingsanslag för fastighet, initierat av hyres	20 000	80 000	0	20 000	20 000	20 000	20 000	0
Samlingsanslag för fastighet, initierat av ägare	10 000	40 000	0	10 000	10 000	10 000	10 000	0
Inventarier, IT och småinvesteringar	5 000	20 000	0	5 000	5 000	5 000	5 000	0
Inventarier förvaltningar	5 000	20 000	0	5 000	5 000	5 000	5 000	0
Samlingsanslag / förfogandemedel kommunstyrelsen lokalinvesteringar	60 000	60 000	0	0	20 000	20 000	20 000	0
TEKNISKA VERKSAMHETER								
Skattefinansierad								
Gata park	49 000	111 000	0	24 000	37 000	25 000	25 000	0
Avgiftsfinansierad								
Vatten och avlopp	34 000	81 000	0	13 000	20 000	28 000	20 000	0
Renhållning	10 500	63 500	75	11 200	7 000	29 925	14 000	1 300
Summa skattefinansierad verksamhet	592 210	2 592 308	387 251	298 067	739 744	499 402	283 823	381 230
Summa avgiftsfinansierad verksamhet	44 500	144 500	75	24 200	27 000	57 925	34 000	1 300
SUMMA INVESTERINGSPROGRAM	636 710	2 736 808	387 326	322 267	766 744	557 327	317 823	382 530

ÄRENDEN SOM UTGÅR FRÅN PROGRAMMET

Slutredovisade projekt	Budget	Utfall	Avvikelse
Ny infart och förlängning av Dalgränd	26 680	29 397	-2 717
Damm, gångvägar vid Stadsparken, skatepark	23 000	28 469	-5 469
Ventilation Bergfotens skola	8 000	8 280	-280
Trollbäckshallen	0	9 740	-9 740
Summa slutredovisade projekt	57 680	75 886	-18 206

Ej längre aktuella projekt	Budget	Kostnadsförs
Genomgångsboenden, sociala boenden	81 000	0
Rivning Forellskolan	20 000	0
Trädgårdsstaden	60 000	3 061
Stödboenden Sågentomten	42 000	563
Ärendehanteringssystem	1 526	733
Nytt kartsystem	2 175	1 675
Summa ej längre aktuella projekt	206 701	6 032

Bilaga 4 b - Beslut om nya och utökade investeringar i och med investeringsprogrammet 2019-2022

Investeringsärdande	Orsak förändring	Kommentar
NYA OCH UTÖKADE PROJEKT		
EXPLOATERINGSPROJEKT		
Större exploateringsprojekt		
Östra Tyresö etapp 7-11	utökat	Utökade kostnader etapp 7 Solberga och etapp 9 Brevik, Ugglevägen
Östra Tyresö etapp 13-17	nytt	Total kostnad 456 mnkr, totala intäkter 365 mnkr
Trolbäckens centrum	utökat	Tidigare endast medel för förstudie. Utökning för att möjliggöra ingångsättning om beslut fattas.
Bollmoravägen	nytt	Medel för förstudie
Övriga exploateringsprojekt		
Strandängarna	utökat	Kostnader utöver ram i projekt
Kryddvägen	minskat	Tidigare ej budgeterade exploateringsintäkter inlagda
Prästgårdsvägen/apelvägen	utökat	Tidigare medel endast för förstudie. Medel för genomförande tillförs
Granängsvägen	utökat	Tidigare medel endast för förstudie. Medel för genomförande tillförs
Granitvägen	utökat	Tidigare medel endast för förstudie. Medel för genomförande tillförs
Granängstorget	utökat	Tidigare medel endast för förstudie. Medel för genomförande tillförs
Bäverbäcken	utökat	Tidigare medel endast för förstudie. Medel för genomförande tillförs
Bostäder Södergården	utökat	Tidigare medel endast för förstudie. Medel för genomförande tillförs
ÖVRIGA INVESTERINGAR STADSBYGGNAD		
Bollmora verksamhetsområde	nytt	Medel för förstudie
Brygga Klövberget	utökat	
Utredning Öringesjön	nytt	
Masshantering	nytt	
Markköp Erstavik	nytt	
VERKSAMHETSLOKALER OCH ANLÄGGNINGAR		
Fritidsanläggningar		
Konstgräsplan mellan Strandskolan och Tyresö skola	utökat	
Ishallsprojektet		
Ny ishall norra Tyresö centrum	utökat	Beslutat i kommunfullmäktige 2018 2018-03-22
Parkeringsgarage	utökat	Beslutat i kommunfullmäktige 2018 2018-03-22
Byggnad för avfallsterminal	utökat	Beslutat i kommunfullmäktige 2018 2018-03-22
Verksamhetslokaler		
Utbyggnad Radiövägen	utökat	Mindre utökning på grund av kostnader utöver ram i projekt
Ombyggnad Kumla bibliotek till försk	nytt	
TEKNISKA VERKSAMHETER		
Renhållning Sopsug ishall	utökat	Avser rörsystem
SAMLINGSANSLAG (TKR)		
	Årligt	Kommentar
Samhällsbyggnadsutredningar	10 000	
Cykelplan	6 000	Tillfälligt nivå 2018 var 8 000 tkr. Ny nivå gtån 2019.
Gata och park	9 000	
Vägbeläggning	10 000	Nytt anslag från 2019
Fritidsanläggningar	1 000	
Fastigheter initierat av hyresgäst	20 000	Minskat 5 000 tkr, överfört till inventarier
Fastigheter initierat av ägare	10 000	
IT och småinvesteringar	5 000	
Inventareier förvaltningar	5 000	Nytt anslag från 2019
Samlingsanslag /förfogandemedel kommunstyrelsen lokalinvesteringar	20 000	Nytt anslag från 2019
Vatte och avlopp	20 000	
Renhållning	3 000	
Summa	119 000	

Bilaga 5: Nämndansvar för respektive verksamhetsområde

Kommunstyrelsen	<ul style="list-style-type: none">• Plan och exploatering• Väghållning och park• Miljö och trafik• Vatten och avlopp• Renhållning• Näringsliv• Gemensam verksamhet
Barn- och utbildningsnämnden	<ul style="list-style-type: none">• Förskola• Grundskola
Äldre- och omsorgsnämnden	<ul style="list-style-type: none">• Äldreomsorg• Omsorg om personer med funktionsnedsättning
Arbetsmarknads- och socialnämnd	<ul style="list-style-type: none">• Arbete och integration• Individ och familjeomsorg
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	<ul style="list-style-type: none">• Gymnasieskola• Vuxenutbildning
Kultur- och fritidsnämnden	<ul style="list-style-type: none">• Bibliotek, kultur, fritid och fritidsgårdar
Byggnadsnämnden	<ul style="list-style-type: none">• Bygglovsverksamhet

Bilaga 6 - Förteckning över kommungemensamma styrdokument

Nedan redovisas Tyresö kommuns övergripande styrdokument som är gemensamma för kommunens samtliga verksamheter. De dokument som har reviderats eller tillkommit sedan förra årets kommunplan är markerade med fetstil.

Policyer

Policy för fakturerings- och kravverksamhet (KS 2005)

Finanspolicy (KF 2017)

Inköps- och upphandlingspolicy (KF 2016)

Arbetsmiljöpolicy (KS 2007) inklusive handlingsplaner

Personalpolicy (KS 2008)

Likabehandlingspolicy (KF 2012)

Pensionspolicy (KF 2015)

Kommunikationspolicy (2015)

Alkohol- och drogpolicy (KF 2011)

Riskhanterings- och försäkringspolicy (KF 2011)

Informationssäkerhetspolicy (KF 2018)

Energipolicy (KF 2014)

Brottsförebyggande policy (KF 2015)

Gatukostnadspolicy (KF 2018)

Integrationsstrategi (KF 2018)

Planer

Biblioteksplan (KF 2014)

Översiktsplan för Tyresö kommun (KF 2017)

Energiplan (KF 2016)

Klimat- och energistrategi (KF 2016)

Energieffektiviseringsstrategi (KF 2016)

Dagvattenhanteringsplan (KF 2011)

Likabehandlingsplan 2016-2019 (KS 2016)

Jämställdhetsplan 2015–2017 (KS 2015)

Nämndplan 2018 inklusive riskhanterings- och kontrollplan för kommunstyrelsens verksamhetsområden 10 Plan och exploatering, 11-14 Tekniska kontoret, 16 Näringsliv och 17 Gemensam verksamhet (KS 2017)

Granskningsplan 2018 medborgarfokus (KS 2017)

Kommunplan 2019–2022 med budget för 2019 (KF 2018)

Styrprocess 2.0 för förtroendevalda och medarbetare (ekonomichefen 2015, KF 2011)

Tillgänglighetsplan 2017-2019

Tillsynsplan enligt alkohollagen och tobakslagen 2018 (KS 2018)

Handlingsplan för trygghet och säkerhet i Tyresö kommun 2016-2018 (KF 2015)

Handlingsplan för näringslivsarbetet 2016-2018 (KS 2016)

Handlingsplan mot våldsbejakande extremism (KF 2016)

Kommunövergripande dokumenthanteringsplan (KS 2016)

Dokumenthanteringsplan för digitala handlingar (KS 2016)

Lokalförsörjningsplan 2018-2030 (KS 2018)
Plan för turism och besöksnäringen i Tyresö kommun 2018 – 2020 (KS 2018)

Reglementen och delegationer

Gemensamt reglemente för samtliga nämnder (KF 2016)

Reglemente för valnämnden (KF 2013)

Revisionsreglemente (KF 2006)

Reglemente för kommunstyrelsen (KF 2017)

Reglemente för barn- och utbildningsnämnden (KF 2014)

Reglemente för byggnadsnämnden (KF 2016)

Reglemente för gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden (KF 2012)

Reglemente för kultur- och fritidsnämnden (KF 2014)

Reglemente för krisledningsnämnden (KF 2012)

Reglemente för socialnämnden (KF 2016)

Reglemente för Södertörns överförmyndarnämnd (KF 2010)

Reglemente för attest och kontroll av ekonomiska transaktioner (KF 2016)

Arbetsordning för kommunfullmäktige (KF 2015)

Arbetsordning för kommunala pensionärsrådet (KS 2016)

Arbetsordning för kommunala funktionshinderrådet (KS 2015)

Arbetsordning för kommunstyrelsens miljö- och samhällsbyggnadsutskott (KS 2015)

Arbetsordning för kommunledningsutskottet (KS 2015)

Arbetsordning för beredningen för medborgardialog och mångfald (KS 2014)

Delegationsordning inom kommunstyrelsens verksamhetsområde (KS 2018)

Bestämmelse om ersättning till förtroendevalda (KF 2014)

Omställnings- och pensionsavtal för förtroendevalda (KF 2014)

Bestämmelser om kommunalt partistöd (KF 2014)

Bestämmelser för bidrag till politiska ungdomsförbund (KF 2014)
Bolagsordning för Tyresö bostäder AB (KF 2014)
Ågardirektiv för Tyresö bostäder AB (KF 2017)
Bolagsordning för Tyresö vindkraft AB (KF 2017)
Bemyndigande att teckna kommunens firma (KLU 2017)

Riktlinjer och föreskrifter

Allmänna ordningsföreskrifter för Tyresö kommun (KF 2013)
Lokala hälsoskyddsföreskrifter (KF 2011)
Lokal renhållningsordning med avfallsföreskrifter (KF 2015)
Riktlinjer enligt alkohollagen (KS 2014)
Riktlinjer för synpunktshantering (KD 2014)
Riktlinjer för närhet och bemötande i Tyresö kommun (KD 2013)
Riktlinje för e-posthantering i Tyresö kommun
Riktlinjer för riskhantering och internkontroll (KS 2013)
Ekonomiska regler för resultatenheter (KF 2008)
Inköps- och upphandlingsriktlinjer (2016)
Rutin för direktupphandling 2015 (KD 2014)
Riktlinje för uppföljning och utvärdering av upphandlade avtal i Tyresö kommun (KS 2012)
Riktlinje för sponsring (KS 2011)
Riktlinje för representation, uppvaktning, resor m.m. (KS 2012)
Riktlinje för tjänsteresor (KS 2014)
Riktlinjer för bisysslor (KD 2012)
Riktlinjer för arbete med hbt i Tyresö (KS 2013)
Riktlinjer för användning av sociala medier (KD 2015)
Riktlinjer för inventarieförteckning och stöldskyddsmärkning i Tyresö kommuns verksamheter (KD 2017)
Tillgänglighetshandbok (KF 2012)
Riktlinjer vid klotter och liknande skadegörelse (KS 2013)
Rutiner och uppdragsbeskrivning säkerhetsorganisation i Tyresö kommuns verksamheter (KD 2017)
Riktlinjer för systematiskt brandskyddsarbete (KD 2017)
Riktlinjer i händelse av oljeutsläpp till havs (KS 2011)
Riktlinjer för tillfällig övernattning i skollokaler och liknande i Tyresö kommuns verksamheter (KD 2017)

Riskhantering – gemensamma rutiner för Tyresö kommun (KD 2016)
Riktlinje för information vid kris (KD 2015)
Riktlinjer för internationellt samarbete (KF 2015)
Riktlinje för konstnärlig gestaltning av offentliga byggnader och allmänna platser (KS 2014)
Politisk beslutsprocess för detaljplaner (KF 2015)
Riktlinjer för markanvisningsavtal (KF 2015)
Riktlinjer för exploateringsavtal (KF 2015)
Riktlinjer mot mutor och jäv (KF 2015)
Riktlinjer för hantering av pensionspolicy och omställningsinsatser för förtroendevalda (KS 2015)
Riktlinjer för uthyrning av skollokaler till föreningslivet, privatpersoner och företag (KS 2015)
Riktlinjer för hantering av allvarlig eller extraordinär händelse (KD 2016)
Riktlinjer för hanteringen av arkiv i Tyresö kommun (KF 2016)
Riktlinjer för lokalförsörjning (KF 2017)
Riktlinjer för kollektivt omhändertagande i värmestugor (KS 2017)
Riktlinjer för bostadsförsörjning (KF 2017)
Riktlinjer för fördelning av arbetsmiljöuppgifter (KD 2018)
Riktlinjer för chefs- och ledaruppdraget (KS 2017-09-13)
Instruktion för kommundirektören (KS 2017)
Riktlinjer för ekonomihandboken (KD 2017)
Rutin för styrdokument i Tyresö kommun (KD 2017)
Kommunövergripande rutiner för hantering av riktade statsbidrag (KS 2018)
Kvalitetsledningsmodell (KD 2017)
Modell för värdeskapande processer (KD 2017)
Vägledning för digitalisering 2017-2020 (KD 2017)

Styrdokument som upphört sedan förra årets kommunplan

Policy ”Att vara chef i Tyresö kommun” (KS 2007)
Ekonomihandbok (KD 2013)
Bolagsordning för Tyresö Näringslivs AB (KF 2017)

Bilaga 7 – Sammanställning av taxor och avgifter

Beslut om taxor och avgifter

Taxa/avgift	Beslut	Indexreglering?	Gäller fr.o.m.	Förvaltning
Förskole- och fritidshemsavgifter			Styrs av nationell maxtaxa	Barn-och utbildningsförvaltningen
Avgift för fritidsklubb	14 april 2011(KF)	nej	2011-08-01	Barn- och utbildningsförvaltningen
Taxa uthyrning av skollokaler för övernattnig	16 juni 2016 (KF)	Ja – mot prisindex för kommunal verksamhet	2017-01-01	Utvecklings-
Egenavgift för familjerådgivning	27 nov 2014 (KF)	Indexering mot prisbasbelopp	2015-01-01	Socialförvaltningen
Egenavgift för vuxna vid stöd- och omvårdnadsboende inom individ- och familjeomsorgen	16 april 2015 (KF)	Indexering mot prisbasbeloppet	2015-05-01	Socialförvaltningen
Taxa inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning	16 juni 2016 (KF)	Indexering mot prisbasbeloppet	2017-01-01	Socialförvaltningen
Biblioteksavgifter	11 juni 2009 (KF)	nej	2009-07-01	Utvecklingsförvaltningen
Avgift förlorat bibliotekskort	10 maj 2012	Nej	2013-01-01	Utvecklingsförvaltning
Kulturskolan	16 juni 2016 (KF)	Ja – mot prisindex för kommunal verksamhet	2017-01-01	Utvecklingsförvaltningen
Taxor för lokalhyror och anläggningar, inkl. evenemangstaxa	16 juni 2016 (KF) Revidering 22 februari 2018	Ja – mot prisindex för kommunal verksamhet	2017-01-01 Revidering 2018-07-01	Utvecklingsförvaltningen
Taxa för plan- och bygglov	14 juni 2018 (KF)	Indexering mot prisbasbelopp	2019-01-01	Stadsbyggnadsförvaltningen
Mät- och karttaxa	14 juni 2018 (KF)		2019-01-01	Stadsbyggnadsförvaltningen

Taxa/avgift	Beslut	Indexreglering?	Gäller fr.o.m.	Förvaltning
Taxa för upplåtelse av allmän plats, byggetableringar, uteserveringar m.m.	17 juni 2014	nej	2014-07-01	Kommunstyrelseförvaltningen
Felparkeringsavgift, kontrollavgifter, avgifter och viten för trafikordningsplan, avgift för schaktnings-tillstånd	16 maj 2013 (KF)	nej	2013-07-01	Kommunstyrelseförvaltningen
Taxa för Tyresö kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggningar	14 juni 2018 (KF)	Ja, konsumentprisindex	2019-01-01	Kommunstyrelseförvaltningen
Renhållningstaxa	14 juni 2018 (KF)	Ja	2019-01-01	Kommunstyrelseförvaltningen
Vigsel, avbokningsavgift och vigselavgift för ej folkbokförda i Tyresö	27 nov 2012 (KS)	nej	2012-11-27	Kommunstyrelseförvaltningen
Taxa enligt alkohollagen, tobakslagen och lagen om elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare	23 november 2017 (KF)	Ja, mot konsumentprisindex (KS)	2018-01-01	Kommunstyrelseförvaltningen
Kopieringstaxa	16 maj 2013(KF)	nej	2013-06-01	Kommunstyrelseförvaltningen

Taxa/avgift	Beslut	Indexreglering?	Gäller fr.o.m.	Förvaltning
Taxor inom Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbunds verksamhet för <ol style="list-style-type: none"> 1. prövning enl. miljöbalken 2. offentlig kontroll inom livsmedelsområdet 3. tillsyn enl. strålskyddslagen 4. kontroll av animaliska biprodukter 5. skydd för hot mot människors hälsa 6. handel med receptfria läkemedel 7. kopiering offentliga handlingar 8. tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer 	26 oktober 2017 (KF)	Årlig uppdatering i samtliga medlemskommuner senast oktober varje år	2018-01-01	Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund
Taxor för Södertörns brandförsvärsförbund <ol style="list-style-type: none"> 1. enl. lag om skydd mot olyckor (taxa för brandskyddskontroll, taxa för sotning) 2. enl. lag o brandfarliga och explosiva varor 3. kopieringstaxa 	30 mars 2017 (KF)	Ja, baserad på en sammanvägning av medlingsinstitutets publicerade löneutveckling sektorsvis (80 %) och konsumentprisindex (20 %). Taxa för brandskyddskontroll och taxa för sotning revideras årligen av brandförsvärsförbundet.	2017-07-01	Södertörns brandförsvärsförbund

Tyresö kommun
Tekniska kontoret
VA- och renhållningsavdelningen

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum 2018-04-18

1 (3)

Kommunledningsutskottet

2018/KS 0179 10

Revidering av taxa för renhållningsavgifter

Förslag till beslut

Kommunledningsutskottets förslag till kommunstyrelsen för förslag till kommunfullmäktige

- Reviderad taxa för renhållningsavgifter fastställs och gäller från och med 1 januari 2019.

Kommunstyrelseförvaltningen

Bo Renman
Kommundirektör

Britt-Marie Lundberg-Björk
Chef tekniska kontoret

Sammanfattning

För att bidra till miljömål och för att Tyresö ska utgöra en attraktiv boendemiljö arbetar renhållningsverksamheten med att verka för långsiktigt hållbara insamlingsystem. Renhållningsverksamheten ska även genomsyras av hög servicegrad, utan att äventyra arbetsmiljön och trafiksäkerheten.

Förslaget till taxa för renhållningsavgifter innebär för de allra flesta tjänster inte några

justeringar avseende avgifter jämfört med nu gällande renhållningstaxa.

Den nuvarande taxan behöver justeras med anledning av följande utgångspunkter:

- Anpassning till nationella mål avseende att öka insamlingen av matavfall som går till central behandling så att energin och växtnäringen kan tillvaratas.
- Marknadsanpassning av kostnaden för företagens tillgång till kretsloppscentralen, samtidigt som tjänsten görs mer flexibel och enklare kan nyttjas av fler Tyresöföretag efter eget behov.
- Anpassning till nya tjänster såsom införande av sopsugsanläggning med kommunalt huvudmannskap i Norra Tyresö centrum. Anslutningsavgift till sopsugsanläggning med kommunalt huvudmannskap i Norra Tyresö centrum tillkommer för exploatörer om 260 kr/bruttoarea (BTA).
- Införande av ny tjänst med abonnemang för hämtning av trädgårdavfall.
- Anpassning av slamtjänster i strävan efter att måna om vattenkvaliteten i Tyresös sjöar och vattendrag.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige fastställde den 19 juni 2017 § 71 nu gällande renhållningstaxa.

Avgiftsnivåerna i nuvarande renhållningstaxa bedöms generellt vara tillräckliga för att täcka uppkommande kostnader inför 2019, med undantag för justering av vissa enskilda tjänster.

Kretsloppscentralen

Den största förändringen i taxan är en marknadsmässig justering av avgiften för företag att besöka kretsloppscentralen. I förslaget är den fasta avgiften för 30 stycken besök avskaffad, för att möta olika företags behov av att lämna grovavfall. Istället får nu företagen möjlighet att köpa så många besök de har behov av, till en avgift som ligger mer i linje, men fortfarande är betydligt förmånligare än omgivande kommuners avgifter för samma typ av tjänst (350 kr/besök).

Avgiften för extrabesök för de enskilda hushållen, höjs med 25 procent från 160 kr till 200 kr per extrabesök. De tidigare extraavgifterna för att lämna in däck med fälg samt att lämna tryckimpregnerat trä, avskaffas i förslaget till ny renhållningstaxa. Därmed är alla extraavgifter för att besöka kretsloppscentralen avskaffade och ingår i besöket vilket minskar risken för illegal dumpning på allmän plats samtidigt som det leder till en bättre arbetsmiljö för personalen på kretsloppscentralen.

Satsning på fler matavfallskunder

För att locka fler verksamheter att ansluta sig till matavfallsinsamlingen, föreslås en reduktion av hämtningsavgiften om ca 35 procent för hämtningen av matavfallet från verksamheter.

En ny tjänst för matavfallsinsamling från kvarn till tank har införts i förslaget till ny taxa.

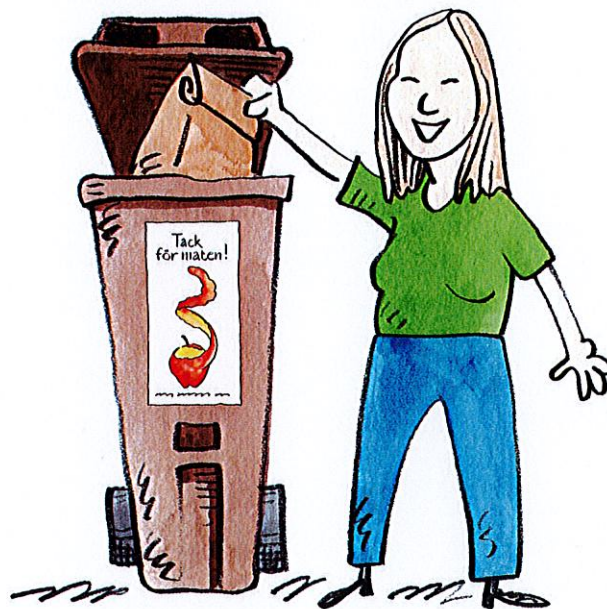
Abonnemang för trädgårdsavfallshämtning

I förslaget till ny renhållningstaxa finns en ny typ av abonnemang för hämtning av trädgårdsavfall med hämtning varannan vecka under säsong, den tidigare tjänsten med budad hämtning av trädgårdsavfall i olika kärlestorlekar upphör därmed. Förslaget syftar till att göra det enklare och förmånligare för Tyresös hushåll och verksamheter att göra sig av med trädgårdsavfall så att risken för dumpning på allmän plats minskar.

Slamtjänster

I förslaget till ny renhållningstaxa, är abonnemangsformen beställd tömning avskaffad. För att säkerställa att samtliga abonnenter med enskilt avlopp tömmer regelbundet, ska alla kunder föras in på obligatoriska körlistor så att tömning av anläggningarna sker minst en gång per år. För kundens flexibilitet införs en tjänst för extratömning av slam för att möta behovet att tömma sin anläggning extra, utöver regelbundet intervall, om behov uppstår. Förslaget är i linje med EU:s ramdirektiv för vatten för att minska negativ miljöpåverkan på vattenkvaliteten i Tyresös sjöar och vattendrag.

Förslag till renhållningstaxa för Tyresö kommun

Renhållningstaxa för Tyresö kommun 2019.
Antagen av kommunfullmäktige 2018-xx-xx, gäller från och med 2019-01-01.

Renhållningstaxa för Tyresö kommun

1. Allmänna bestämmelser

Denna taxa träder i kraft den 1 januari 2019 då kommunfullmäktiges tidigare antagna taxa, Dnr 2017/KSTK 0031, antagen den 19 juni 2017, ärende 6, ersätts.

Gällande bestämmelser för hanteringen av hushållsavfall (och därmed jämförligt avfall) finns i kommunens föreskrifter för avfallshanteringen. Renhållningstaxans avgifter skall betalas till Tyresö kommun, renhållningsenheten.

Renhållningstaxan är miljöstyrande och ska bidra till att styra mot kommunens miljö- och avfallsmål. Miljöbalken 27 kap. 5 § ger kommunen möjlighet att ta ut avgift på ett sådant sätt att miljöanpassad avfallshantering främjas.

Avfallsabonnemang

Samtliga bebyggda fastigheter, med avfall jämförligt med det som kommer från hushåll, är skyldiga att ha ett abonnemang för hämtning av hushållsavfall hos Tyresö kommun, renhållningsenheten. Nya eller ändrade abonnemang tecknas genom fastighetsägaren.

Betalningsskyldighet och faktura

Fastighetsägaren/nyttjanderättshavaren/abonnemangsinnehavaren är betalningsskyldig för avgifter enligt denna taxa. Avgiften måste betalas även då det inte finns avfall att hämta.

Anmälan om hämtning görs till Tyresö kommun, servicecenter. Betalningsskyldighet föreligger till dess anmälan om ändrade förhållanden har inkommit till servicecenter.

Om inte betalning sker i tid, har Tyresö kommun, renhållningsenheten rätt att debitera påminnelseavgift samt gällande dröjsmålsränta. Lagstadgad moms ingår i taxan om inte annat anges.

Uppehåll

Ansökan om uppehåll i hämtningen av hushållsavfall ska ske skriftligt från fastighets-/abonnemangsinnehavaren om fastigheten inte kommer att användas under en sammanhängande tid av minst sex månader. För slamtömning gäller minst ett sammanhängande år. Grundavgiften ska betalas även under uppehållsperioden. Ansökan ska göras på särskild blankett minst 1 månad innan uppehållet är tänkt att börja. Blanketten tillhandahålls av kommunens servicecenter eller hämtas via tyreso.se.

Förändringar i abonnemanget

Förändringar i avfallsabonnemanget som kan ha betydelse för beräkning av avgiften, exempelvis byte av kärstorlek eller ändring av hämtningsintervall, ska anmälas till Tyresö kommuns servicecenter i god tid innan förändringen ska träda i kraft. Den nya avgiften regleras på kommande faktura.

Ansökan om ändringar som avser gemensam hämtning, gemensam behållare eller utökat intervall för slamtömning, lämnas till servicecenter i god tid innan förändringen ska träda ikraft.

För kompostering av köksavfall med godkänd varmkompost krävs anmälan till Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund, smohf.se.

För eventuell installation av köksavfalls-kvarn, krävs medgivande av kommunens VA-avdelning, för mer information, se: tyreso.se/vatten

Ägarbyte och uppsägning av abonnemang

Anmälan om ägarbyte eller uppsägning av avfallsabonnemang skall göras till Tyresö kommun, servicecenter, på blankett som tillhandahålls av servicecenter eller hämtas via tyreso.se.

Den tidigare fastighetsinnehavarens betalningsansvar upphör inte förrän anmälan inkommit till servicecenter.

Taxans konstruktion

Renhållningsavgiften är uppdelad i en grundavgift och en rörlig avgift. Utöver detta finns avgifter för tilläggstjänster. Grundavgifter och rörliga avgifter gäller samtliga hushåll och verksamheter i kommunen och anges i avsnitt 2A Samlade avgifter (A1.1, A1.2, A1.3, A2 samt A4).

I grundavgiften ingår:

- Avfallskärl om 140, 190, 240, 370 och för flerbostadshus/verksamheter även 660 liter.
- För A.1.1 samt A.1.2 ingår kostnadsfri insamling av grovavfall 2 ggr/år efter beställning under fastställd period. Max 2m³ avfall hämtas per gång vid farbar väg/fastighetsgräns.
- För A.1.1 samt A.1.2 ingår kostnadsfri insamling av elavfall 2 ggr/år efter beställning under fastställd period. Max 2m³ avfall hämtas per gång vid farbar väg/fastighetsgräns.
- För A1.2 ingår kärl om 140 liter avsedd för separat insamling av matavfall. Matavfallskärlet töms kostnadsfritt.
- För hushållen ingår årligen 20 stycken inpasseringar till återvinningscentralen där hushållen själva kan lämna och sortera sitt grovavfall, elavfall samt farliga avfall.
- Tillgång till avlämning av smått elavfall och småbatterier i insamlingskåpen "Samlarna".

- Kostnader för information, administration, kundtjänst, avfallsplanering och fakturering.
- Kostnader för hämtning och transport av kasserade kylmöbler.
- Företag/verksamheter som har avfallsabonnemang genom Tyresö kommun, erbjuds att köpa inpasseringar för tillträde till kretsloppscentralen.

Den rörliga avgiften framgår av taxan och varierar beroende på behållartyp, storlek, tömningsintervall samt om du lämnar ditt avfall vid uppsamlingsplats.

Avgifter debiteras kvartalsvis eller månadsvis.

Avgifter för tilläggstjänster, exempelvis hämtning av grovavfall, elavfall, trädgårdsavfall, slam, latrin och fett, anges i avsnitt B, "Separata avgifter, tilläggsavgifter".

Övriga arbeten och tjänster

Arbete och tjänster, som till sin art eller utformning skiljer sig från de som är upptagna i taxan, debiteras enligt självkostnadspris med tillägg om 15 procent i administrationsavgift. Priset fastställs av Tyresö kommun, renhållningsenheten.

Taxejustering

Avgifterna i denna taxa påverkas av index A12:1-3MD eller motsvarande.

Avgifterna kan justeras årligen fr.o.m. 1 januari enligt ovan och fastställs av kommunstyrelsen.

Indexreglering av taxan kan ske om inte kommunfullmäktige beslutar annat.

2. Avgiftsdokument

A Samlade avgifter (samtliga avgifter är inklusive moms om inte annat anges)

A1.1 Enbostadshus med kärl för hushållsavfall

Behovsanpassad hämtning av hushållsavfall vid enbostadshus med automattömmande kärl

Insamlingsrutt går varje vecka på schemalagd veckodag.

Automattömmande kärl, volym i liter	Grundavgift per lägenhet i enbostadshus kr/år	Rörlig avgift kr/hämtning
90-140*	1 607	40,87
190	1 607	53,47
240	1 607	62,88
370	1 607	74,72

*Kärl finns att beställa i storlekarna 140-370 liter.

A1.2 Enbostadshus med kärl för hushållsavfall och matavfall

Behovsanpassad hämtning av hushållsavfall vid enbostadshus med automattömmande kärl och separat kärl för utsortering av matavfall

Insamlingsrutt går varje vecka på schemalagda veckodagar. Matavfallskäret töms kostnadsfritt upp till 52 gånger/år.

Automattömmande kärl, volym i liter	Grundavgift per lägenhet i enbostadshus kr/år**	Rörlig avgift kr/hämtning	Matavfall kr/hämtning
90-140*	1 318	40,87	0 kr
190	1 318	53,47	0 kr
240	1 318	62,88	0 kr
370	1 318	74,72	0 kr

*Kärl för hushållsavfall finns att beställa i storlekarna 140-370 liter.

**Inklusive grundavgiftsrabatt för insamling av matavfall.

Grundavgiftsrabatt	Kronor/hushåll och år
Matavfallsrabatt, enbostadshus	289

A1.3 Enbostadshus med kärl och platshämtning
Avgifter för enbostadshus med platshämtning, fast hämtningsintervall och automattömmande kärl, kr/behållare och år

Automattömmande kärl, volym i liter	Antal hämtningar per år	Grundavgift per lägenhet kr/år	Rörlig avgift kr/år	Total avgift kr/år
90-140*	26	1 607	959	2 566
190	26	1 607	1 188	2 795
240	26	1 607	1 644	3 251
370	26	1 607	2 533	4 140

*Kärl för hushållsavfall finns att beställa i storlekarna 140-370 liter. Avgift för gångavstånd (B1) tillkommer.

A2. Fritidshus
Sommarabonnemang, hämtning från vecka 14 till och med vecka 39

Avgift för behovsanpassad hämtning av hushållsavfall vid fritidshus med automattömmande kärl

Insamlingsrutt går varje vecka på schemalagd veckodag. Fritidshus som önskar sortera ut matavfall eller tömma kärlet året runt övergår till A1.2. Tömningar utöver säsong debiteras och abonnemangsformen utreds.

Automattömmande kärl, volym i liter	Grundavgift per hushåll i småhus kr/år	Rörlig avgift kr/hämtning
90-140*	780	40,87
190	780	53,47
240	780	62,88
370	780	74,72

*Kärl finns att beställa i storlekarna 140-370 liter.

A3. Uppsamlingsplatser

A3.1 Uppsamlingsplats gemensamma kärl

Gemensamma kärl som töms vid särskild uppsamlingsplats efter överenskommelse/anvisning av plats, året runt, eller vid tillfälliga vägarbeten etc. Kärlen töms en gång per vecka och anslutna hushåll faktureras separat.

Tömningsavgift per kärl och år

Automattömmande hushållsavfallskärl, volym i liter	Hushållsavfall	Automattömmande matavfallskärl, volym i liter	Matavfall
Kärl 190 l	1781 kr/kärl	140 l	0 kr
Kärl 240 l	2465 kr/kärl	140 l	0 kr
Kärl 370 l	3800 kr/kärl	140 l	0 kr

Grundavgift per anslutet hushåll tillkommer

A3.2 Uppsamlingsplats enskilda kärl

Enskilda kärl töms vid särskild uppsamlingsplats efter överenskommelse/anvisning av plats. Kärlen tömningsregistreras. Berörda hushåll erhåller 15 procents rabatt på ordinarie tömningsavgift. Rabatten är avdragen i avgifterna nedan.

Tömningsavgift per kärl

Automattömmande hushållsavfallskärl, volym i liter	Hushållsavfall	Automattömmande matavfallskärl, volym i liter	Matavfall
Kärl 90-140 l	34,74 kr	140 l	0 kr
Kärl 190 l	45,45 kr	140 l	0 kr
Kärl 240 l	53,45 kr	140 l	0 kr
Kärl 370 l	63,51 kr	140 l	0 kr

Grundavgift per anslutet hushåll tillkommer

A3.3 Uppsamlingsplats säsong – gemensamma kärl

Gemensamma kärl töms vid särskild uppsamlingsplats (1 november-31 mars eller 1 april – 30 september) efter överenskommelse/anvisning av plats. Tömning sker en gång per vecka. Övrig tid gäller enskild avfallshämtning och debitering i enlighet med avsnitt A1.1-A1.2.

Tömningsavgift per kärl och år

Automattömmande hushållsavfallskärl, volym i liter	Hushållsavfall	Automattömmande matavfallskärl, volym i liter	Matavfall
Kärl 190 l	891 kr/kärl	140 l	0 kr
Kärl 240 l	1 233 kr/kärl	140 l	0 kr
Kärl 370 l	1 900 kr/kärl	140 l	0 kr

Grundavgift per anslutet hushåll tillkommer

A3.4 Uppsamlingsplats vintertid, enskilda kärl

Enskilda kärl töms vid särskild uppsamlingsplats vintertid efter överenskommelse/anvisning av plats. Kärlen tömningsregistreras. Övrig tid gäller avfallshämtning vid ordinarie hämtplats. Berörda hushåll erhåller 10 procent rabatt på ordinarie tömningsavgift hela året. Rabatten är avdragen i avgifterna nedan.

Tömningsavgift per behållare

Automattömmande hushållsavfallskärl, volym i liter	Hushållsavfall	Automattömmande matavfallskärl, volym i liter	Matavfall
Kärl 90-140 l	36,78 kr	140 l	0 kr
Kärl 190 l	48,12 kr	140 l	0 kr
Kärl 240 l	56,59 kr	140 l	0 kr
Kärl 370 l	67,25 kr	140 l	0 kr

Grundavgift per anslutet hushåll tillkommer

A4. Flerbostadshus, grupphusområden med gemensamt hämtställe, verksamheter och badplatser

Grundavgifter för lägenheter i flerbostadshus, grupphusområden med gemensamt hämtställe samt för verksamheter.	Grundavgift per lägenhet eller verksamhet kr/år
Lägenhet	1 092
Verksamheter	824
Badplatser	687

Rörliga avgifter tillkommer.

Grundavgiftsrabatt	Kronor/år
Matavfallsrabatt, flerbostad samt grupphusområde/lgh	138

A4.1 Rörliga avgifter för flerbostadshus, grupphusområden med gemensamt hämtställe och verksamheter

Kärl, volym i liter	Antal hämtningar per år	Rörlig avgift för hushållsavfallshämtning kr/år
140	26	959
140	52	1 917
190	26	1 188
190	36	2 033
190	52	2 375
240	26	1 644
240	52	3 286
370	26	2 533
370	52	5 067
370	104	7 724
660	26	3 742
660	36	5 183
660	52	7 486
660	104	16 225

Grundavgift per anslutet hushåll/verksamhet tillkommer.

För flerbostadshus samt grupphusområden med gemensamt hämtställe töms matavfallskärl kostnadsfritt 26 eller 52 gånger/år.

A.4.2 Matavfallsinsamling för verksamheter

Automattömmande kärl, volym i liter	Antal hämtningar under perioden	Rörlig avgift kr/år
140	52	1 800
140	104	3 800

A.4.3 Rörliga avgifter för badplatser, hushållsavfall

Automattömmande kärl, volym i liter	Antal hämtningar under perioden	Rörlig avgift kr/år
190	20	1 127
240	20	1 322
370	20	1 760
370	40	3 518

Grundavgift tillkommer.

A.4.5 Komprimatorbehållare för insamling av hushållsavfall

Dessa avgifter gäller komprimatorbehållare för insamling av säck- och kärlavfall, dock ej för grovavfall. Avgiften inkluderar tömning och behandling och gäller vid regelbunden, schemalagd hämtning. Avgifter för utsättning och hemtagning tillkommer.

Behållare	Avgift, kr/hämtning
5-14 m ³ komprimatorbehållare	5 346
15-18 m ³ komprimatorbehållare	6 793
19-22 m ³ komprimatorbehållare	8 068
23-26 m ³ komprimatorbehållare	9 662
27-30 m ³ komprimatorbehållare	11 257

Grundavgift per lägenhet/verksamhet tillkommer.

A5. Hushåll och verksamheter med krantömmande behållare

Småhus i grupphusområden med gemensam avfallshantering, flerbostadshus och verksamheter som använder krantömmande behållare.

Krantömmande behållare	Hämningsavgifter
Schemalagd hämtning hushållsavfall, pris per tömning	384 kr
Behandlingsavgift per 3 m ³ behållare	211,40 kr
Behandlingsavgift per 5 m ³ behållare	352,40 kr
Extra tömning utanför ordinarie tur samt vid oren fraktion matavfall	1 201 kr
Schemalagd hämtning matavfall, pris per tömning	0 kr

Grundavgift per lägenhet/verksamhet tillkommer.

A6. Hushåll och verksamheter anslutna till sopsugsanläggning

A6.1 Stationär sopsugsanläggning med kommunalt huvudmannaskap.

Priset inkluderar tömning och behandling av hushållsavfall samt matavfall.

Stationär sopsug Norra Tyresö centrum	Kr/år
Avgift per ansluten lägenhet	3000

Grundavgift med matavfallsrabatt per lägenhet tillkommer.

Grundavgift per verksamhet tillkommer.

Anslutningsavgift till sopsugsanläggning med kommunalt huvudmannaskap i Norra Tyresö centrum tillkommer för exploatörer om 260 kr/bruttoarea (BTA) i samband med att fastighet ansluts till sopsugsanläggning.

A6.2 Mobil sopsugsanläggning

Mobil sopsug för insamling av hushållsavfall	Avgift kr/per tömning
Avgift per tömning och dockningspunkt	3 681
Behandlingskostnad hushållsavfall	705

Grundavgift per lägenhet/verksamhet tillkommer.

B. Separata avgifter, tilläggstjänster

B1. Gångavstånd

Avstånd	Avgift per säck/behållare
5 - 10 meter	33 kr/hämtning
11 – 20 meter	48 kr/hämtning
Mer än 20 meter och maximalt 30 meter	99 kr/hämtning

Gångavstånd räknas från hämtfordonets närmaste angöringsplats till behållaren.

B2. Övriga avgifter hushållsavfall, matavfall, trädgårdsavfall

Avgift för extrahämtning av hushållsavfall utanför ordinarie hämtning	320 kr/tillfälle
Avgift per tillkommande kärl/säck av hushållsavfall i samband beställning av extrahämtning/ordinarie hämtning	77 kr/kärl/säck
Avgift för extrahämtning av matavfall utanför ordinarie hämtning	320 kr/tillfälle
Avgift för extrahämtning av matavfall per tillkommande kärl i samband med extrahämtning	77 kr/kärl
Avgift för hämtning av hushållsavfall i säck på skärgårdsöar	319 kr/säck
Avgift för utkörning/hemtag av kärl	200 kr/kärl
Avgift för utkörning per tillkommande kärl i samband med beställning av utkörning/hemtag av kärl	80 kr/kärl
Avgift för utkörning/hemtag av trädgårdsavfallskärl	242 kr/kärl
Avgift för byte av kärlstorlek avseende hushållsavfallskärl	242 kr/kärl
Avgift för gravitationslås inklusive montering på kärl	670 kr/kärl
Hämningsavgift för felsorterat matavfall	80 kr/kärl
Tvätt av krantömmande behållare (spolning och sugning)	2 700 kr/beh
Hämnings- och behandlingsavgift, matavfall, kvarn till tank 1-3 m ³	2 019 kr/tömn
Hämnings- och behandlingsavgift, matavfall, kvarn till tank 3,1-6 m ³	3 210 kr/tömn

B3. Grovavfall

Beställning från enbostadshus*, verksamheter och grupphusområden

Avgift per 2 m ³ /hämtning	423 kr
Behandling per kilo	2,01 kr/kg

**För enbostadshus gäller detta hämtning utöver de avgiftsfria hämtningarna av grovavfall som ingår i abonnemanget.*

Abonnemang för hämtning från flerbostadshus/verksamhet

Avgift per hämtställe	293,25 kr
Behandling per kilo	2,51 kr/kg

B4. Elavfall

Beställning från enbostadshus* och grupphusområden

Spisar, tv-apparater, torktumlare, torkskåp, köksfläktar, tvätt- och diskmaskiner. Avgift per 2 m ³ /hämtning	420 kr
--	--------

**För enbostadshus gäller detta hämtning utöver de avgiftsfria hämtningarna av elavfall som ingår i abonnemanget.*

Kylskåp och frysar hämtas avgiftsfritt vid fastighetsgräns/plats där vändmöjlighet för lastbil finns.

Abonnemang på hämtning från flerbostadshus/verksamhet

Regelbunden hämtning av elavfall från flerbostadshus lastat i särskild hämtningsutrustning	420 kr/hämtställe och gång
Beställd hämtning vid gemensamt hämtställe (ex. skolor, verksamheter)	1 050 kr/hämtställe och gång

B5. Trädgårdsavfall

Abonnemang för hämtning av trädgårdsavfall april till och med oktober.

Tömning sker varannan vecka under säsong. Kärll placeras vid tomtgräns/farbar väg där vändmöjlighet för lastbil finns, inför tömningsdagen. Avgift för utställning/hemtag av kärll tillkommer med 242 kr/tillfälle.

Behållare, volym	Avgift för tömning och behandling per säsong och kärll
370 l kärll	1 200

B6. Latrin

Avgift för hämtning och behandling av latrinbehållare av engångstyp. Lyftvikt max 15 kg. Ny behållare ingår i avgiften.	810 kr/st
---	-----------

Om det vid hämtningstillfället inte synligt finns något/några kärl att hämta på grund av övertäckning, bristfällig uppmärkning eller annan orsak, tas en avgift ut för framkörning om 810 kr/tillfälle.

B7. Slam

Avgifter i kr per hämtningstillfälle

Regelbunden/ obligatorisk tömning	Akuttömning	Jourtömning	Tömningsavgift per tillkommande anläggning
562	956	3 370	505

Behandlingsavgift med 152 kr/ton tillkommer.

Tömd mängd slam sammanräknas totalt per fastighet och tillfälle vid betalning av avgift för tömning enligt ovanstående tabell. Om anläggningen inte kan tömmas på grund av övertäckning, bristfällig uppmärkning eller annan orsak, tas avgift för framkörning för respektive tjänst ut.

Övriga avgifter vid hämtning av slam

Timersättning för slamfordon med förare	1 157 kr/tim
Tilläggsavgift för liten slambil	971 kr/tömn
Extratömning av slam inom sex arbetsdagar, (gäller ej båttömning)	750 kr/tömn
Timersättning extra arbete, t ex framgrävning av lock, tungt lock, sökning efter anläggning m.m.	515 kr/tim
Timersättning för spolning i samband med tömning	718,75 kr/tim
Timersättning för spolning	1 437,5 kr/tim
Tillägg för slang per 5 m intervall (10-50m)	88 kr
Tillägg för extrapersonal vid slangdragning	515 kr/tim
Timersättning mellanpumpning	1 157 kr/tim
Slamtömning med båt per tillfälle	4 772 kr/tillfälle

B9. Fett

Avgifter i kr per hämtningstillfälle

Beställd tömning	Regelbunden/ schema	Akuttömning	Jourtömning	Liten bil, regelbunden tömning
1 150	1 089	1 605	5 263	1 272

Behandlingsavgift tillkommer om 393 kr/m³ baserat på fettavskiljarens volym.

Om anläggningen inte kan tömmas på grund av övertäckning, bristfällig uppmärkning eller annan orsak, tas en avgift för framkörning för respektive tjänst ut.

Övriga avgifter i kr vid hämtning av fett

Timersättning extra arbete på plats kr/timme	1 326
Tillägg för slang per 5 m intervall (10-50m)	88
Hetvattenspolning kr/tillfälle	3 570

B10. Tilläggsavgifter Kretsloppscentralen

Inpassering till kretsloppscentralen för företag/verksamhet, kr/inpassering	350
Extra inpassering på Kretsloppscentralen för privatpersoner	200
Nytt inpasseringskort (pga. exempelvis förlorat kort)	137

B11. Övriga tjänster

Tjänster som inte tidigare omnämnts i denna renhållningstaxa utförs mot självkostnad. Administrationsavgift om 15 procent tillkommer.

Begreppsförklaringar

Grundavgift

Grundavgiften är en fast avgift som alla bebyggda fastigheter betalar varje år. Avgiften är inte knuten till avfallshämtningen vid fastigheten utan ska täcka hushållens kostnader för bland annat drift av kretsloppscentralen, mottagning och hantering av farligt avfall samt grovavfall. Olika tjänster ingår i de olika grundavgifterna. I samtliga grundavgifter ingår information, kundservice och avfallsplanering.

Rörlig avgift

Den rörliga avgiften per år utgörs av själva hämtningen av ditt avfall, det vill säga storleken på ditt kärl/behållare, antal hämtningar per år, hämtningssätt och eventuell extrakostnad för gångavstånd.

Automattömmande kärl

Kärl som töms av sidlastande avfallsfordon med mekanisk lyftarm. Det kräver särskilda förutsättningar för att tömning ska kunna ske. Kärlen behöver stå på plant underlag med minst 60 centimeters fritt utrymme runt om. Vid tömning lyfts kärlet uppåt, vilket innebär att eventuella träd, buskar och andra hinder inte får inkräkta på utrymmet. Avfallet ska vara välpackerat och förslutet i påse eller paket så att innehållet inte sprids vid tömning.

Enbostadshus

En- och tvåbostadshus (inkl. parhus och radhus med enskilda abonnemang) med abonnemang för enskild avfallshämtning (eget kärl).

Flerbostadshus, samfälligheter och grupphus

Bostadshus med fler än två lägenheter samt samfälligheter och grupphusområden med gemensam avfallshämtning.

Verksamheter

Affärer, restauranger, skolor, förskolor, vårdinrättningar, fritidsanläggningar, båtklubbar med mera som inte utgörs av boende.

Abonnemang

Regelbunden tömning enligt bestämt intervall eller efter behov.

Behållare

Avser avfallsbehållare som Tyresö kommuns entreprenör tömmer/hämtar, t.ex. kärl, säck, bottentömmande behållare och container.

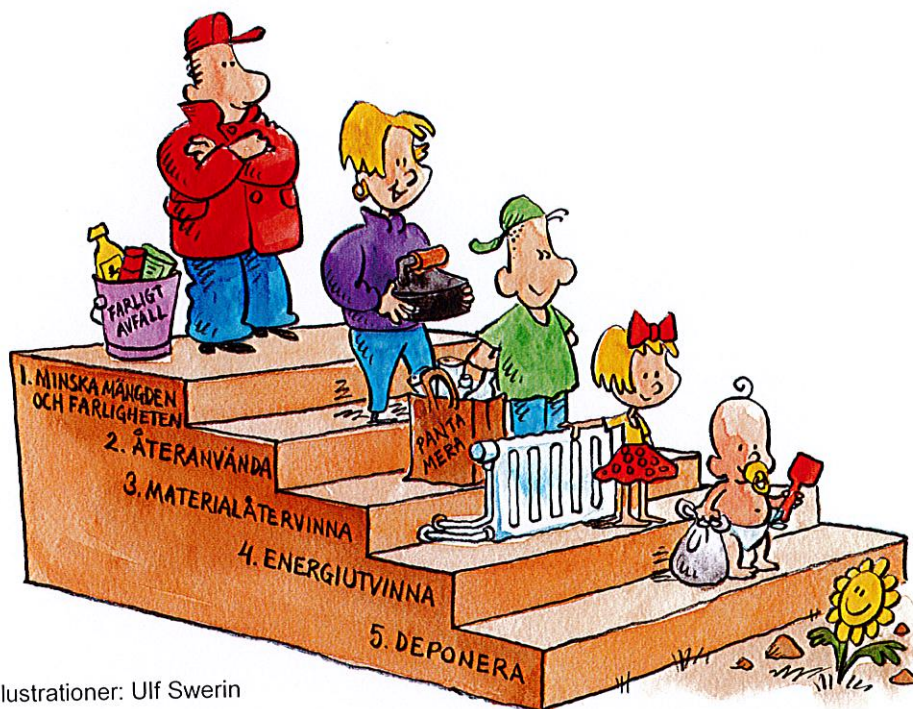
Hushållsavfall (soppåsen)

Det avfall som blir kvar när matavfall, farligt avfall, elavfall, grovavfall och förpackningar har sorterats ut. Hushållsavfallet samlas in i kärl eller annan avsedd behållare och går till förbränning och omvandlas till fjärrvärme och el.

Matavfallsinsamling

Matavfall från hushåll och verksamheter samlas in i brunt kärl 140 liters kärl eller annan därför avsedd behållare. Matavfallet går till rötning och blir biogas och biogödsel.

Tack för att du sorterar och bidrar till att naturresurser kan sparas!

Illustrationer: Ulf Swerin

Så här når du oss:

Servicecenter: Tel: 08-5782 91 00

E-post: servicecenter@tyreso.se

Postadress: Marknadsgränd 2, 135 81 Tyresö

Hemsida: tyreso.se/avfall

§ 97

Dnr 2018/KS 0179 10

Kommunplan 2019-2022 med budget för 2019

Kommunledningsutskottets beslut

- Informationen noteras.

Beskrivning av ärendet

Kommunplan 2019-2022 med budget för 2019 kommer att behandlas i kommunstyrelsen 29 maj 2018 och beslutas i kommunfullmäktige 14 juni 2018. Ärendet omfattar även förslag till ändringar i taxor för 2019. Kommunplanehandlingar kommer till kommunstyrelsens behandling av ärendet.

Bilagor

- Tjänsteskrivelse Revidering av taxa för Tyresö kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggningar.pdf
- Taxa för Tyresö kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning.pdf
- Tjänsteskrivelse Revidering av taxa för renhållningsavgifter.pdf
- Renhållningstaxa för Tyresö kommun 2019.pdf
- Miljö- och samhällsbyggnadsutskottet protokollsutdrag 20180418 §41 Plan- och bygglovtaxa.pdf
- Revidering av bygglovtaxan Byggnadsnämndens protokollsutdrag 2018-04-18 § 24.pdf
- Plan- och bygglovtaxa inkl mät- och kart med förslag till revideringar inför 2019 från MSU och BN.pdf

Justerandes sign

am

AS

Utdragsbestyrkande

Carintha Car

Tyresö kommun
Tekniska kontoret
VA- och renhållningsavdelningen
Bertil Eriksson

TJÄNSTESKRIVELSE

2018-04-25

1 (2)

Dnr 2018/KS 0179 10

Kommunledningsutskottet

Revidering av taxa för Tyresö kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning

Förslag till beslut

Kommunledningsutskottets förslag till kommunstyrelsen för förslag till kommunfullmäktige

- Reviderad taxa för Tyresö kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning antas och gäller från och med 1 januari 2019.

Kommunstyrelseförvaltningen

Bo Renman
Kommundirektör

Britt-Marie Lundberg-Björk
Chef, Tekniska kontoret

Sammanfattning

Nuvarande taxa för kommunalt vatten och avlopp (VA-taxa) antogs den 7 september 2017 av kommunfullmäktige i samband med beslut om kommunplan och budget för 2018. En översyn av avgifterna har genomförts baserat på förväntade kostnadsförändringar, främst till följd av ökade kostnader för spillvatten- och slambehandling samt renvattenleveranser och de indexförändringar som kan förväntas. Dessutom påverkas balanseringsbehoven av

visst behov av personalförstärkning samt ökade avskrivningar och kapitaltjänstkostnader. Föreslagen VA-taxa för 2019 innebär att de rörliga brukningsavgifterna för vatten höjs med 7,5 procent för att kompensera de förväntade pris- och kostnadsökningarna.

Beskrivning av ärendet

Nuvarande VA-taxa med bruknings- och anläggningsavgifter antogs av kommunfullmäktige den 7 september 2017 § 82. I taxan anges även hur avgiftsbelopp ska och kan revideras.

Kostnaderna för spillvattenbehandling och renvattenleveranser 2019 uppskattas i dagsläget komma att öka med cirka 17 respektive 3 procent och behandlingskostnaderna för slam från enskilda VA-anläggningar bedöms komma att öka med cirka 5 procent. Skälet till den kraftiga ökningen av behandlingskostnader för spillvatten beror främst på Stockholm Vatten AB:s (SVAB) påbörjade stora om- och nybyggnader av behandlings- och produktionsanläggningar för att klara av den ökade belastningen av spillvatten då regionen ständigt växer. Prognoser från SVAB gör även gällande att dessa kostnader med stor sannolikhet kommer att fortsätta öka årligen till att fördubblas inom en period fram till 2022 –2025 jämfört med nuvarande nivåer.

Vidare ökar kostnaderna till följd av de avskrivningar och påföljande kapitalkostnader som uppstår i samband med omvandling av detaljplaneetapper inom Östra Tyresö. Vidare tillkommer behov av nödvändig förstärkning av personalresurserna för underhållet av ett ständigt växande ledningsnät samt för utredningsresurser för att bidra till samtliga pågående och kommande detaljplaneprojekt.

Utvecklingen av entreprenadpriser och tillhörande index under innevarande år pekar på en blygsam förändring förutsatt att rådande inflationsutveckling blir bestående för hela år 2019. Därför föreslås anläggningsavgifterna förbli oförändrade även under 2019.

Nytt avgiftsuttag

För att uppnå balans inom VA-verksamheten till följd av förväntat årsutfall för verksamheten, främst påverkat av externa avgiftsökningar och balanseringskrav, föreslås brukningsavgifterna anpassas till kommande kostnadsökningar.

Föreslagen VA-taxa för 2019 innebär därför att de rörliga brukningsavgifterna för vatten höjs med 7,5 procent för att kompensera de förväntade pris- och kostnadsökningarna.

Bilaga: VA-taxa

Taxa för Tyresö kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning

Antagen av kommunfullmäktige den 14 juni 2018 att gälla från 1 januari 2019.

Förvaltningen av VA-anläggningen handhas under kommunstyrelsen av tekniska kontorets VA-avdelning, nedan kallad VA-verket.

Avgiftsskyldighet

§ 1

För att täcka kostnader för Tyresö kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning ska ägare av fastighet inom anläggningens verksamhetsområde betala avgifter enligt denna taxa.

Avgiftsskyldig är alternativt den som enligt 2 och 5 §§ lagen om allmänna vattentjänster, LAV 07, (2006:412, med senaste ändring 2017:749) jämställs med fastighetsägare. Avgiftsskyldig för ändamålet Dg är även den som ansvarar för att allmän platsmark ställs i ordning och underhålls, om förutsättningarna i 27 § i LAV 07 är uppfyllda.

Olika avgiftstyper

§ 2

Avgifterna utgörs av anläggningsavgifter (engångsavgifter) och bruksavgifter (periodiska avgifter).

Vid avgiftsberäkningar tillämpas avrundningsreglerna i Svensk Standard SS 01 41 41.

Fastighetstyper som taxan avser

§ 3

Fastigheterna indelas i bostadsfastighet, annan fastighet och obebyggd fastighet.

BOSTADSFÄSTIGHET är fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas för bostadsändamål. Med bostadsfastighet jämställs fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas för vissa andra ändamål såsom:

Kontor	Förvaltning	Butiker
Hotell	Sjukvård	Småindustri
Restauranger	Utbildning	Hantverk
Utställningslokaler	Idrott	

ANNAN FASTIGHET är fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses för annat ändamål än bostadsändamål och som inte enligt ovan jämställs med bostadsfastighet.

OBEBYGGD FASTIGHET är fastighet som enligt detaljplan är avsedd för bebyggande men ännu inte bebyggt, enligt beviljat bygglov.

Avgiftsuttag

§ 4

4.1 Avgift tas ut för nedan angivna ändamål:

Ändamål	Anläggningsavgift	Brukningavgift
V Vattenförsörjning	Ja	Ja
S Spillvattenavlopp	Ja	Ja
Df Dag- och dränvattenavlopp från fastighet inom detaljplan	Ja	Ja
Dg Dagvattenavlopp från allmänna platser såsom gator, vägar, torg och parker inom detaljplan	Ja	Ja

4.2

Avgiftsskyldighet för vart och ett av ändamålen V, S och Df inträder när VA-verket upprättat förbindelsepunkt för ändamålet och underrättat fastighetsägaren om förbindelsepunktens läge.

Härvid förutsätts att samtliga i 24-27 §§ i LAV 07 angivna förutsättningar för avgiftsskyldighet är uppfyllda.

4.3

Avgiftsskyldighet för ändamålet Dg inträder när åtgärder för avledande av dagvatten blivit utförda.

4.4

Anläggningsavgift ska beräknas enligt taxa som gäller vid den tidpunkt när avgiftsskyldighet inträder.

ANLÄGGNINGSAVGIFTER

(§§ 5-12)

§ 5 Anläggningsavgift för bostadsfastighet

5.1

För **bostadsfastighet** och därmed enligt § 3 jämställd fastighet ska anläggningsavgift erläggas.

Avgift per fastighet	exkl. moms	inkl. moms
a) en avgift avseende framdragning av varje uppsättning servisledningar till förbindelsepunkter för V, S och Df	43 040	53 800
b) en avgift avseende nyttjande av upprättad uppsättning förbindelsepunkter för V, S och Df	43 040	53 800
c) en avgift per m ² tomtarea, se §5.3	40,99	51,23
d) en avgift per lägenhet	36 880	46 100

Föreligger ingen avgiftsskyldighet för samtliga i § 4.1 angivna ändamål - se § 8.

5.2

Är förbindelsepunkt gemensam för två eller flera fastigheter fördelas avgift, enligt § 5.1 a), lika mellan fastigheterna.

5.3

Tomtarea utgörs av fastighetens landareal enligt förrättningskarta, nybyggnads-karta eller annan karta som VA-verket godkänner. Avgift enligt 5.1 c) tas endast ut intill ett belopp som motsvarar summan av avgifterna enligt 5.1 a), b) och d).

Vid ändrade förhållanden enligt 5.5, 5.6 och 5.7 tas ytterligare avgift ut enligt 5.1 c) om ovanstående begränsningsregel så medger och med hänsyn till vad som föreskrivs i 8.2.

5.4

Lägenhetsantalet bestäms efter de ritningar enligt vilka bygglov beviljats eller efter annan ritning eller uppmätning som VA-verket godkänner.

För sådana utrymmen i bostadsfastighet eller därmed jämställd fastighet, som används för i § 3 andra stycket avsett ändamål räknas varje påbörjat 150-tal m² bruttoarea (BTA) enligt svensk standard SS 21054:2009 som en bostadsenhet.

För Bostadsfastighet där antalet lägenheter är tre eller fler och där mer än 50 % av lägenheterna används för bostadsändamål (flerbostadshus) erläggs avgift enligt 5.1 d) för första och andra lägenheten och därefter 60 % av avgiften enligt 5.1 d) för varje lägenhet därutöver.

5.5

Dras ytterligare servisledningar fram och upprättas ytterligare förbindelsepunkter så erläggs avgifter enligt 5.1 a) och 5.1 b).

5.6

Ökas en fastighets tomtarea erläggs avgift enligt 5.1 c) för tillkommande tomtarea som härrör från fastighet för vilken tomtareaavgift inte ska anses vara förut erlagd.

Vid beräkning av avgift för tillkommande tomtarea iakttas begränsningsregeln i 5.3.

5.7

Sker om- eller tillbyggnad, uppförs ytterligare byggnad eller ersätts riven bebyggelse på fastighet ska avgift erläggas enligt 5.1 d) för varje tillkommande lägenhet.

5.8

Om VA-verket valt att anlägga tryckavloppssystem, reduceras anläggningsavgiften beräknad enligt 5.1 och övriga punkter i § 5 med 8 100 kr exklusive moms (10 125 kr inklusive moms) för installation. VA-verket svarar för inköp och leverans samt underhåll och förnyelse av erforderlig pumpenhet.

Anläggningsavgift för annan fastighet

§ 6

6.1 För annan fastighet ska erläggas anläggningsavgift.

Avgift per fastighet	exkl. moms	inkl. moms
a) en avgift avseende framdragnin g av varje uppsättning servisledning ar till förbindelsepunkter för V, S och Df	43 040	53 800
b) en avgift avseende nyttjande av upprättad uppsättning förbindelsepunkter för V, S och Df	43 040	53 800
c) en avgift per m ² tomtarea	98,40	123,00

Föreligger inte avgiftsskyldighet för samtliga i 4.1 angivna ändamål - se § 8.

6.2

Är förbindelsepunkt gemensam för två eller flera fastigheter, fördelas avgifter enligt 6.1 a) lika mellan fastigheterna

6.3

Tomtarea n utgörs av fastighetens landareal enligt förrättningskarta, nybyggnads-karta eller annan karta som VA-verket godkänner.

6.4

VA-verket kan, om godtagbar säkerhet ställs, medge anstånd med erläggande av tomtareaavgift för andel av fastighets areal, motsvarande mark som tills vidare inte utnyttjas för verksamheten på fastigheten.

Anstånd medges för viss tid, högst tio år. Om mark under anståndstiden genom fastighetsbildningsåtgärd avgår från fastigheten upphör anståndsmedgivandet att gälla och resterande tomtareaavgift förfaller till betalning.

Utestående belopp löper med ränta enligt 4 och 5 §§ räntelagen (SFS 1975:635 med senare tillägg och ändringar) från den dag anståndet beviljades och tills anståndet upphör. För tid därefter utgår dröjsmålsränta enligt 6 § räntelagen.

6.5

Dras ytterligare servisledningar fram och ytterligare förbindelsepunkter upprättas så erläggs avgifter enligt 6.1 a) och b).

6.6

Ökas en fastighets tomtarea, erläggs avgift enligt 6.1 c) för tillkommande tomtarea som härrör från fastighet för vilken tomtareaavgift inte redan anses vara erlagd.

Avgift för obebyggd fastighet**§ 7****7.1**

För obebyggd fastighet erläggs ingen anläggningsavgift.

7.2

Bebyggs obebyggd fastighet erläggs avgifter enligt § 5 och 6

Reducerad avgift**§ 8****8.1**

Föreligger inte avgiftsskyldighet för samtliga i 4.1 angivna ändamål (V, S, Df eller Dg), erläggs reducerade avgifter enligt följande:

Avgift för framdragen servisledning

- en ledning 70 % av avgift enligt 5.1 a) resp 6.1 a)
- två ledningar 85 % av avgift enligt 5.1 a) resp 6.1 a)
- tre ledningar 100 % av avgift enligt 5.1 a) resp 6.1 a)

Avgifter i övrigt**Bostadsfastighet**

		V	S	Df	Dg
Avgift per förbindelsepunkt	5.1b)	30 %	50 %	20 %	----
Tomtareaavgift	5.1c)	30 %	50 %	----	20 %
Lägenhetsavgift	5.1d)	30 %	50 %	----	20 %

Annan fastighet

Avgift per förbindelsepunkt	6.1b)	30 %	50 %	20 %	----
Tomtareaavgift	6.1c)	30 %	50 %	----	20 %

Avgifterna är uttryckta i procent av full avgift.

8.2

Inträder avgiftsskyldighet för ändamål för vilket avgiftsskyldighet inte tidigare föreläggat erläggs avgifter enligt 8.1.

Vid tillämpning av begränsningsregeln enligt 5.3 inräknas de sammanlagda avgifterna för tillkommande servisledningar inte till högre belopp än 100 % av avgiften enligt 5.1 a) även om servisledningarna lagts vid olika tillfällen och avgifterna därmed blivit högre.

8.3

För servisledning som på fastighetsägarens begäran utförs senare än övriga servisledningar ska, utöver avgift enligt 8.1, erläggas en etableringsavgift om 20 % av avgiften enligt 5.1 a). Etableringsavgiften avses täcka VA-verkets merkostnader till följd av att arbetet inte utförs i samband med framdragnings av övriga servisledningar.

Reglering av avgiftsbelopp**§ 9**

Avgifter enligt §§ 5 och 6 är baserade på ett medelvärde på serie 311 och 322 i entreprenadindex (indextal mars 2018). När detta index ändras, har huvudmannen rätt att reglera avgiftsbeloppen därefter, dock inte oftare än en gång årligen. När detta index ändras får VA-verket rätt att reglera avgiftsbeloppen efter beslut av kommunstyrelsen. Avgiftsjustering större än indexförändringar beslutas av kommunfullmäktige.

Reglering av taxan vid förändringar av skatter eller moms får även ändras av VA-verket, dock inte oftare än en gång årligen.

Vid reglering av taxan tillämpas följande:

- Ändring av avgiftsbeloppen görs med viss procent.
- Procenttalet erhålls genom att den i antal enheter uttryckta indexförändringen som utgör skillnaden mellan det närmast före beslut om avgiftsreglering publicerade indextalet och indextalet för mars 2018 omräknas till procent av sistnämnda tal. Erhållet procenttal avrundas till närmaste hela tal. Resultatet av ändringar avrundas i sin tur beträffande avgift enligt 5.1 a), b), och d), 6.1 a) och b) till närmaste totala kronor och beträffande avgift enligt 5.1 c), till närmaste hela kronor.
- Beslutad avgiftsändring tillämpas från och med den dag ändringen enligt beslutet träder i kraft.

Särskilt avtal**§ 10**

Är det inte skäligt att för viss fastighet beräkna avgift enligt §§ 5-8 träffar VA-verket istället avtal om avgiftens storlek

Betalning av avgift**§ 11****11.1**

Sedan avgiftsskyldighet inträtt ska avgift betalas inom tid som anges i faktura.

11.2**Dröjsmålsränta**

Betalas debiterat belopp inte inom tid som anges i fakturan ska dröjsmålsränta erläggas enligt 6 § räntelagen från den dag betalning skulle ha skett.

11.3

År avgiften betungande för fastighetsägaren

Uppgår avgiften till belopp som är betungande med hänsyn till fastighetens ekonomiska bärkraft och övriga omständigheter ska, om fastighetsägaren så begär och godtagbar säkerhet ställs, avgiften fördelas på årliga inbetalningar under viss tid, dock högst tio år. Räkna ska erläggas enligt 5 § räntelagen på varje del av avgiften som förfaller till betalning i framtiden från den dag då den första inbetalningen ska berörd del av avgiften betalas eller ränta betalas enligt 11.2.

11.4

Anmälningsskyldighet om ändrade förhållanden för fastigheten

Avgiftsskyldighet enligt 5.6, 5.7, 6.6 eller 7.2 föreligger då bygglov för avsett ändrat förhållande meddelats eller ändrat förhållande - t.ex. ökning av tomtarea - inträtt utan att bygglov erfordrats eller meddelats. Det åligger fastighetsägaren att omgående anmäla till VA-verket när det ändrade förhållandet inträtt.

Försummar fastighetsägaren denna anmälningsskyldighet tas dröjsmålsränta ut enligt 11.2 för tiden från det två månader förflutit sedan avgiftsskyldighet inträdde och fram till dess tilläggsavgiften betalas.

Särskilda ersättningar

§ 12

12.1

Särskild ersättning för extra anordningar

Om, efter ansökan från fastighetsägare och särskilt medgivande av VA-verket, ledningar utförts på annat sätt eller försetts med andra anordningar än verket funnit erforderligt, ska fastighetsägaren som begärt arbetets utförande ersätta VA-verket för överenskomna kostnader.

12.2

Ny servisledning

Begär fastighetsägare att ny servisledning ska utföras istället för redan befintlig och finner VA-verket skäl att bifalla ansökan är fastighetsägaren skyldig att bekosta dels den nya servisledningens allmänna del med det avdrag som befinns skäligt med hänsyn till den tidigare servisledningens ålder och skick, dels borttagandet av den tidigare servisledningens allmänna del.

12.3

Finner VA-verket det nödvändigt att utföra ny servisledning istället för och med annat läge än redan befintlig ledning, är verket skyldigt att ersätta fastighetsägaren för kostnad för fastighetens del av den nya servisledningen och dess inkoppling med det avdrag som befinns skäligt med hänsyn till den tidigare servisledningens ålder och skick.

BRUKNINGSAVGIFTER

§13 Brukningsavgift för bebyggda fastigheter

13.1 För bebyggda fastigheter ska erläggas brukningsavgift.

Avgift utgår per fastighet med:

	<u>Utan moms</u>	<u>Med moms</u>
a) Fast avgift per år	2 024,80 kr	2 531,00 kr
b) En avgift per m ³ levererat vatten	19,76 kr	24,70 kr
c) en avgift per år och bostadsenhet för bostadsfastighet och därmed jämställd fastighet	1 298,40 kr	1 623,00 kr
d) en avgift per år och varje påbörjat 100-tal m ² tomtyta för annan fastighet	160,80 kr	201,00 kr

Endast c *eller* d betalas.

För sådana utrymmen i bostadsfastighet eller därmed jämställd fastighet, som används för i § 3 andra stycket avsett ändamål räknas varje påbörjat 150-tal m² bruttoarea (BTA) enligt svensk standard SS 21054:2009 som en bostadsenhet.

Föreligger inte avgiftsskyldighet för samtliga i 4.1 angivna ändamål reduceras avgifterna. Följande avgifter ska därvid erläggas för respektive ändamål:

		V	S	Df	Dg
Fast avgift	13.1 a)	30 %	50 %	10 %	10 %
Avgift per m ³	13.1 b)	40 %	60 %	0 %	0 %
Avgift per bostadsenhet	13.1 c)	10 %	15 %	70 %	5 %
Avgift efter tomtyta	13.1 d)	10 %	15 %	70 %	5 %

Avgifterna är uttryckta i procent av full avgift.

13.3 Fastighetsägaren är betalningsansvarig för allt vatten som levereras till fastigheten. Har VA-verket bestämt att vattenförbrukningen för bebyggd fastighet tillsvidare inte ska fastställas genom mätning, tas avgift enligt 13.1 b) ut efter en antagen förbrukning om 120 m³/bostadsenhet och år i permanentbostad samt med 40 m³/bostadsenhet och år för fritidsbostad. Den fasta avgiften 13.1 a) och bostadsenhetsavgiften 13.1 c) ska också erläggas då fastigheten inte har mätning.

13.4 För så kallat byggvatten ska brukningsavgift betalas enligt 13.1 b). Om mätning inte sker, antas den förbrukade vattenmängden uppgå till 30 m³ per lägenhet och år.

13.5 För extra mätställe (mätställe utöver ett per fastighet) ska erläggas en årlig avgift med ett belopp motsvarande 40 % av den fasta avgiften enligt 13.1 a).

Parallellkopplade vattenmätare räknas som ett mätställe.

13.6 Antas mätaren visa annan förbrukning än den verkliga, låter VA-verket undersöka mätaren, om VA-verket finner det nödvändigt eller om fastighetsägaren begär det.

Vid ovan avsedd undersökning eller prövning bestäms mätarens felvisning i två kontrollpunkter enligt SWEDACs föreskrifter om vatten- och värmemätare, STAFS 2007:2.

Kan mätfelets storlek inte bestämmas eller har mätaren inte fungerat, har VA-verket rätt att uppskatta förbrukningen.

Fastighetsägare som inte godtar VA-verket beslut efter genomförd undersökning eller VA-verket uppskattning av förbrukningen, kan begära prövning av frågan hos mark- och miljödomstolen.

13.7 Har fastighetsägare begärt undersökning av vattenmätare och mätaren härvid godkänns, ska fastighetsägaren ersätta VA-verket för undersökningskostnaderna i enlighet med vad som framgår av § 17.

13.8 För spillvattenmängd, som med VA-verkets medgivande avleds till dagvattenledning (kylvatten o d), ska avgift betalas med 60 % av spillvattenavgiften enligt 13.1 b) och 13.2.

§ 14 Brukningsavgift för ansvarig för allmän plats

Den som ansvarar för att allmän platsmark ställs i ordning och underhålls ska erlägga brukningsavgift.

Avgift utgår med:

	Utan moms	Med moms
En avgift per m ² allmän platsmark för bortledning av dagvatten	1,59 kr och år	1,98 kr och år

§ 15 Ökad eller reducerad avgift för spillvattenavlopp

Tillförs avloppsnätet större spillvattenmängd än som svarar mot levererad vattenmängd eller avleds inte hela den levererade vattenmängden till avloppsnätet ska avgift för spillvattenavlopp erläggas efter den mängd spillvatten som avleds till avloppsnätet.

Mängden ska bestämmas genom mätning på fastighetsägarens bekostnad av ifrågavarande vatten- eller spillvattenmängd eller på annat sätt som överenskommits mellan VA-verket och fastighetsägaren.

En förutsättning för att avgiften för avlett spillvatten ska debiteras efter annan grund än efter levererad mängd vatten är att skillnaden mellan mängderna vatten och spillvatten är avsevärd.

§16 Avgifter för obebyggd fastighet

För obebyggd fastighet erläggs ingen brukningsavgift.

§17 Av fastighetsägare begärda åtgärder

Har VA-verket på fastighetsägarens begäran vidtagit åtgärd eller har på grund av att fastighetsägaren åsidosatt sin skyldighet vattentillförseln avstängts eller reducerats eller annan åtgärd vidtagits av VA-verket debiteras följande avgifter:

	Utan moms	Med moms
Nedtagning av vattenmätare	325,00 kr	406,25 kr
Uppsättning av vattenmätare	325,00 kr	406,25 kr
Avstängning av vattentillförsel	325,00 kr	406,25 kr
Påsläpp av vattentillförsel	325,00 kr	406,25 kr
Montering och demontering av strypbricka i vattenmätare	650,00 kr	812,50 kr
Undersökning av vattenmätare hos ackrediterat kontrollorgan	1 200,00 kr	1 500,00 kr
Länsning av vattenmätarbrunn	1 300,00 kr	1 625,00 kr
Byte av skadad mätare	844,00 kr	1 055,00 kr
Förgäves besök	325,00 kr	406,25 kr

För arbeten som på fastighetsägarens begäran utförs utanför ordinarie arbetstid debiteras ett tillägg om **150 %** av ovan angivna belopp.

§ 18 Överenskommelse om avgifter

Är det inte skäligt att för vissa fastigheter beräkna avgifter enligt §§ 13-15 får VA-verket i stället komma överens med fastighetsägaren eller annan avgiftsskyldig om avgiftens storlek.

§ 19 Betalningsvillkor

Avgift enligt 13.1 a), c) och d) debiteras i efterskott per månad eller kvartal enligt beslut av VA-verket. Avgift enligt 13.1 b) debiteras i efterskott på grundval av enligt mätning förbrukad vattenmängd, uppskattad förbrukning eller annan grund som anges i §§ 13 och 15.

Betalas debiterat belopp inte inom tid som anges i faktura, ska dröjsmålsränta erläggas på obetalt belopp enligt 6 § räntelagen från den dag betalningen skulle skett.

Sker enligt VA-verket beslut mätaravläsning inte för varje debitering, får mellanliggande debiteringar ske efter uppskattad förbrukning. Mätaravläsning och debitering efter verklig förbrukning bör ske i genomsnitt minst en gång per år. Avläsning och debitering bör därjämte ske på fastighetsägarens begäran med anledning av fastighetsöverlåtelse.

§ 20 Av fastighetsägare begärda åtgärder

Har fastighetsägare begärt att VA-verket ska företa åtgärd för att underlätta eller möjliggöra brukande av anläggningen i visst fall eller avseende eller har i övrigt särskild åtgärd påkallats på grund av fastighetens VA-förhållanden, får VA-verket i stället komma överens med fastighetsägaren eller annan avgiftsskyldig om avgiftens storlek.

§ 21 Ändring av bruksavgifter

Avgifter enligt § 13 och 14 är baserade på indextalet 325,76 för mars 2018 i konsumentprisindex, KPI. När detta index ändras får VA-verket rätt att reglera avgiftsbeloppen efter beslut av kommunstyrelsen.

Taxans införande

§ 22

Denna taxa träder i kraft 1 januari 2019. De brukningsavgifter enligt 13.1 och § 15 som är baserade på uppmätning hos fastighetsägaren, ska därvid tillämpas i fråga om den vattenmängd som levereras och den spillvattenmängd som släpps ut efter den ovan angivna dagen för taxans ikraftträdande.

* * *

Mål som rör tvist mellan fastighetsägare och VA-verket beträffande tillämpning och tolkning av denna taxa prövas av mark- och miljödomstolen jämlikt 53 § lagen om allmänna vattentjänster (SFS 2006:412, med senaste ändring 2017:749).

Tyresö kommun
Tekniska kontoret
VA- och renhållningsavdelningen

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum 2018-04-18

1 (3)

Kommunledningsutskottet

2018/KS 0179 10

Revidering av taxa för renhållningsavgifter

Förslag till beslut

Kommunledningsutskottets förslag till kommunstyrelsen för förslag till kommunfullmäktige

- Reviderad taxa för renhållningsavgifter fastställs och gäller från och med 1 januari 2019.

Kommunstyrelseförvaltningen

Bo Renman
Kommundirektör

Britt-Marie Lundberg-Björk
Chef tekniska kontoret

Sammanfattning

För att bidra till miljömål och för att Tyresö ska utgöra en attraktiv boendemiljö arbetar renhållningsverksamheten med att verka för långsiktigt hållbara insamlingssystem. Renhållningsverksamheten ska även genomsyras av hög servicegrad, utan att äventyra arbetsmiljön och trafiksäkerheten.

Förslaget till taxa för renhållningsavgifter innebär för de allra flesta tjänster inte några

justeringar avseende avgifter jämfört med nu gällande renhållningstaxa.

Den nuvarande taxan behöver justeras med anledning av följande utgångspunkter:

- Anpassning till nationella mål avseende att öka insamlingen av matavfall som går till central behandling så att energin och växtnäringen kan tillvaratas.
- Marknadsanpassning av kostnaden för företagens tillgång till kretsloppscentralen, samtidigt som tjänsten görs mer flexibel och enklare kan nyttjas av fler Tyresöföretag efter eget behov.
- Anpassning till nya tjänster såsom införande av sopsugsanläggning med kommunalt huvudmannskap i Norra Tyresö centrum. Anslutningsavgift till sopsugsanläggning med kommunalt huvudmannskap i Norra Tyresö centrum tillkommer för exploatörer om 260 kr/bruttoarea (BTA).
- Införande av ny tjänst med abonnemang för hämtning av trädgårdavfall.
- Anpassning av slamtjänster i strävan efter att måna om vattenkvaliteten i Tyresös sjöar och vattendrag.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige fastställde den 19 juni 2017 § 71 nu gällande renhållningstaxa.

Avgiftsnivåerna i nuvarande renhållningstaxa bedöms generellt vara tillräckliga för att täcka uppkommande kostnader inför 2019, med undantag för justering av vissa enskilda tjänster.

Kretsloppscentralen

Den största förändringen i taxan är en marknadsmässig justering av avgiften för företag att besöka kretsloppscentralen. I förslaget är den fasta avgiften för 30 stycken besök avskaffad, för att möta olika företags behov av att lämna grovavfall. Istället får nu företagen möjlighet att köpa så många besök de har behov av, till en avgift som ligger mer i linje, men fortfarande är betydligt förmånligare än omgivande kommuners avgifter för samma typ av tjänst (350 kr/besök).

Avgiften för extrabesök för de enskilda hushållen, höjs med 25 procent från 160 kr till 200 kr per extrabesök. De tidigare extraavgifterna för att lämna in däck med fälg samt att lämna tryckimpregnerat trä, avskaffas i förslaget till ny renhållningstaxa. Därmed är alla extraavgifter för att besöka kretsloppscentralen avskaffade och ingår i besöket vilket minskar risken för illegal dumpning på allmän plats samtidigt som det leder till en bättre arbetsmiljö för personalen på kretsloppscentralen.

Satsning på fler matavfallskunder

För att locka fler verksamheter att ansluta sig till matavfallsinsamlingen, föreslås en reduktion av hämtningsavgiften om ca 35 procent för hämtningen av matavfallet från verksamheter.

En ny tjänst för matavfallsinsamling från kvarn till tank har införts i förslaget till ny taxa.

Abonnemang för trädgårdsavfallshämtning

I förslaget till ny renhållningstaxa finns en ny typ av abonnemang för hämtning av trädgårdsavfall med 26 hämtningar per säsong, den tidigare tjänsten med budad hämtning av trädgårdsavfall i olika kärstorlekar upphör därmed. Förslaget syftar till att göra det enklare och förmånligare för Tyresös hushåll och verksamheter att göra sig av med trädgårdsavfall så att risken för dumpning på allmän plats minskar.

Slamtjänster

I förslaget till ny renhållningstaxa, är abonnemangsformen beställd tömning avskaffad. För att säkerställa att samtliga abonnenter med enskilt avlopp tömmer regelbundet, ska alla kunder föras in på obligatoriska körlistor så att tömning av anläggningarna sker minst en gång per år. För kundens flexibilitet införs en tjänst för extratömning av slam för att möta behovet att tömma sin anläggning extra, utöver regelbundet intervall, om behov uppstår. Förslaget är i linje med EU:s ramdirektiv för vatten för att minska negativ miljöpåverkan på vattenkvaliteten i Tyresös sjöar och vattendrag.

Förslag till renhållningstaxa för Tyresö kommun

Renhållningstaxa för Tyresö kommun 2019.
Antagen av kommunfullmäktige 2018-xx-xx, gäller från och med 2019-01-01.

Renhållningstaxa för Tyresö kommun

1. Allmänna bestämmelser

Denna taxa träder i kraft den 1 januari 2019 då kommunfullmäktiges tidigare antagna taxa, Dnr 2017/KSTK 0031, antagen den 19 juni 2017, ärende 6, ersätts.

Gällande bestämmelser för hanteringen av hushållsavfall (och därmed jämförligt avfall) finns i kommunens föreskrifter för avfallshanteringen. Renhållningstaxans avgifter skall betalas till Tyresö kommun, renhållningsenheten.

Renhållningstaxan är miljöstyrande och ska bidra till att styra mot kommunens miljö- och avfallsmål. Miljöbalken 27 kap. 5 § ger kommunen möjlighet att ta ut avgift på ett sådant sätt att miljöanpassad avfallshantering främjas.

Avfallsabonnemang

Samtliga bebyggda fastigheter, med avfall jämförligt med det som kommer från hushåll, är skyldiga att ha ett abonnemang för hämtning av hushållsavfall hos Tyresö kommun, renhållningsenheten. Nya eller ändrade abonnemang tecknas genom fastighetsägaren.

Betalningsskyldighet och faktura

Fastighetsägaren/nyttjanderättshavaren/abonnemangsinnehavaren är betalningsskyldig för avgifter enligt denna taxa. Avgiften måste betalas även då det inte finns avfall att hämta.

Anmälan om hämtning görs till Tyresö kommun, servicecenter. Betalningsskyldighet föreligger till dess anmälan om ändrade förhållanden har inkommit till servicecenter.

Om inte betalning sker i tid, har Tyresö kommun, renhållningsenheten rätt att debitera påminnelseavgift samt gällande dröjsmålsränta. Lagstadgad moms ingår i taxan om inte annat anges.

Uppehåll

Ansökan om uppehåll i hämtningen av hushållsavfall ska ske skriftligt från fastighets-/abonnemangsinnehavaren om fastigheten inte kommer att användas under en sammanhängande tid av minst sex månader. För slamtömning gäller minst ett sammanhängande år. Grundavgiften ska betalas även under uppehållsperioden. Ansökan ska göras på särskild blankett minst 1 månad innan uppehållet är tänkt att börja. Blanketten tillhandahålls av kommunens servicecenter eller hämtas via tyreso.se.

Förändringar i abonnemanget

Förändringar i avfallsabonnemanget som kan ha betydelse för beräkning av avgiften, exempelvis byte av kärlestorlek eller ändring av hämtningsintervall, ska anmälas till Tyresö kommuns servicecenter i god tid innan förändringen ska träda i kraft. Den nya avgiften regleras på kommande faktura.

Ansökan om ändringar som avser gemensam hämtning, gemensam behållare eller utökat intervall för slamtömning, lämnas till servicecenter i god tid innan förändringen ska träda ikraft.

För kompostering av köksavfall med godkänd varmkompost krävs anmälan till Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund, smohf.se.

För eventuell installation av köksavfalls-kvarn, krävs medgivande av kommunens VA-avdelning, för mer information, se: tyreso.se/vatten

Ägarbyte och uppsägning av abonnemang

Anmälan om ägarbyte eller uppsägning av avfallsabonnemang skall göras till Tyresö kommun, servicecenter, på blankett som tillhandahålls av servicecenter eller hämtas via tyreso.se.

Den tidigare fastighetsinnehavarens betalningsansvar upphör inte förrän anmälan inkommit till servicecenter.

Taxans konstruktion

Renhållningsavgiften är uppdelad i en grundavgift och en rörlig avgift. Utöver detta finns avgifter för tilläggstjänster. Grundavgifter och rörliga avgifter gäller samtliga hushåll och verksamheter i kommunen och anges i avsnitt 2A Samlade avgifter (A1.1, A1.2, A1.3, A2 samt A4).

I grundavgiften ingår:

- Avfallskärl om 140, 190, 240, 370 och för flerbostadshus/verksamheter även 660 liter.
- För A.1.1 samt A.1.2 ingår kostnadsfri insamling av grovavfall 2 ggr/år efter beställning under fastställd period. Max 2m³ avfall hämtas per gång vid farbar väg/fastighetsgräns.
- För A.1.1 samt A.1.2 ingår kostnadsfri insamling av elavfall 2 ggr/år efter beställning under fastställd period. Max 2m³ avfall hämtas per gång vid farbar väg/fastighetsgräns.
- För A1.2 ingår kärl om 140 liter avsedd för separat insamling av matavfall. Matavfallskärllet töms kostnadsfritt.
- För hushållen ingår årligen 20 stycken inpasseringar till återvinningscentralen där hushållen själva kan lämna och sortera sitt grovavfall, elavfall samt farliga avfall.
- Tillgång till avlämning av smått elavfall och småbatterier i samlingskåpen "Samlarna".

- Kostnader för information, administration, kundtjänst, avfallsplanering och fakturering.
- Kostnader för hämtning och transport av kasserade kylmöbler.
- Företag/verksamheter som har avfallsabonnemang genom Tyresö kommun, erbjuds att köpa inpasseringar för tillträde till kretsloppscentralen.

Den rörliga avgiften framgår av taxan och varierar beroende på behållartyp, storlek, tömningsintervall samt om du lämnar ditt avfall vid uppsamlingsplats.

Avgifter debiteras kvartalsvis eller månadsvis.

Avgifter för tilläggstjänster, exempelvis hämtning av grovavfall, elavfall, trädgårdsavfall, slam, latrin och fett, anges i avsnitt B, "Separata avgifter, tilläggsavgifter".

Övriga arbeten och tjänster

Arbete och tjänster, som till sin art eller utformning skiljer sig från de som är upptagna i taxan, debiteras enligt självkostnadspris med tillägg om 15 procent i administrationsavgift. Priset fastställs av Tyresö kommun, renhållningsenheten.

Taxejustering

Avgifterna i denna taxa påverkas av index A12:1-3MD eller motsvarande.

Avgifterna kan justeras årligen fr.o.m. 1 januari enligt ovan och fastställs av kommunstyrelsen.

Indexreglering av taxan kan ske om inte kommunfullmäktige beslutar annat.

2. Avgiftsdokument

A Samlade avgifter (samtliga avgifter är inklusive moms om inte annat anges)

A1.1 Enbostadshus med kärl för hushållsavfall

Behovsanpassad hämtning av hushållsavfall vid enbostadshus med automattömmande kärl

Insamlingsrutt går varje vecka på schemalagd veckodag.

Automattömmande kärl, volym i liter	Grundavgift per lägenhet i enbostadshus kr/år	Rörlig avgift kr/hämtning
90-140*	1 607	40,87
190	1 607	53,47
240	1 607	62,88
370	1 607	74,72

*Kärl finns att beställa i storlekarna 140-370 liter.

A1.2 Enbostadshus med kärl för hushållsavfall och matavfall

Behovsanpassad hämtning av hushållsavfall vid enbostadshus med automattömmande kärl och separat kärl för utsortering av matavfall

Insamlingsrutt går varje vecka på schemalagda veckodagar. Matavfallskäret töms kostnadsfritt upp till 52 gånger/år.

Automattömmande kärl, volym i liter	Grundavgift per lägenhet i enbostadshus kr/år**	Rörlig avgift kr/hämtning	Matavfall kr/hämtning
90-140*	1 318	40,87	0 kr
190	1 318	53,47	0 kr
240	1 318	62,88	0 kr
370	1 318	74,72	0 kr

*Kärl för hushållsavfall finns att beställa i storlekarna 140-370 liter.

**Inklusive grundavgiftsrabatt för insamling av matavfall.

Grundavgiftsrabatt	Kronor/hushåll och år
Matavfallsrabatt, enbostadshus	289

A1.3 Enbostadshus med kärl och platshämtning

Avgifter för enbostadshus med platshämtning, fast hämtningsintervall och automattömmande kärl, kr/behållare och år

Automattömmande kärl, volym i liter	Antal hämtningar per år	Grundavgift per lägenhet kr/år	Rörlig avgift kr/år	Total avgift kr/år
90-140*	26	1 607	959	2 566
190	26	1 607	1 188	2 795
240	26	1 607	1 644	3 251
370	26	1 607	2 533	4 140

*Kärl för hushållsavfall finns att beställa i storlekarna 140-370 liter. Avgift för gångavstånd (B1) tillkommer.

A2. Fritidshus

Sommarabonnemang, hämtning från vecka 14 till och med vecka 39

Avgift för behovsanpassad hämtning av hushållsavfall vid fritidshus med automattömmande kärl

Insamlingsrutt går varje vecka på schemalagd veckodag. Fritidshus som önskar sortera ut matavfall eller tömma kärlet året runt övergår till A1.2. Tömningar utöver säsong debiteras och abonnemangsformen utreds.

Automattömmande kärl, volym i liter	Grundavgift per hushåll i småhus kr/år	Rörlig avgift kr/hämtning
90-140*	780	40,87
190	780	53,47
240	780	62,88
370	780	74,72

*Kärl finns att beställa i storlekarna 140-370 liter.

A3. Uppsamlingsplatser

A3.1 Uppsamlingsplats gemensamma kärl

Gemensamma kärl som töms vid särskild uppsamlingsplats efter överenskommelse/anvisning av plats, året runt, eller vid tillfälliga vägarbeten etc. Kärlen töms en gång per vecka och anslutna hushåll faktureras separat.

Tömningsavgift per kärl och år

Automattömmande hushållsavfallskärl, volym i liter	Hushållsavfall	Automattömmande matavfallskärl, volym i liter	Matavfall
Kärl 190 l	1781 kr/kärl	140 l	0 kr
Kärl 240 l	2465 kr/kärl	140 l	0 kr
Kärl 370 l	3800 kr/kärl	140 l	0 kr

Grundavgift per anslutet hushåll tillkommer

A3.2 Uppsamlingsplats enskilda kärl

Enskilda kärl töms vid särskild uppsamlingsplats efter överenskommelse/anvisning av plats. Kärlen tömningsregistreras. Berörda hushåll erhåller 15 procents rabatt på ordinarie tömningsavgift. Rabatten är avdragen i avgifterna nedan.

Tömningsavgift per kärl

Automattömmande hushållsavfallskärl, volym i liter	Hushållsavfall	Automattömmande matavfallskärl, volym i liter	Matavfall
Kärl 90-140 l	34,74 kr	140 l	0 kr
Kärl 190 l	45,45 kr	140 l	0 kr
Kärl 240 l	53,45 kr	140 l	0 kr
Kärl 370 l	63,51 kr	140 l	0 kr

Grundavgift per anslutet hushåll tillkommer

A3.3 Uppsamlingsplats säsong – gemensamma kärl

Gemensamma kärl töms vid särskild uppsamlingsplats (1 november-31 mars eller 1 april – 30 september) efter överenskommelse/anvisning av plats. Tömning sker en gång per vecka. Övrig tid gäller enskild avfallshämtning och debitering i enlighet med avsnitt A1.1-A1.2.

Tömningsavgift per kärl och år

Automattömmande hushållsavfallskärl, volym i liter	Hushållsavfall	Automattömmande matavfallskärl, volym i liter	Matavfall
Kärl 190 l	891 kr/kärl	140 l	0 kr
Kärl 240 l	1 233 kr/kärl	140 l	0 kr
Kärl 370 l	1 900 kr/kärl	140 l	0 kr

Grundavgift per anslutet hushåll tillkommer

A3.4 Uppsamlingsplats vintertid, enskilda kärl

Enskilda kärl töms vid särskild uppsamlingsplats vintertid efter överenskommelse/anvisning av plats. Kärlen tömningsregistreras. Övrig tid gäller avfallshämtning vid ordinarie hämtplats. Berörda hushåll erhåller 10 procent rabatt på ordinarie tömningsavgift hela året. Rabatten är avdragen i avgifterna nedan.

Tömningsavgift per behållare

Automattömmande hushållsavfallskärl, volym i liter	Hushållsavfall	Automattömmande matavfallskärl, volym i liter	Matavfall
Kärl 90-140 l	36,78 kr	140 l	0 kr
Kärl 190 l	48,12 kr	140 l	0 kr
Kärl 240 l	56,59 kr	140 l	0 kr
Kärl 370 l	67,25 kr	140 l	0 kr

Grundavgift per anslutet hushåll tillkommer

A4. Flerbostadshus, grupphusområden med gemensamt hämtställe, verksamheter och badplatser

Grundavgifter för lägenheter i flerbostadshus, grupphusområden med gemensamt hämtställe samt för verksamheter.	Grundavgift per lägenhet eller verksamhet kr/år
Lägenhet	1 092
Verksamheter	824
Badplatser	687

Rörliga avgifter tillkommer.

Grundavgiftsrabatt	Kronor/år
Matavfallsrabatt, flerbostad samt grupphusområde/lgh	138

A4.1 Rörliga avgifter för flerbostadshus, grupphusområden med gemensamt hämtställe och verksamheter

Kärl, volym i liter	Antal hämtningar per år	Rörlig avgift för hushållsavfallshämtning kr/år
140	26	959
140	52	1 917
190	26	1 188
190	36	2 033
190	52	2 375
240	26	1 644
240	52	3 286
370	26	2 533
370	52	5 067
370	104	7 724
660	26	3 742
660	36	5 183
660	52	7 486
660	104	16 225

Grundavgift per anslutet hushåll/verksamhet tillkommer.

För flerbostadshus samt grupphusområden med gemensamt hämtställe töms matavfallskärlet kostnadsfritt 26 eller 52 gånger/år.

A.4.2 Matavfallsinsamling för verksamheter

Automattömmande kärl, volym i liter	Antal hämtningar under perioden	Rörlig avgift kr/år
140	52	1 800
140	104	3 800

A.4.3 Rörliga avgifter för badplatser, hushållsavfall

Automattömmande kärl, volym i liter	Antal hämtningar under perioden	Rörlig avgift kr/år
190	20	1 127
240	20	1 322
370	20	1 760
370	40	3 518

Grundavgift tillkommer.

A.4.5 Komprimatorbehållare för insamling av hushållsavfall

Dessa avgifter gäller komprimatorbehållare för insamling av säck- och kärlavfall, dock ej för grovavfall. Avgiften inkluderar tömning och behandling och gäller vid regelbunden, schemalagd hämtning. Avgifter för utsättning och hemtagning tillkommer.

Behållare	Avgift, kr/hämtning
5-14 m ³ komprimatorbehållare	5 346
15-18 m ³ komprimatorbehållare	6 793
19-22 m ³ komprimatorbehållare	8 068
23-26 m ³ komprimatorbehållare	9 662
27-30 m ³ komprimatorbehållare	11 257

Grundavgift per lägenhet/verksamhet tillkommer.

A5. Hushåll och verksamheter med krantömmande behållare

Småhus i grupphusområden med gemensam avfallshantering, flerbostadshus och verksamheter som använder krantömmande behållare.

Krantömmande behållare	Hämtningsavgifter
Schemalagd hämtning hushållsavfall, pris per tömning	384 kr
Behandlingsavgift per 3 m ³ behållare	211,40 kr
Behandlingsavgift per 5 m ³ behållare	352,40 kr
Extra tömning utanför ordinarie tur samt vid oren fraktion matavfall	1 201 kr
Schemalagd hämtning matavfall, pris per tömning	0 kr

Grundavgift per lägenhet/verksamhet tillkommer.

A6. Hushåll och verksamheter anslutna till sopsugsanläggning

A6.1 Stationär sopsugsanläggning med kommunalt huvudmannaskap.

Priset inkluderar tömning och behandling av hushållsavfall samt matavfall.

Stationär sopsug Norra Tyresö centrum	Kr/år
Avgift per ansluten lägenhet	3000

Grundavgift med matavfallsrabatt per lägenhet tillkommer.

Grundavgift per verksamhet tillkommer.

Anslutningsavgift till sopsugsanläggning med kommunalt huvudmannaskap i Norra Tyresö centrum tillkommer för exploatörer om 260 kr/bruttoarea (BTA) i samband med att fastighet ansluts till sopsugsanläggning.

A6.2 Mobil sopsugsanläggning

Mobil sopsug för insamling av hushållsavfall	Avgift kr/per tömning
Avgift per tömning och dockningspunkt	3 681
Behandlingskostnad hushållsavfall	705

Grundavgift per lägenhet/verksamhet tillkommer.

B. Separata avgifter, tilläggstjänster

B1. Gångavstånd

Avstånd	Avgift per säck/behållare
5 - 10 meter	33 kr/hämtning
11 – 20 meter	48 kr/hämtning
Mer än 20 meter och maximalt 30 meter	99 kr/hämtning

Gångavstånd räknas från hämtfordonets närmaste angöringsplats till behållaren.

B2. Övriga avgifter hushållsavfall, matavfall, trädgårdsavfall

Avgift för extrahämtning av hushållsavfall utanför ordinarie hämtning	320 kr/tillfälle
Avgift per tillkommande kärl/säck av hushållsavfall i samband beställning av extrahämtning/ordinarie hämtning	77 kr/kärl/säck
Avgift för extrahämtning av matavfall utanför ordinarie hämtning	320 kr/tillfälle
Avgift för extrahämtning av matavfall per tillkommande kärl i samband med extrahämtning	77 kr/kärl
Avgift för hämtning av hushållsavfall i säck på skärgårdsöar	319 kr/säck
Avgift för utkörning/hemtag av kärl	200 kr/kärl
Avgift för utkörning per tillkommande kärl i samband med beställning av utkörning/hemtag av kärl	80 kr/kärl
Avgift för utkörning/hemtag av trädgårdsavfallskärl	242 kr/kärl
Avgift för byte av kärlstorlek avseende hushållsavfallskärl	242 kr/kärl
Avgift för gravitationslås inklusive montering på kärl	670 kr/kärl
Hämningsavgift för felsorterat matavfall	80 kr/kärl
Tvätt av krantömmande behållare (spolning och sugning)	2 700 kr/beh
Hämnings- och behandlingsavgift, matavfall, kvarn till tank 1-3 m ³	2 019 kr/tömn
Hämnings- och behandlingsavgift, matavfall, kvarn till tank 3,1-6 m ³	3 210 kr/tömn

B3. Grovavfall

Beställning från enbostadshus*, verksamheter och grupphusområden

Avgift per 2 m ³ /hämtning	423 kr
Behandling per kilo	2,01 kr/kg

**För enbostadshus gäller detta hämtning utöver de avgiftsfria hämtningarna av grovavfall som ingår i abonnemanget.*

Abonnemang för hämtning från flerbostadshus/verksamhet

Avgift per hämtställe	293,25 kr
Behandling per kilo	2,51 kr/kg

B4. Elavfall

Beställning från enbostadshus* och grupphusområden

Spisar, tv-apparater, torktumlare, torkskåp, köksfläktar, tvätt- och diskmaskiner. Avgift per 2 m ³ /hämtning	420 kr
--	--------

**För enbostadshus gäller detta hämtning utöver de avgiftsfria hämtningarna av elavfall som ingår i abonnemanget.*

Kylskåp och frysar hämtas avgiftsfritt vid fastighetsgräns/plats där vändmöjlighet för lastbil finns.

Abonnemang på hämtning från flerbostadshus/verksamhet

Regelbunden hämtning av elavfall från flerbostadshus lastat i särskild hämtningsutrustning	420 kr/hämtställe och gång
Beställd hämtning vid gemensamt hämtställe (ex. skolor, verksamheter)	1 050 kr/hämtställe och gång

B5. Trädgårdsavfall

Abonnemang för hämtning av trädgårdsavfall april till och med oktober.

Tömning sker varannan vecka under säsong. Kärll placeras vid tomtgräns/farbar väg där vändmöjlighet för lastbil finns, inför tömningsdagen. Avgift för utställning/hemtag av kärll tillkommer med 242 kr/tillfälle.

Behållare, volym	Avgift för tömning och behandling per säsong och kärll
370 l kärll	1 700

B6. Latrin

Avgift för hämtning och behandling av latrinbehållare av engångstyp. Lyftvikt max 15 kg. Ny behållare ingår i avgiften.	810 kr/st
---	-----------

Om det vid hämtningstillfället inte synligt finns något/några kärl att hämta på grund av övertäckning, bristfällig uppmärkning eller annan orsak, tas en avgift ut för framkörning om 810 kr/tillfälle.

B7. Slam

Avgifter i kr per hämtningstillfälle

Regelbunden/ obligatorisk tömning	Akuttömning	Jourtömning	Tömningsavgift per tillkommande anläggning
562	956	3 370	505

Behandlingsavgift med 152 kr/ton tillkommer.

Tömd mängd slam sammanräknas totalt per fastighet och tillfälle vid betalning av avgift för tömning enligt ovanstående tabell. Om anläggningen inte kan tömmas på grund av övertäckning, bristfällig uppmärkning eller annan orsak, tas avgift för framkörning för respektive tjänst ut.

Övriga avgifter vid hämtning av slam

Timersättning för slamfordon med förare	1 157 kr/tim
Tilläggsavgift för liten slambil	971 kr/tömn
Extratömning av slam inom sex arbetsdagar, (gäller ej båttömning)	750 kr/tömn
Timersättning extra arbete, t ex framgrävning av lock, tungt lock, sökning efter anläggning m.m.	515 kr/tim
Timersättning för spolning i samband med tömning	718,75 kr/tim
Timersättning för spolning	1 437,5 kr/tim
Tillägg för slang per 5 m intervall (10-50m)	88 kr
Tillägg för extrapersonal vid slangdragning	515 kr/tim
Timersättning mellanpumpning	1 157 kr/tim
Slamtömning med båt per tillfälle	4 772 kr/tillfälle

B9. Fett

Avgifter i kr per hämtningstillfälle

Beställd tömning	Regelbunden/ schema	Akuttömning	Jourtömning	Liten bil, regelbunden tömning
1 150	1 089	1 605	5 263	1 272

Behandlingsavgift tillkommer om 393 kr/m³ baserat på fettavskiljarens volym.

Om anläggningen inte kan tömmas på grund av övertäckning, bristfällig uppmärkning eller annan orsak, tas en avgift för framkörning för respektive tjänst ut.

Övriga avgifter i kr vid hämtning av fett

Timersättning extra arbete på plats kr/timme	1 326
Tillägg för slang per 5 m intervall (10-50m)	88
Hetvattenspolning kr/tillfälle	3 570

B10. Tilläggsavgifter Kretsloppscentralen

Inpassering till kretsloppscentralen för företag/verksamhet, kr/inpassering	350
Extra inpassering på Kretsloppscentralen för privatpersoner	200
Nytt inpasseringskort (pga. exempelvis förlorat kort)	137

B11. Övriga tjänster

Tjänster som inte tidigare omnämnts i denna renhållningstaxa utförs mot självkostnad. Administrationsavgift om 15 procent tillkommer.

Begreppsförklaringar

Grundavgift

Grundavgiften är en fast avgift som alla bebyggda fastigheter betalar varje år. Avgiften är inte knuten till avfallshämtningen vid fastigheten utan ska täcka hushållens kostnader för bland annat drift av kretsloppscentralen, mottagning och hantering av farligt avfall samt grovavfall. Olika tjänster ingår i de olika grundavgifterna. I samtliga grundavgifter ingår information, kundservice och avfallsplanering.

Rörlig avgift

Den rörliga avgiften per år utgörs av själva hämtningen av ditt avfall, det vill säga storleken på ditt kärl/behållare, antal hämtningar per år, hämtningssätt och eventuell extrakostnad för gångavstånd.

Automattömmande kärl

Kärl som töms av sidlastande avfallsfordon med mekanisk lyftarm. Det kräver särskilda förutsättningar för att tömning ska kunna ske. Kärlen behöver stå på plant underlag med minst 60 centimeters fritt utrymme runt om. Vid tömning lyfts kärlet uppåt, vilket innebär att eventuella träd, buskar och andra hinder inte får inkräkta på utrymmet. Avfallet ska vara välpackerat och förslutet i påse eller paket så att innehållet inte sprids vid tömning.

Enbostadshus

En- och tvåbostadshus (inkl. parhus och radhus med enskilda abonnemang) med abonnemang för enskild avfallshämtning (eget kärl).

Flerbostadshus, samfälligheter och grupphus

Bostadshus med fler än två lägenheter samt samfälligheter och grupphusområden med gemensam avfallshämtning.

Verksamheter

Affärer, restauranger, skolor, förskolor, vårdinrättningar, fritidsanläggningar, båtklubbar med mera som inte utgörs av boende.

Abonnemang

Regelbunden tömning enligt bestämt intervall eller efter behov.

Behållare

Avser avfallsbehållare som Tyresö kommuns entreprenör tömmer/hämtar, t.ex. kärl, säck, böttentömmande behållare och container.

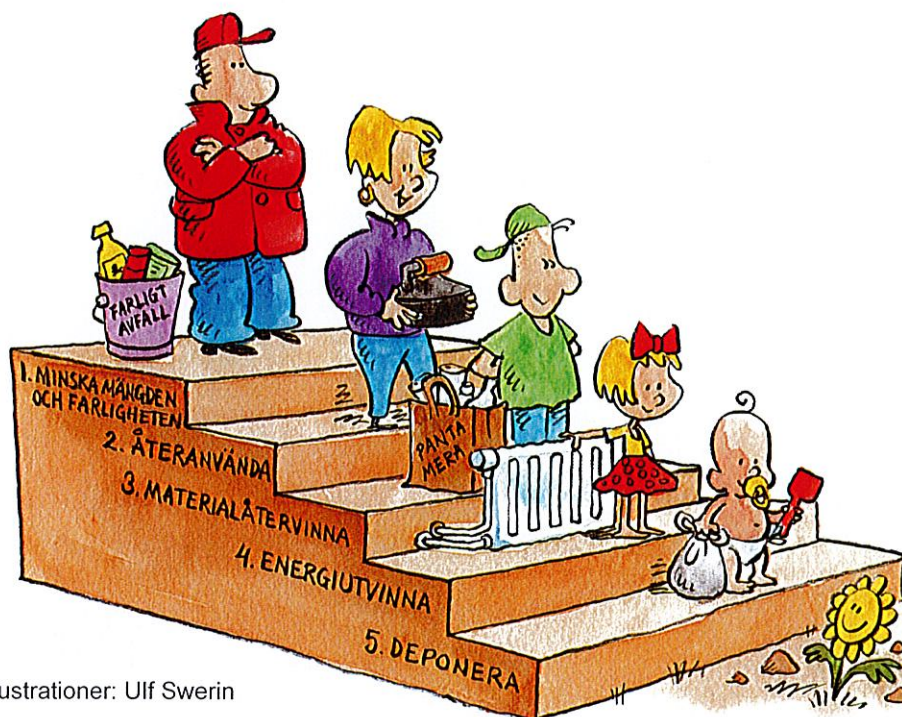
Hushållsavfall (soppåsen)

Det avfall som blir kvar när matavfall, farligt avfall, elavfall, grovavfall och förpackningar har sorterats ut. Hushållsavfallet samlas in i kärl eller annan avsedd behållare och går till förbränning och omvandlas till fjärrvärme och el.

Matavfallsinsamling

Matavfall från hushåll och verksamheter samlas in i brunt kärl 140 liters kärl eller annan därför avsedd behållare. Matavfallet går till rötning och blir biogas och biogödsel.

Tack för att du sorterar och bidrar till att naturresurser kan sparas!

Illustrationer: Ulf Swerin

Så här når du oss:

Servicecenter: Tel: 08-5782 91 00

E-post: servicecenter@tyreso.se

Postadress: Marknadsgränd 2, 135 81 Tyresö

Hemsida: tyreso.se/avfall

§ 41

Dnr KSM-2018-528-051

UTDRAG

Revidering av plan- och bygglovtaxan inklusive mät- och karttaxan för 2019

Miljö- och samhällsbyggnadsutskottets förslag till kommunstyrelsen för förslag till kommunfullmäktige

1. Reviderad plan- och bygglovtaxa inklusive mät- och karttaxa fastställs i de delar som berör miljö- och samhällsbyggnadsutskottet.
2. Taxan gäller från och med 1 januari 2019.

Reservation

Anita Mattsson (S) reserverar sig i ärendet och hänvisar till Socialdemokraternas kommande budgetalternativ.

Marie Åkesdotter (MP) reserverar sig i ärendet.

Protokollsanteckning

Inger Gemicioglu (V) hade reserverat sig i ärendet om hon haft rösträtt.

Beskrivning av ärendet

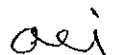
Översyn av taxan ska ske årligen. Stadsbyggnadsförvaltningen har nu genomfört denna översyn och bedömt att den behöver revideras avseende bland annat avgift för planbesked, planavgift i bygglovskede, n-faktorn samt justering av faktor för beställning av visst kartmaterial.

Yrkande

Anita Mattsson (S) yrkar att taxan ska omarbetas för att ytterligare öka självfinansieringsgraden. Marie Åkesdotter (MP) samt Inger Gemicioglu (V) instämmer i Anita Mattssons (S) yrkande.

Beslutsgång

Ordförande ställer frågan om att bifalla Anita Mattssons (S) yrkande med instämmande av Marie Åkesdotter (MP) samt Inger Gemicioglu (V) om att

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--

taxan ska omarbetas för att ytterligare öka självfinansieringsgraden och finner att miljö- och samhällsbyggnadsutskottet avslår yrkandet.
Ordförande ställer frågan om att bifalla stadsbyggnadsförvaltningens förslag och finner att miljö- och samhällsbyggnadsutskottet bifaller förslaget.

Bilagor

Tjänsteskrivelse, revidering av plan- och bygglovstaxan samt mät- och karttaxan.pdf

Plan- och bygglovstaxa inkl mät- och kart revideringar inför 2019.pdf

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--

Tyresö kommun
Stadsbyggnadsförvaltningen

TJÄNSTESKRIVELSE
2018-04-03
1 (8)

Diarienummer
KSM-2018-528-051
Kommunfullmäktige

Revidering av plan- och bygglovtaxan inklusive mät- och karttaxan

Miljö- och samhällsbyggnadsutskottets förslag till kommunstyrelsen för förslag till kommunfullmäktige

1. Reviderad plan- och bygglovtaxa inklusive mät- och karttaxa fastställs i de delar som berör miljö- och samhällsbyggnadsutskottet.
2. Taxan gäller från och med 1 januari 2019.

Stadsbyggnadsförvaltningen

Sara Kopparberg
Stadsbyggnadschef

Martin Fahlman
Chef Kart- och bygglovsavd.

Ida Olén
Chef detaljplaneringsenheten

Sammanfattning

Revidering av avgift för planbesked.
 Revidering av planavgift i bygglovskede.
 Justering av n-faktorn från 1.1 till 1.2.
 Justering av NFK-faktor för kartmaterial.

Se bilaga *Plan- och bygglovtaxa inkl mät- och kart.pdf* där ändringarna i den reviderade taxan framgår.

Beskrivning av ärendet

Översyn av taxan ska ske årligen. Stadsbyggnadsförvaltningen har nu genomfört denna översyn och bedömt att den behöver revideras avseende bland annat avgift för planbesked, planavgift i bygglovskede, n-faktorn samt justering av faktor för beställning av visst kartmaterial.

Avgift för planbesked

Vid den översyn av tidersättningen som gjordes 2017 konstaterades att förvaltningens kringkostnader hade ökat såsom personalkostnader och lokalkostnader. Det resulterade i en revidering av tidersättningen i gällande plan- och bygglovtaxa från 1 januari 2018. Avgiften för planbesked baseras också från tidersättningen med ett minstabelopp om 8 500 kr. Jämförelse av tidersättning i andra kommuner i Stockholms län har också gjorts. Jämförelsen bör ses som ungefärlig då kommunerna har olika grundförutsättningar som påverkar kommunens kostnader samt att upplägget för avgift av planbesked är utformat på flera olika sätt.

Tyresö nytt förslag	Tyresö gällande taxa	Haninge	Nacka	Huddinge
Tidersättning, dock minst 15 000 kr.	Tidersättning (dock minst 8 500 kr)	8 837 kr	20 000 kr alternativt 10 000 kr för enkla.	Tidersättning: minst 9 100kr för enkel, minst 13 650kr för medelstor,
För enkla ärenden				

10 000 kr fast
avgift

minst 18 200kr
för stor

Förslag till revidering: För att bättre motsvara verksamhetens kostnader föreslås en höjning av minstabeloppet till 15 000 kr. För enkla ärenden föreslås en fast avgift om 10 000 kr. Detta görs i *Tabell 7 Avgift för besked*. Ingen annan revidering föreslås för tabell 7.

Planavgift i samband med bygglov

Planavgift tas normalt ut genom tidersättning, i förskott och slutregleras vid beslut om att planen antas, ändras eller upphävs. För detaljplan där avgift inte slutreglerats vid beslut om antagande tas avgift ut senast vid beslut om bygglov. Planavgiften beräknas då utifrån den nytta som den enskilde sökanden får av detaljplanen, det vill säga byggrätten. Vid översynen av förvaltningens kostnader konstateras att planavgiften inte täcker dessa. Jämförelse av planavgift i andra kommuner i Stockholms län har också gjorts. Jämförelsen bör ses som ungefärlig då kommunerna har olika grundförutsättningar som påverkar kommunens kostnader samt att upplägget för planavgift är utformat på flera olika sätt.

	Tyresö nytt förslag	Tyresö gällande taxa	Haninge	Nacka	Huddinge
Nybyggnad/tillbyggnad 25 kvm	2 750 kr	2000 kr	5 458 kr	8 120 kr/ 5 568 kr	0 kr
Nybyggnad/tillbyggnad 40 kvm	4 400 kr	3 200 kr	10 917kr/ 5 458 kr	8 120 kr/ 5 568 kr	0 kr
1-2 bostadshus nybyggnad 150 kvm	25 500 kr	18 000 kr	32 751 kr	16 420 kr	35 035 kr
1-2 bostadshus tillbyggnad 150 kvm	25 500 kr	18 000 kr	27 293 kr	11 136 kr	17 517 kr
1-2 bostadshus nybyggnad 200 kvm	34 000 kr	24 000 kr	32 751 kr	24 360 kr	35 035 kr
1-2 bostadshus tillbyggnad 200 kvm	34 000 kr	24 000 kr	32 751 kr	16 704 kr	17 517 kr

Förslag till revidering: För att bättre motsvara verksamhetens kostnader och säkerställa en framtida kostnadstäckning föreslås en höjning av planavgiften i samband med bygglov, från nuvarande 80 kr till 110 kr/BTA+OPA för nybyggnad/tillbyggnad av 0-25 kvm och från nuvarande 120 kr till 170 kr/BTA+OPA för nybyggnad/tillbyggnad över 25 kvm. Detta görs i *Tabell 8 Avgift för områdesbestämmelser och detaljplaner* under rubriken *Planavgift i samband med bygglov, Planavgift för en- och tvåbostadshus*. Under rubriken *Planavgift för övrig bebyggelse* föreslås revidering genom ny N-faktor, läs mer i stycket om detta. Ingen annan revidering föreslås för tabell 8.

Justering av n-faktorn

N-faktorn har i syfte att anpassa avgiftsnivån till förhållanden inom kommunen. N-faktorn föreslås i SKL:s underlag utgöras av siffran 0,8 (om kommunen har färre invånare än 20 000), 1,2 (om kommunen har fler invånare än 50 000) och 1 för kommuner med invånarantal däremellan. De flesta avgiftsposter i taxan regleras med n-faktorn.

Kommunfullmäktige kan besluta att n-faktorn ska vara lägre eller högre beroende på ytterligare förhållanden än invånarantal, som t.ex. justering med hänsyn till SKL:s kommungruppsindelning, dock alltid med beaktande av självkostnadsprincipen.

Tyresö kommun beräknas uppnå 50 000 under 2019, därför ser vi att det är nödvändigt att höja n-faktorn till 1,2 enligt första stycket. Enligt SKL:s kommungruppsindelning tillhör Tyresö kategorin ”storstadsnära”, vilket också möjliggör för en höjning tidigare än när vi är 50 000 invånare. Att vara storstadsnära innebär bl.a. att kommunen behöver täcka upp för ett normalt sett högre löneläge än landsbygdskommuner, trycket på byggande/planering och hård konkurrens om kompetens är också parametrar som driver upp kostnaderna för kommuner i storstadsnära lägen, speciellt i en bransch med högkonjunktur. Är man storstadsnära kan också lokalkostnader tänkas vara högre.

Mät- och karttaxan

Tabellen nedan visar utfall för intäkter för mät- och kartenheten år 2017 och budget för intäkterna år 2018. De markerade raderna har koppling till taxan och summeras till 1 045 000 kr för utfall 2017 och 1 050 000 kr för budget 2018. Om dessa intäkter ökar med 10 % i samband med att n-faktorn höjs från 1.1 till 1.2 så motsvarar det en ökning med ca 100 000 kr för mät- och kartenheten.

Mät- och kartenhetens intäkter	Utfall 2017	Budget 2018
Nybyggnadskartor	640	700
Husutsättning	19	100
Lägeskontroll	329	200

Övrig mätning (gränsutvisning)	58	50
summa	1045	1050

Nedan beskrivs förändringar i tabeller och utvalda jämförelser redovisas.

Tabell 23 Avgift för nybyggnadskarta

Beräkningsmodell: Avgift = NFK * mpbb * N

Gäller alla kartor: N 2018 = 1,1. Nytt värde N 2019 = 1,2

Förenklad nybyggnadskarta: NFK 2018 = 110. Nytt värde 130

Utdrag ur kartdatabasen: NFK 2018 = 20. Nytt värde NFK = 40

Föreslaget pris 2019 är i tabellen nedan beräknat utifrån ett oförändrat värde på milliprisbasbeloppet (mpBB=44,8)

Prisjämförelse (kr):

Tomtyta <1999 kvm	Fullständig nybyggnadskarta	Förenklad nybyggnadskarta	Utdrag ur kartdatabasen
<i>Tyresö förslag 2019</i>	9946	6989	2150
<i>Tyresö 2018</i>	9117	5421	986
<i>Nacka 2018</i>	11310	8410	2900
<i>Haninge 2018</i>	9078	6355	2723
<i>Huddinge 2018</i>	9315	8280	2070

Tabell 24 Utstakning

Föreslaget pris 2019 är i tabellen nedan beräknat utifrån ett oförändrat värde på milliprisbasbeloppet (mPBB=44,8) och N=1,2. Momsfritt.

Prisjämförelse (kr):

	<i>Huvudbyggnad – finutstakning, nybyggnad (4 hörn). (byggnadsarea 1-199 kvm)</i>	<i>Finutstakning av komplementbyggnad – Nybyggnad garage/uthus till en- och tvåbostadshus (4 hörn). (byggnadsarea 15- 199 kvm)</i>
<i>Tyresö förslag 2019</i>	8333	3763
<i>Tyresö 2018</i>	7638 ¹	3450 ²
<i>Nacka 2017</i>	10640/8120 ³	
<i>Haninge 2018</i>	9612	4005
<i>Huddinge 2018</i>	8280	5175

¹Pris för grovutstakning eller finutstakning. Vid samtidig beställning av grov- och finutstakning reduceras priset för grovutstakning med 50 %.

²Pris för grovutstakning eller finutstakning.

³Rabatterat pris på finutstakning om Nacka kommun även utfört grovutstakning.

Tabell 25 Lägeskontroll

Föreslaget pris 2019 är i tabellen nedan beräknat utifrån ett oförändrat värde på milliprisbasbeloppet (mPBB=44,8) och N=1,2. Moms 25 % tillkommer.

Prisjämförelse (kr):

	<i>Lägeskontroll av nybyggnad (4 hörn) (byggnadsarea 1-199 kvm)</i>
<i>Tyresö förslag 2019</i>	4032
<i>Tyresö 2018</i>	3696
<i>Nacka 2018</i>	timdebitering
<i>Haninge 2018</i>	4005
<i>Huddinge 2018</i>	Ca 3800

Tabell 27 Avgift för gränsutvisning

Föreslaget pris 2019 är i tabellen nedan beräknat utifrån ett oförändrat värde på milliprisbasbeloppet (mPBB=44,8) och N=1,2. Moms 25 % tillkommer.

Prisjämförelse (kr):

	Utvisande av gräns	Tillägg per punkt utöver den första
<i>Tyresö förslag 2019</i>	2419	538
<i>Tyresö 2018</i>	2218	493
<i>Nacka 2018</i>	timdebitering	timdebitering
<i>Haninge 2018</i>	2403	534
<i>Huddinge 2018</i>	timdebitering	timdebitering

Plan- och bygglovtaxa

från 1 januari 2019

Inklusive Mät- och karttaxa

Innehåll

Kapitel 1	4
Allmänna regler om kommunala avgifter	4
Kommunallagen	4
Självkostnadsprincipen	4
Likställighetsprincipen	5
Retroaktivitetsförbudet	5
Plan- och bygglagen	5
Kapitel2	7
Administrativa rutiner	7
Kommunfullmäktiges beslut om taxa	7
Överklagande av beslut om taxa	7
Avgiftsbeslut i enskilda ärenden	7
Ansvarig nämnd/delegation till tjänstemän	7
Mervärdeskatt	7
Vad avgiftsbeslut bör innehålla	8
Avgiftsbestämning	8
Betalning av avgift	8
Överklagande av avgiftsbeslut i enskilda fall	8
Kapitel3	9
Bestämmelser om plan- och bygglovtaxa	9
Beräkning av avgifter enligt taxan	9
Benämningar av faktorer för beräkning av avgifter	9
Avräkning	10
Kapitel4	11
Tabeller	11
Tabell 1 Objektsfaktorer	11
Tabell 2 Tidsersättning	13
Tabell 3 Underrättelse till berörda sakägare och andra	14
Tabell 4 Handläggningsfaktor för bygglov HF1	15
Tabell 5 Handläggningsfaktor för startbesked HF2	16
Tabell 6 Justering av bygglovsavgifter	17
Tabell 7 Avgift för besked	18
Tabell 8 Avgift för områdesbestämmelser och detaljplaner	20
Tabell 9 Beslut om ny kontrollansvarig	22

Tabell 10 Hissar och andra motordrivna anordningar.....	22
Tabell 11 Nybyggnad – Bygglovavgift.....	23
Tabell 12 Tillbyggnad	25
Tabell 13 Enkla byggnader	26
Tabell 14 Övriga åtgärder	27
Tabell 15 Anmälan (icke lovpliktig åtgärd).....	28
Tabell 16 Rivningslov inklusive startbesked	28
Tabell 17 Bygglov för skyltar.....	29
Tabell 18 Marklov inklusive startbesked.....	31
Tabell 19 Master, torn, vindkraftverk.....	31
Tabell 20 Bygglov för anläggningar	32
Tabell 21 Övriga ärenden.....	33
Tabell 22 Brandfarliga och explosiva varor m.m.....	34
Tabell 23 Avgift för nybyggnadskarta	35
Tabell 24 Avgift för utstakning	36
Tabell 25 Lägeskontroll.....	38
Tabell 26 Avgift för tillfälligt nyttjande av digital geografisk information .	39
.....	39
Tabell 27 Avgift för gränsutvisning	40
Tabell 28 Utritning av karta.....	41
Tabell 29 Avgift för grundkarta	41
Tabell 30 Avgift för koordinatförteckning och punktskiss.....	42
Tabell 31 Avgift för analoga kartprodukter	42

Kapitel 1

Allmänna regler om kommunala avgifter

Kommunallagen

Kommunernas rätt att ta ut avgifter allmänt sett framgår av 8 kap. 3b § kommunallagen (1991:900), som har följande lydelse:

”Kommuner och landsting får ta ut avgifter för tjänster och nyttigheter som de tillhandahåller.

För tjänster och nyttigheter som kommuner och landsting är skyldiga att tillhandahålla, får de ta ut avgifter bara om det är särskilt föreskrivet”.

Första stycket ger kommunerna rätt att ta ut avgifter inom hela den sektorn som regleras i kommunallagen. Det enda kravet är att kommunen tillhandahåller en tjänst eller nytta som motprestation. Det gäller även ”frivilliga uppgifter” som tillhandahålls inom ramen för en obligatorisk verksamhet (se prop. 1993/94:188 s.79-80). Detta innebär att kommunerna har möjlighet att ta ut avgifter för frivillig uppdragsverksamhet.

Självkostnadsprincipen

För byggnadsnämndens verksamhet reglerar 12 kap. 10 §, PBL att en avgift inte får överstiga kommunens genomsnittliga kostnad för den typ av besked, beslut eller handläggning som avgiften avser.

För all kommunal verksamhet gäller dessutom allmänt självkostnadsprincipen som uttrycks i 8 kap. 3c § kommunallagen.

”Kommuner och landsting får inte ta ut högre avgifter än som svarar mot kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som kommunen eller landstinget tillhandahåller (självkostnaden)”.

Självkostnadsprincipen syftar på det *totala avgiftsuttaget för en verksamhet*. Kostnaderna i det enskilda fallet har inte någon betydelse för tillämpningen av självkostnadsprincipen.

Självkostnadsprincipen är närmast en målsättningsprincip som innebär att syftet med verksamheten inte får vara att ge vinst. Under en längre tid får det totala avgiftsuttaget inte överstiga de totala kostnaderna för verksamheten (se bl.a. Petersén m.fl. Kommunallagen, kommentarer och praxis, 2006, s. 354).

Vid beräkningen av självkostnaderna får, utöver externa kostnader, alla relevanta direkta och indirekta kostnader som verksamheten ger upphov till tas med. Exempel på direkta kostnader är personalkostnader, personalomkostnader (inklusive pensionskostnader), material och utrustning, försäkringar m.m. Exempel på indirekta kostnader är lokalkostnader, kapitalkostnader och administrationskostnader. Verksamhetens eventuella andel av kommunens centrala service- och administrationskostnader bör också räknas med (se bl.a. prop. 1993/94:188 s. 85).

Likställighetsprincipen

Plan- och bygglagen innehåller inte några särskilda regler om hur avgifternas storlek i det enskilda fallet ska bestämmas eller annorlunda uttryckt hur de totala kostnaderna ska fördelas på dem som är avgiftsskyldiga.

Av betydelse för avgiftsuttaget i enskilda fall i kommunal verksamhet är däremot den s.k. likställighetsprincipen, som uttrycks i 2 kap. 2 § kommunallagen.

”Kommuner och landsting skall behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat”.

Bestämmelsen innebär att särbehandling av vissa kommunmedlemmar eller grupper av kommunmedlemmar endast är tillåten på objektiva grunder. Likställighetsprincipen innebär vid fördelning av avgifter att lika avgift ska utgå för lika prestation eller att kommunmedlemmar som befinner sig i motsvarande läge ska betala samma avgifter. Kommunen får t.ex. inte ta ut andra avgifter av fritidsboende än av permanentboende för samma handläggning. Likställighetsprincipen medger heller ingen inkomstfördelning i verksamhet. Däremot finns det inget hinder mot att differentiera avgifterna med hänsyn till kostnadsskillnader mellan olika prestationer. Inom vissa ramar tillåts även schabloniserade taxor (se prop. 1993/94:188 s. 87 och Petersén m.fl. s. 65-66).

Retroaktivitetsförbudet

Kommunfullmäktige ska ha fattat beslut om taxorna innan de börjar tillämpas. I rättspraxis har det sedan länge ansetts vara otillåtet med retroaktiva kommunala avgifter frånsett vissa speciella undantagsfall. Detta förbud framgår direkt av 2 kap. 3 § kommunallagen:

”Kommuner och landsting får inte fatta beslut med tillbakaverkande kraft som är till nackdel för medlemmarna, om det inte finns synnerliga skäl för det”.

I 12 kap. 10 § PBL anges att grunderna för hur avgifterna ska beräknas ska anges i en taxa som beslutas av kommunfullmäktige. (Angående tidpunkt för när uttagande av avgift ska ske, se under Avgiftsbestämning nedan, samt NJA 1974 s. 10)

Plan- och bygglagen

Särskilda föreskrifter om avgifter för kommunernas verksamhet inom Byggnadsnämndens ansvarsområde finns i 12 kap. plan- och bygglagen (20 10:900). Där anges i 8 § att Byggnadsnämnden får ta ut avgifter för:

1. beslut om planbesked, förhandsbesked, villkorsbesked, startbesked, slutbesked och ingripandebesked,
2. beslut om lov,
3. tekniska samråd och slutsamråd,
4. arbetsplatsbesök och andra tillsynsbesök på byggarbetsplatsen,
5. upprättande av nybyggnadskartor,
6. framställning av arkivbeständiga handlingar,
7. kungörelser enligt 9 kap. 41 § tredje stycket, och

8. andra tids- eller kostnadskrävande åtgärder.

Byggnadsnämnden får även enligt 9 § ta ut en planavgift för att täcka kostnader för att upprätta eller ändra detaljplaner eller områdesbestämmelser, om nämnden ger bygglov för nybyggnad eller ändring av en byggnad eller annat bygglov enligt 16 kap. 7 § (skylt eller ljusanordning eller annan bygglovspliktig anläggning) och den fastighet som bygglovet avser har nytta av planen eller områdesbestämmelserna.

Enligt kommunalrättsliga grundsatser står det kommunerna fritt att finansiera sin verksamhet med skattemedel. Kommunerna är därför inte skyldiga att ta ut avgifter för prövning och tillsyn enligt plan- och bygglagen. Det är från kommunalrättslig synpunkt också godtagbart att kommunerna bara tar ut avgifter för viss prövning och tillsyn enligt plan- och bygglagen, under förutsättning att det finns sakliga skäl för det

(jämför 2 kap. 2 § kommunallagen). Byggnadsnämndens rådgivningsverksamhet och allmänna övervakningsverksamhet bör vara skattefinansierad (prop. 2009/10:170 s. 351 f.).

Kapitel 2

Administrativa rutiner

Kommunfullmäktiges beslut om taxa

Det framgår direkt av 12 kap. 10 § plan- och bygglagen att det är kommunfullmäktige som ska fatta beslut om grunderna hur avgifterna ska beräknas. Kommunfullmäktiges beslut kan exempelvis formuleras enligt följande:

Med stöd av 12 kap. 10 § plan- och bygglagen beslutar kommunfullmäktige att anta bilagda taxa för prövning enligt plan- och bygglagen.

Kommunfullmäktige kan inte delegera rätten att besluta om taxan till nämnd. Detta innebär att ändringar av taxan måste beslutas av kommunfullmäktige. Om kommunen väljer att inte avgiftsbelägga viss prövning innebär det att den verksamheten i princip får skattefinansieras. Den föreslagna taxan hänvisar till prisbasbeloppet (tidigare Basbeloppet) enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring. Detta belopp räknas fram på grundval av ändringarna i det allmänna prisläget och fastställs för helt kalenderår. Detta innebär att någon justering av beloppet inte ska behövas för att kompensera för allmänna kostnadsökningar.

Överklagande av beslut om taxa

Kommunfullmäktiges beslut om taxan kan överklagas enligt reglerna om laglighetsprövning (kommunalbesvär) i 10 kap. kommunallagen. Varje kommunmedlem har rätt att få lagligheten av sådant beslut prövad. Överklagande ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då protokollsjustering har tillkännagivits på kommunens anslagstavla.

Det bör observeras att kommunens beslut inte behöver vinna laga kraft innan taxan börjar tillämpas. Taxan gäller från och med det datum då protokollet med beslutet har justerats, om inte senare tidpunkt angivits.

Avgiftsbeslut i enskilda ärenden

Ansvarig nämnd/delegation till tjänstemän

Tillämpningen av taxan och debiteringen i enskilda fall ankommer på den eller de kommunala nämnder som svarar för uppgiften i fråga. Beslut om påförande av avgift kan fattas av tjänstemän eller av enskilda förtroendevalda endast efter delegation. Om beslutanderätten i fråga om avgifter inte delegeras, ligger beslutanderätten kvar hos den ansvariga kommunala nämnden.

Effektivitetsskäl talar för att rätten att fatta beslut om avgifter bör delegeras till tjänstemännen. Vi vill betona vikten av att nämndernas delegationsordningar anpassas till gällande regler.

Mervärdeskatt

Mervärdeskatt ska inte tas ut på avgifter som baseras på myndighetsutövning. Mervärdeskatt tas däremot ut på avgifter enligt uppdragstaxa.

Vad avgiftsbeslut bör innehålla

I linje med det anförda anser vi att det av beslut om avgift bör framgå:

- Med stöd av vilka bestämmelser som avgiften har debiterats.
- Hur stor avgift som debiteras.
- När betalning ska ske.
- Hur avgiftsbeslutet kan överklagas (regler om detta finns i 22-28 §§ förvaltningslagen).
- Att Mervärdeskatt inte betalas på avgiften.

Avgiftsbestämning

Avgiften beräknas efter den taxa som gäller vid påbörjad handläggning av ärendet. Finner byggnadsnämnden att det finns särskilda skäl som motiverar en höjning eller minskning av avgiften, får nämnden besluta detta för visst slag av ärenden eller för särskilt ärende. Byggnadsnämndens rätt att i varje särskilt fall bestämma om avgift får beslutas av tjänsteman vid nämnden enligt särskild delegationsordning.

Om en åtgärd inte kan hänföras till en särskild grupp i tabellerna, beslutar byggnadsnämnden om skälig avgift grundad på tidsersättning. Antagande av taxan

Antagande av taxan beslutas av kommunfullmäktige, detsamma gäller ändring av taxans konstruktion, omfattning och faktorer.

Betalning av avgift

Betalning av avgift ska ske till nämnden inom den tid som anges i faktura. Betalas inte avgift vid den förfallodag som anges i fakturan utgår dröjsmålsränta enligt räntelagen (1975:635) från förfallodagen tills betalning sker. Avgifter kan tas ut i förskott.

Uttagen avgift för avslagsbeslut återbetalas om beslutet upphävs. Avräkning ska då ske mot eventuell bygglovavgift

Överklagande av avgiftsbeslut i enskilda fall

Varje beslut om debitering ska förses med en information om hur man överklagar. En kommunal nämnds beslut om påförande av avgift i enskilda fall överklagas enligt 13 kap. 3 § plan- och bygglagen hos länsstyrelsen. Den som vill överklaga ska ge in handlingarna till byggnadsnämnden inom tre veckor från den dag han fick del av beslutet.

Kapitel 3

Bestämmelser om plan- och bygglovtaxa

Denna taxa gäller för byggnadsnämndens verksamhet. Avgifterna tas ut med stöd av plan- och bygglagen (2010:900), PBL eller kommunallagen (1991:900), om inget annat anges. Avgifterna är avsedda att täcka kommunens kostnad för den aktuella myndighetsutövningen eller tjänsten. Avgifterna är inte momsbelagda, om inget annat anges. Taxan består av dessa bestämmelser med tillhörande tabeller och bilagor.

Beräkning av avgifter enligt taxan

Avgiften för en viss åtgärd tas ut enligt de tabeller som hör till taxan. Flertalet av avgifterna beräknas som en funktion av ett värde som utgör en tusendel av gällande prisbasbelopp enligt lagen (1962:381), om allmän försäkring (mPBB) samt ärendeberoende faktorer som grundar sig på den tidsåtgång och komplexitet som handläggningen av respektive ärendetyp kräver. Därutöver kan justeringsfaktor N läggas till funktionen i syfte att anpassa avgiftsnivån till förhållanden inom kommunen. Faktor N föreslås i detta underlag utgöras av siffran 0,8 (om kommunen har färre invånare än 20 000), 1,2 (om kommunen har fler invånare än 50 000) och 1 för kommuner med invånarantal däremellan. Kommunfullmäktige kan besluta att faktor N ska vara lägre eller högre beroende på ytterligare faktorer eller andra faktorer än invånarantal, (se t.ex. Sveriges Kommuner och landstings kommungruppsindelning¹), dock alltid med beaktande av självkostnadsprincipen, se ovan.

Benämningar av faktorer för beräkning av avgifter

HF	Handläggningsfaktor
KOM	Faktor för kommunikering
KF	Kartfaktor
mPBB	"Milliprisbasbelopp" en tusendels prisbasbelopp
MF	Mättningsfaktor
N	Justeringsfaktor N= 1,2
NKF	Nybyggnadskartefaktor
OF	Objektfaktor
PF	Prisfaktor
UF	Utstakningsfaktor
Q	Kvalitetsfaktor geodata

Grundprincip för beräkning av avgift enligt tabell: Faktor x mPBB

Avgift för bygglov/start besked beräknas efter bruttoarean (BTA) + öppenarean (OPA)

Planavgift beräknas efter BTA + OPA

Mättningsavgift beräknas efter byggnadsarean BYA + OPA

Kartavgift beräknas efter markarean

¹ <http://www.skf.se/web/Kommungruppsindelning.aspx>

Nybyggnad Uppförande av en ny byggnad eller flyttning av en tidigare uppförd byggnad till en ny plats

Tillbyggnad Ändring av en byggnad som innebär en ökning av byggnadens volym

Ombyggnad Ändring av en byggnad som innebär att hela byggnaden eller en betydande och avgränsbar del av byggnaden påtagligt förnyas

Ändring En eller flera åtgärder som ändrar en byggnads konstruktion, funktion, användningssätt, utseende eller kulturhistoriska värde

Vid beräkning av BTA, OPA och BYA skall mätreglerna enligt Svensk Standard SS 2 1054:2009 utgåva 1 gälla i tillämplig omfattning. Arean bestäms med den noggrannhet som inlämnade ritningar medger.

Vid definition av byggnadshöjd, slutningsvåning, källare mm skall beräkningsregler och definitioner enligt plan- och byggförordningen.

Avgiften kan också tas ut genom tidsersättning enligt fastställd timtaxa

Vid tidsersättning tas kostnad för administration ut med minst en timme

Vid timdebitering kan också ersättning för resa utgå om så erfordras.

Avräkning

För byggstartbesked gäller om sökanden så begär ska nämnden återbetala i förskott erlagda avgifter för åtgärder som inte vidtagits. Detta under förutsättning att kontrollplan följts och projektet inte fullföljts inom föreskriven tid.

Slutavräkning sker när slutbesked utfärdas.

Om slutlig avgift för startbesked och upprättande av kontrollplan avviker ifrån i förskott betald avgift ska avräkningen ske senast när slutbesked överlämnas.

Ränta utgår ej på belopp, som återbetalas respektive tilläggs debiteras, för tid innan betalningen ska ske.

Tid för begäran om återbetalning hanteras enligt Preskriptionslagen, dvs. preskription sker efter tio år.

Kapitel 4

Tabeller

Tabell 1 Objektsfaktorer

Objektsfaktor (OF) för handläggning av olika objekt – byggnader och anläggningar – beroende på storlek. Faktorn ska multipliceras med lämplig åtgärdsfaktor enligt tabeller nedan. För nybyggnation av en- och tvåbostadshus gäller OF i tabell 11, tillbyggnad av en- tvåbostadshus OF i tabell 12, nybyggnad av komplementbyggnad OF i tabell 11, nybyggnad av fritidshus OF i tabell 13.

Area (m ²) – BTA + OPA	OF
Byggnader, anläggningar inkl. bygglovspliktiga komplementbyggnader – Bruttoarea.	
0-49	4
50-129	6
130-199	8
200-299	10
300-499	14
500-799	20
800-1199	26
1 200-1 999	36
2 000-2 999	46
3 000-3 999	56
4 000-4 999	64
5 000-5 999	72
6 000-7 999	88
8000-9 999	100
10 000-14 999	125
15 000-24 999	170
25 000-49 999	235
50 000-100 000	400
Härutöver	+ 3/1000 m ²
Mycket enkla byggnader < 50 m ² *	4

*I separat ärende, t.ex. carport, taktäckta uteplatser (som inte bygglovbefriade enl. PBL 9 kap 4– 6 §§), skärmtak, glasade uteplatser/växthus, transformatorbyggnader och liknande.

I ärenden gällande både huvudbyggnad och garage/carport räknas den sammanlagda BTA + OPA

I de fall ärendet har **flera byggnader av samma typ** beräknas areafaktorn efter dessa byggnaders totala BTA och OPA

Tabell 2 Tidsersättning

I timkostnaden ingår alla normala kringkostnader, inklusive kostnader för lokaler.

Löneintervall (månadslön), kr	Timpris
-21 999	800
22 000-27 999	900
28 000-33 999	1000
34 000-39 999	1100
40 000-45 999 -	1200
46 000-	1400

Tilläggskostnader	Pris (Kronor)
Mätninginstrument	350 kr/mätuppdrag
Transport	100 kr/mätuppdrag

Tabell 3 Underrättelse till berörda sakägare och andra

Denna taxa används när kommunikering krävs. Taxan tillämpas även vid kommunikering av avslagsbeslut och vid tillsyn.

$$\text{Avgift} = \text{KOM} \times \text{mPBB} \times \text{N}$$

Antal	Kommentarer	KOM
Sakägare 1-5		40
Sakägare 6-9		60
Sakägare 10-		120
Kungörelse	+ faktisk annonskostnad	80
Kungörelse av beslut i post- och inrikes tidningar	+ faktisk annonskostnad	5

Tabell 4 Handläggningsfaktor för bygglov HF1

Avgift för bygglov = Summan av alla tillämpliga HF1 x OF x mPBB x N

(OF enligt tabell 1)

Åtgärd	Handläggningsfaktor HF1
Administration inkl arkivering	7
Planprövning Planenlighet inom detaljplan eller kontroll mot givet <i>förhandsbesked</i>	3
Byggnaden Placering, yttre utformning och färgsättning Användbarhet och tillgänglighet	7
Tomten Tomts ordnande inkl utfart och parkering Enkel kontroll av handlingar för grundläggning och dagvattenanslutning Fyllning och schaktning (då marklov ej erfordras) Skyddsåtgärder mot skred och högvatten Utrymnings- och räddningsvägar Måttgranskning Besiktning (platsbesök)	7

Se tabell 3 och tabell 6 för eventuellt tillkommande avgifter

Tabell 5 Handläggningsfaktor för startbesked HF2

Avgift för startbesked = Summan av alla tillämpliga HF2 x OF x mPBB x N
(OF enligt tabell 1 alternativt tabell 2)

Åtgärder	Handläggningsfaktor HF2
Administration inkl arkivering och registrering av kontrollansvarig	7
Startbesked	
-Startbesked inkl tekniskt samråd och fastställande av kontrollplan eller	10
-Startbesked och beslut om kontrollplan eller	5
-Startbesked (gäller även rivning)	3
Arbetsplatsbesök	5
Slutsamråd inkl slutbesked	6
Slutbesked, avslut eller interimistiskt slutbesked	3
Tillkommande arbetsplatsbesök	2500 kr
Tillkommande slutsamråd	2500 kr
Tillkommande tekniskt samråd	2500 kr
Tillkommande startbesked (etapp)	2500 kr
Tillkommande slutbesked (etapp)	2500 kr
Interimistiskt slutbesked	2500 kr

Tabell 6 Justering av bygglovsavgifter

Åtgärd	Avgift
Lämplighet/lokaliserings-prövning utanför detaljplan	1,25 bygglovavgift
Tillägg för prövning av liten avvikelse	1,2 bygglovavgift
Varsamhet	1,1 bygglovavgift
Tillbyggnad	Ingen justering
Ombyggnad	Ingen justering
Ändring	0,7 bygglovavgift (berörd del)
Tidsbegränsat bygglov	0,75 bygglovavgift
Tidsbegränsat bygglov, förlängning	0,5 bygglovavgift
Tidsbegränsat bygglov, säsong	0,75 bygglovavgift
Tidsbegränsat bygglov, säsong, förlängning	0,5 bygglovavgift
Förnyelse av lov = ny prövning	0,8 bygglovavgift
Stor enkel byggnad (oisolerad, t. ex. lagerhall) > 600 kvm	0,3 bygglovavgift

Tabell 7 Avgift för besked

Typ av besked	Beskrivning
Förhandsbesked	100 x mPBB - utanför planlagt område
Ingripandebesked	Tidsersättning
Planbesked	Tidsersättning (dock minst 15 000 sek) För enklare ärenden tas fast avgift ut om 10 000 kr.
Villkorsbesked	Tidsersättning (dock minst 50 x mPBB)
Strandskyddsdispens	200 x mPBB

Avgift för kommunikering tillkommer enligt tabell 3.

Tabell 8 Avgift för områdesbestämmelser och detaljplaner

Planavgift tas ut i förskott och slutregleras vid beslut om att planen antas, ändras eller upphävs. För plan där avgift inte slutreglerats vid beslut om antagande tas avgift ut senast vid beslut om bygglov.

Planavtal tecknas med intressenter för att specificera betalningsvillkor och parternas åtagande i övrigt.

I planer som annan än kommunen helt eller delvis har utfört och bekostat, t ex på grund av ett exploateringsavtal eller planavtal, reduceras planavgiften i motsvarande grad.

Planavgift tas inte ut om bygglov har lämnats i strid mot plan (9 kap. 31 § PBL) eller vid tidsbegränsat bygglov (9 kap. 33 § PBL). Planavgiften kan dock debiteras om det lämnade bygglovet medges med mindre avvikelser från planen (tolkningsutrymmet).

Vid ändring av en del av en äldre detaljplan (antagen före 1 juli 1987) tas planavgift ut för berörd byggrätt inom det område som ändrats.

Vid en generell ändring av en bestämmelse inom en eller flera äldre detaljplaner (antagna före 1 juli 1987), tas planavgift ut inom hela den gamla detaljplanens område om åtgärden som skall utföras endast har stöd i ändringen av detaljplanen (t ex inredning av vindar).

Tidsersättning debiteras i ärenden, som ej går att definiera enligt ovan t.ex. där intressenten eller sökanden erhåller annan nytta än möjlighet till lov som kan mätas enligt standard för BTA och OPA.

Planavgift i samband med bygglov

Planavgift för en- och tvåbostadshus

Planavgift tas ut för nybyggnad, tillbyggnad och ändring för huvudbyggnad samt komplementbebyggelse, t.ex. uthus och garage.

0 till 25 kvm	110 SEK / BTA + OPA
Över 25 kvm	170 SEK / BTA + OPA

Planavgift för övrig bebyggelse

Planavgift: $mPBB \times OF \times PF \times N$

OF sätts enligt tabell 1 t.o.m. 10 000 m². Därutöver höjs OF med 1 per 1 000 m². (Exempel: OF 10 000 m² = 101; 11 000 m² = 102)

	Planfaktor (PF) Nybyggnad	PF Tillbyggnad	PF Ändring
Områdesbestämmelser	100	60	60
Detaljplan	220	100	100

Justering av planavgift

Stor enkel byggnad (oisolerad, t.ex. lagerhall) > 600 kvm	0,3 x planavgift
---	------------------

Tabell 9 Beslut om ny kontrollansvarig

Avgift= $HF \times mPBB \times N$

Avgift tas ut enligt övergångsbestämmelser

Åtgärd	HF
Ny sakkunnig	25

Tabell 10 Hissar och andra motordrivna anordningar

Avgift tas ut som tidsersättning enligt plan- och byggförordningen (ersätter förordning 1999:37 I om hissar m.m. i byggnadsverk).

Åtgärd	Tidsersättning
Medgivande eller förbud att använda hiss	Antal timmar (minst 1 tim)

Tabell 11 Nybyggnad – Bygglovavgift

Gäller för ”standardärende” inom detaljplan. Avgifter vid avvikelser från detaljplan och kommunikering kan tillkomma.

Avgiften utgör summan av avgifterna för de åtgärder som byggnadsnämnden vidtar i samband med bygglov respektive startbesked. Avgift för att upprätta eller ändra detaljplan, områdesbestämmelser eller fastighetsplan tillkommer enligt särskild taxa eller genom upprättat planavtal.

Se tabell 4 och 5 angående tillämpliga HF.

Avgiften inkluderar ett arbetsplatsbesök (utom vid mycket enkla byggnader)

$$\text{Bygglovavgift} = \text{mPBB} \times \text{OF} \times (\text{HF1} + \text{HF2})^2 \times \text{N}$$

Area(m ²)-BTA+OPA	OF	HF1	HF2
Byggnader, anläggningar inkl. bygglovspliktiga komplementbyggnader			
Mycket enkla byggnader <49 m ² *	4	20	20
0-49	6	24	28
50-129	10	24	28
130-199	11	24	28
200-299	13	24	28
300-499	14	24	28
500-799	20	24	28
800-1199	26	24	28
1 200-1 999	36	24	28
2 000-2 999	46	24	28
3 000-3 999	56	24	28
4 000-4 999	64	24	28
5 000-5 999	72	24	28
6 000-7 999	88	24	28
8000-9 999	100	24	28
10 000-14 999	125	24	28
15 000-24 999	170	24	28
25 000-49 999	235	24	28

50 000-100 000	400	24	28
----------------	-----	----	----

Stor, enkel byggnad (oisolerad – lagerhall) ≥ 600 m ²	0,3x OF (intervall enl. ovan)	24	28
Vindsinredning ≤ 199 m ²		8	17
			28

Komplementbyggnad

Bygglovavgift = mPBB x OF x (HF1 + HF2)² x N

Objekt	Yta BTA	OF	HF1	HF2
Komplementbyggnad, garage, carport, förråd (eget ärende)	<50 m ²	4	17	13
Komplementbyggnad, garage, carport, förråd (eget ärende)	>50 m ²	6	17	15
Källsorteringsbehållare/grupp Sop skåp, sophus		4	14	15

²Bygglov inklusive startbesked

Tabell 12 Tillbyggnad

$$\text{Bygglovavgift} = m\text{PBB} \times \text{OF} \times (\text{HF1} + \text{HF2})^3 \times N$$

Huvudbyggnad	Yta BTA	OF	HF1	HF2
Tillkommande yta BTA	$\leq 50 \text{ m}^2$	6	17	15
Tillkommande yta BTA	50-129 m^2	6	17	28
Tillkommande yta BTA	130-199 m^2	8	17	28
Tillkommande yta BTA	200-299 m^2	10	17	28
Tillkommande yta BTA	300-499 m^2	14	17	28
Ytterligare intervall se tabell 11				

Komplementbyggnad		OF	HF1	HF2
Typ: garage, carport, förråd	Oavsett storlek men $\leq 50\%$ av ursprunglig byggnads BTA	4	14	13
Tillbyggnad fritidshus	$\leq 50 \text{ m}^2$	6	14	13
Tillbyggnad växthus, lusthus m.m. oisolerat	$> 15 \text{ m}^2$	2	14	13
Burspråk		2	14	13
Takkupa		2	14	15

³ Bygglov inklusive startbesked

Tabell 13 Enkla byggnader

$$\text{Bygglovavgift} = m\text{PBB} \times \text{OF} \times (\text{HF1} + \text{HF2})^4 \times N$$

Typ	Yta BTA	OF	HF1	HF2
Fritidshus	≤40 m ² BTA	6	21	28
Kolonistuga	≤40 m ²	2	14	15
Nätstation/pumpstation	Oavsett storlek	4	14	13
Växthus, lusthus och likn. oisolerat	≥ 15 m ² men ≤ 50 m ²	2	14	13
Rullstolsgarage förråd m.m.	Oavsett storlek	2	14	13
Kiosk, manskapsbod m.m.	Oavsett storlek	4	17	15
Sommarveranda, restaurang	Oavsett storlek	4	17	23

Kommentar: Fritidshus ska enligt 8 kap. 6 § PBL inte granskas med hänsyn till tillgänglighet och energikrav. Större fritidshus än 80 kvm är dock ofta lika tekniskt komplicerade som permanentbostäder, därför föreslås lika avgift som för permanenthus.

⁴Bygglov inklusive startbesked

Tabell 14 Övriga åtgärder

Bygglovavgift = mPBB x HF x N

Övrigt – enkla konstruktioner	Yta BTA	HF
Balkong 1-5 st		65
Balkong >5 st		130
Inglasning av balkong (oberoende av antal)		130
Inglasning av uteplats/uterum	oavsett storlek	130
Skärmtak	15-30 m ²	50
Skärmtak	≥ 31 m ²	100

Bygglovavgift = mPBB x OF x (HF1 + HF2)⁵ x N

Övrigt – utan konstr.	Yta BTA	OF	HF1	HF2
Fasadändring, mindre		2	11	10
Fasadändring, större		4	11	10
Bostadshiss – handikapp enbostadshus ⁶		2	17	13
Hiss/ramp*		4	17	15
Mur och eller plank vid enbostadshus		4	10	13
Mur och/eller plank – bullerplank/stabilitet – oavsett material		6	14	15
Solfångare – ej på en- och tvåbostadshus		2	14	13
Frivilligt bygglov	Avgift enl. normalt bygglov			

⁵ Bygglov inklusive startbesked

⁶ Endast HF2 vid invändig installation

Tabell 15 Anmälan⁷ (icke lovpliktig åtgärd)

Avgift=HFxmPBBxN

	HF
Eldstad/st	25
Grundförstärkning enbostadshus	90
Grundförstärkning	200
Ventilationsanläggning enbostadshus	50
Ventilationsanläggning övriga	140
Ändring av bärande konstruktion/brandskyddet, mindre	30
Ändring av bärande konstruktion/brandskyddet, större	140
Stambyte	90
Sop sug	90
Fettavskiljare	30
Rivning utanför planlagt område	25
Installation kommunalt/enskilt VA	25

Åtgärd (Attefall)	Fast avgift
Komplementbostadshus 0-25 kvm BYA	8000 kr
Komplementbyggnad 0-25 kvm BYA	6000 kr
Tillbyggnad 0-15 kvm BTA	6000 kr
Inredning av ytterligare bostad	8000 kr
Tillkommande avgift om tekniskt samråd eller arbetsplatsbesök krävs för ovanstående åtgärd	4000 kr

Tabell 16 Rivningslov inklusive startbesked

$$\text{Avgift} = \text{HF} \times \text{mPBB} \times \text{N}$$

Rivning	HF
<250m ² BTA	100
250–999m ² BTA	200
>1000m ² BTA	400
Enklare rivning	50

⁷Vid framtagandet av taxan har plan- och byggförordning ännu inte antagits. Tabellen behöver justeras efter plan- och byggförordningens lydelse.

Tabell 17 Bygglov för skyltar⁸

Prövning skall ske som för byggnader

Avgift tas ut med hänsyn till åtgärderna och omgivningspåverkan.

Avgift=HFxmPBBxN

Administrationsavgift ingår i avgiften för skyltar och ljusanordningar.

Åtgärd		HF om liten påverkan på stads- eller landskapsbilden	HF om stor påverkan på stads- eller landskapsbilden
Stor skylt, stor vepa	20 m ²		200
V e p a	1m ² men? 20 m ²	80	
Skyltprogramgranskning	? 20 m ²	100	200
Prövning mot skyltprogram		20	20
Därutöver per skylt		10	10
Prövning utan gällande skyltprogram	Placering, Utformning, Miljö- och omgivnings påverkan	45	105
Därutöver per skylt		23	53
Skylt, skyltpelare, stadspelare	10 m ²	60	
Skylt, skyltpelare, stadspelare,	? 10 m ² vid busskur	-	150
Ljusramp	Ny/ny front	-	100

⁸ Vid framtagandet av taxan har plan- och byggförordning ännu inte antagits. Tabellen behöver justeras efter plan- och byggförordningens lydelse.

Ljusramp	utöver den första	20	-
Ljusanordning vid idrottsplats eller likn.	> 5 st		100
Förbesiktning	Per gång	10	20
Remiss	Trafikverket m.fl.	15	15

Väsentlig ändring av skylt eller ljusanordning medför samma arbetsinsatser som vid ansökan om ny. Avgift tas därför ut som vid ny skylt eller ljusanordning.

Skylt i samband med bygge placerad på samma fastighet, max 15 m² är avgiftsfri. Är skylten större än 15 m² tas avgift ut enligt tabell.

Skyltprogram kan tas fram i samförstånd mellan fastighetsägaren och stadsbyggnadskontoret. Det består av dokument/ritning som visar var på fasaderna skyltar skall placeras och kan även innehålla principer för skyltars utformning. Avgiften reduceras om skyltprogrammet följs.

Tabell 18 Marklov inklusive startbesked

Avgiften tas enbart ut som tidsersättning

Åtgärd	Tidersättning
Marklov såväl schakt som fyllning	Antal timmar (minst 25 mPBB)

Tabell 19 Master, torn, vindkraftverk

Avgift = (HF1 + HF2) x mPBB x N

Master, torn, vindkraftverk	Beskrivning	HF 1	HF 2 Tidersättning
Radio- och telemast eller torn + en teknikbod	ett torn	250	Antal timmar (minst 1)
Radio- och telemast eller torn + en teknikbod	fler än ett	550	Antal timmar (minst 1)
Vindkraftverk	ett verk	550	Antal timmar (minst 1)
Vindkraftverk	upp till 4 st	1 200	Antal timmar (minst 1)
Vindkraftpark (>5 verk)		2 500	Antal timmar (minst 1)

Tabell 20 Bygglov för anläggningar

Anläggning på land

Avgift = (HF1 + HF2) x mPBB x N

Objekt	Beskrivning	OF	HF1	HF2
Anläggningens yta	2 000-4 999 m ²	60	24	28
Tillägg görs för byggnad enl. ovan	5 000-10 000 m ²	80	24	28
	≥10000m ²	100	24	28
Mindre anläggningar t. ex. parkeringsplats	Antal timmar (minst 1)			
Upplag! materialgård	Antal timmar (minst 1)			
Tunnel! bergrum	Antal timmar (minst 1)			

Exempel på anläggning (enligt plan- och byggförordningen): Begravningsplats, Campingplats, Idrottsplats, Friluftsbad, Golfbana, Kabinbana, Minigolf, Motorbana, Nöjespark, Skidbacke med lift, Skjutbana.

Anläggning i vatten

Objekt	Beskrivning	OF	HF1	HF2
Brygga, såväl ponton som fast anlagd	för fler än 10-12 båtar, (annars ej bygglov)	20	24	28
Småbåtshamn – se marina	för fler än 10-12 båtar, <5 000 m ²	40	24	28
Marina 5 000-10 000 m ² , flera bryggor	för fler än 10-12 båtar, annars inte hamn	80	24	28
Utökning med pontonbrygga –	per brygga	5	24	28

Tabell 21 Övriga ärenden

Avgift=HFxmPBBxN

Ärendetyp	Beskrivning	HF
Anstånd	ingen avgift	
Avslag såväl bygglov, marklov rivningslov som förhandsbesked	Full avgift HF1 alternativt tidsersättning	
Avvisa		20
Återkallad ansökan (avskrivet ärende)	- Vid enklare ärenden - Vid tidskrävande ärenden minst 3 timmar	25 50

Tabell 22 Brandfarliga och explosiva varor m.m.

Avgift tas ut enligt 27 § Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor. (i de fall byggnadsnämnden har ansvar för tillsyn, tillståndsgivning etc. enligt lagen)

I samband med den nya lagen om brandfarliga och explosiva varor har SKL publicerat två cirkulär: nr. 10:47 och nr.10:62. Det pågår arbete med en ny taxekonstruktion inom området.

Avgiften innefattar kommunens totala insats för tillståndsgivningen. I avgiften ingår även platsbesök.

Avgift=HFxmPBBxN

Anläggning som förvarar kemisk produkt	Beskrivning	HF
Anläggning för förvaring och försäljning ur cisterner	1 st	150
Anläggning för förvaring och försäljning ur cisterner	2 till 4 st	240
Restaurang med gasol		150
Skola	ej laboratorie/industri	150
Bensinstationer		
Bensinstation automat		240
Bensinstation m butik		300
Nytt tillstånd enl. § 20 FBE	innehavsskifte brandfarlig vara	20
Nytt tillstånd enl. § 20 FBE	vid innehavsskifte; explosiv vara inkl. godkännande av föreståndare	40
Förvaring; Explosiva varor samt godkännande av föreståndare		150
Mindre komplettering till gällande tillstånd		20
Hantering	Mindre lackeringsanläggning	150
Avslag utan utredning		20
Avslag med utredning		150
Administrativa åtgärder		20

Tidsersättning

Tidsersättning debiteras i ärenden, som ej går att definiera enligt ovan t.ex. cisterner ovan mark >5 i oljehamn och likvärdig, laboratorier samt transporter i rörledning, förhandsbesked och andra åtgärder.

Tabell 23 Avgift för nybyggnadskarta

(Momsfritt)

Nybyggnadskarta krävs om byggnadsnämnden anser det nödvändigt. Nämnden anger riktlinjer för när nybyggnadskarta ska upprättas.

Åtgärdsfaktor (kartavgift = NKF x N) vid upprättande av nybyggnadskarta m.m.

Avgift = mPBB x NKF x N

N=1,2

Nybyggnadskarta	NKF, fullständig nybyggnadskarta	NKF, förenklad nybyggnadskarta
Kartan innehåller fastighetsgränser, höjder, befintliga byggnader, planinformation och anslutningspunkter		
Enbostadshus/enstaka byggnad Oavsett tomtyta	185	130
Övriga byggnader; sammanbyggda enbostadshus, flerfamiljshus samt alla övriga byggnader och anläggningar. Tomtyta mindre eller lika med 1 999 m ² .	185	130
2 000-4 999 m ² tomtyta.	250	150
5 000-9 999 m ² tomtyta.	350	200
10 000-15 000 m ² tomtyta.	450	250
Tomtyta större än 15 000 m ²	Skälighetsbedömning /nedlagd tid	
Nybyggnadskarta eller särskilda kompletteringar utanför baskarteområdet	Tidsersättning	Tidsersättning
Utdrag ur kartdatabas	40	
Fältgranskning av nybyggnadskarta/utdrag ur kartdatabas	10	10
Fältkomplettering av nybyggnadskarta/utdrag ur kartdatabas	40	40
Förhandskopia alt, preliminär nybyggnadskarta	Tidsersättning	Tidsersättning
Alla övriga åtgärder	Tidsersättning	Tidsersättning
Arbetsfix	25	25

Tabell 24 Avgift för utstakning

(Momsfritt)

Avgiften för utstakning skall beräknas för hela ärendet om det ingår i samma beslut om lov, även om det består av flera fristående byggnader och dessa stakas ut vid samma tillfälle. När utstakning av grupphusområde görs vid flera tillfällen, korrigeras avgiften för extrakostnader i efterhand i samband med slutavräkning. Om ett ärende innehåller flera olika hustyper räknas sammanlagda byggnadsarean (BYA+ OPA) för varje hustyp för sig.

I avgiften för utstakning ingår ej markering av en arbetsfix. Arbetsfix redovisas i läge och höjd på nybyggnadskarta.

Utslakning kan utföras av byggnadsnämndens personal eller annan som byggherren föreslår. För varje ärende, där byggherren föreslagit annan än byggnadsnämndens personal, fordras godkännande av byggnadsnämnden.

Utslakningsavgift = mPBB x UF x N

N=1,2

Beskrivning	UF
Huvudbyggnad –utstakning, nybyggnad (4 hörn). (byggnadsarea)	
1-199 m ²	155
200-499 m ²	185
500-999 m ²	215
1000-1 999 m ²	265
2 000-2 999 m ²	315
Större än 3000 m ²	365
Tillägg per punkt utöver 4 hörn	10
Objekt större än 3 000 m ² . Avgiften ska beräknas för hela ärendet under förutsättning att det ingår i samma beslut.	Anbudsförfarande
Arbetsfix	25

I tabellen ovan anges priserna för grovutstakning eller finutstakning. Vid samtidig beställning av grov- och finutstakning reduceras priset för grovutstakning med 50 %.

Komplementbyggnad – Nybyggnad garage/uthus till en- och tvåbostadshus (4 hörn). (byggnadsarea)	Utstakningsfaktor UF
15-199 m ²	70
Tillägg per punkt utöver 4 hörn	5
Tillbyggnad – nybyggnad (byggnadsarea)	Utstakningsfaktor UF
1 -199 m ²	Tidsersättning
200 – 1 000 m ²	Tidsersättning
Övrig utstakning	Utstakningsfaktor UF
Plank eller mur	Tidsersättning
Transformatorstation	70
Detaljpunkter och mätninglinjer	Tidsersättning (minst 1 h)

Priserna i tabellen ovan gäller för grovutstakning eller finutstakning.

Tabell 25 Lägeskontroll

(Moms 25 % tillkommer)

Avgift = mPBB x MF x N

N=1,2

Nybyggnad (4 hörn) (byggnadsarea)	Mättningsfaktor (MF)
1-199 m ²	75
200-499 m ²	90
500-999 m ²	110
1 000-1 999 m ²	130
2 000-2 999 m ²	150
3 000-5 000 m ²	170
Tillägg per punkt utöver 4 hörn	2

Tillbyggnader (4 hörn) där byggnaden är inmätt* (tillbyggnadens area)	Mättningsfaktor (MF)
1-199 m ²	40
200-1 000 m ²	Tidsersättning
Tillägg per punkt utöver 4 hörn	2

Tillbyggnader (4 hörn) där byggnaden inte är inmätt** (tillbyggnadens area)	Mättningsfaktor (MF)
1-199 m ²	75
200-1 000 m ²	Tidsersättning

Tillägg per punkt utöver 4 hörn	2
---------------------------------	---

Övrigt	Mätningfaktor (MF)
Mur, mast, pool, plank, brygga med mera	Tidsersättning

För ärende större än 5 000 m² vid nybyggnad och större än 1 000 m² vid tillbyggnad gäller anbudsförfarande.

*Byggnad inmätt av kommunen eller av kommunen godkänd konsult med grundläggande mätningsteknisk färdighet.

**Byggnaden behöver mätas in i sin helhet.

Tabell 26 Avgift för tillfälligt nyttjande av digital geografisk information

Avgift per HA = mPBB x KF x N x Q

N=1,2

(Moms 25 % tillkommer)

Kommentar

Kommunen finansierar sina kostnader för kartproduktionen med en blandning av skattemedel och avgifter.

För *permanenta användare (nyttjare)* av kommunalt kartmaterial träffas vid uttagande av avgift normalt avtal, som löper flera år.

Ovanstående taxa avses tillämpas för *tillfälliga nyttjare* av det kommunala kartmaterialet.

Kommunens kartmaterial är upphovsrättsligt skyddat. Vid upplåtelse av kommunalt kartmaterial överläts normalt endast rätten att nyttja materialet för visst ändamål (icke exklusiv rätt). Nyttjanderätten begränsas normalt i tiden och till visst angivet ändamål.

Baskarta	Informationsandel	KF
Innehåll i kartan	i %	
Gränser och fastighetsbeteckning	30	9
Byggnader och övriga topografiska objekt	30	9
Vägar, järnvägar, adresser	20	6
Höjdinformation	20	6
All information	100	30

Justeringsfaktorer för tillämpningens krav på lägesnoggrannhet (Q):

Kvalitetsklass	Kvalitetskrav Medelfel	Motsvarar utritningsskala	Kvalitetsklass användbart för:	Q-faktor
K1	0,12 m	1:400	Projektering Detaljerad planering	1
K2	0,25 m	1:1000	Projektering Detaljerad planering	1
K3	0,50 m	1:2000	Översiktlig projektering Översiktlig planering	0,6
K4	1,0 m	1:4000 -	Analys Ej krav på mätbarhet i kartan	0,25
K5	10 -25 m	1:10000-	Översiktskarta	0,1

Övriga digitala kartprodukter (pris/hektar)	
Stadsmodell 3D	KF
Byggnader med takkonstruktion	7,5
Byggnadskuber	5
Terrängmodell, ytor	6,25
Höjdgitter	5
Digitalt ortfoto, upplösning (m/pixel)	KF
0,08	0,2
Nyttjanderättsavgift vid utskrift (dm ²)	KF
0-150	8
150<	4

Vid utskrift tillkommer kostnad för material.

Tidsersättning tas ut för layout- och bildbehandling i förekommande fall.

Tabell 27 Avgift för gränsutvisning

Avgift = mPBB x PF x N
(Moms 25% tillkommer)

N=1,2

Utvisande av gräns (utstakning av gräns utan varaktig markering)	PF
Utvisande för första punkten	50
Tillägg per punkt utöver den första	10
Utvisande som kräver utredning	Tidsersättning

Tabell 28 Utritning av karta

(Moms 6 % tillkommer)

Utskrift på papper	Text och linjer Kronor	Täckande utskrift (ytor, raster) Kronor
A3/A4	50	150
A2	75	200
A1	100	350
A0	150	650

Vid tidskrävande monteringsarbeten tas tid ersättning ut enligt tabell 2.

Kostnader för material tillkommer.

Tabell 29 Avgift för grundkarta

Avgift per HA = mPBB x KF x N

N = 1,2

(Moms 25% tillkommer)

Grundkarta	KF
Startavgift	30
Baskarta	18
Plangränser gällande plan	6
Fältkontroll baskarta	25

I grundkarta ingår normalt följande:

Nivåkurvor (höjddata), fastigheter med rättigheter, byggnader, vägar med infarter, gång- och cykelvägar, järnvägar, kraftledningar och gällande plangränser.

Tabell 30 Avgift för analoga kartprodukter

(Moms 6 % tillkommer)

Ortfoto, valfritt med gränser utritade på högkvalitetspapper	Pris exkl. moms
A4	200 kr
A3	300 kr

Nyttjanderätten bör regleras med avtal och normalt begränsas i tiden och till visst angivet ändamål.

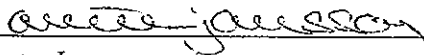
Datum 2018-04-18
Tid 09:00–12:00
Plats Bollmora

Beslutande Se närvarolista

Övriga deltagare Se närvarolista

Justeringens plats och tid Stadsbyggnadsförvaltningen 2018-04-23

Paragrafer 36–55

Sekreterare
Anette Jansson

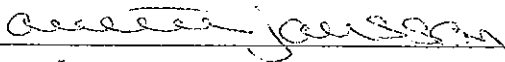
Ordförande
Fredrik Saweståhl

Justerande
Anita Mattsson

ANSLAG / BEVIS

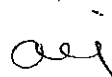
Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Observera att anslagstiden inte är samma sak som överklagandetiden.

Organ Miljö- och samhällsbyggnadsutskottet
Sammanträdesdatum 2018-04-18
Datum då anslaget sätts upp 2018-04-24
Datum då anslaget tas ned 2018-05-17
Förvaringsplats för protokollet Stadsbyggnadsförvaltningens arkiv

Underskrift
Anette Jansson

Utdragsbestyrkande

Närvarolista

Beslutande

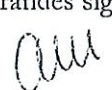

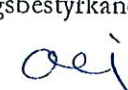
Fredrik Saweståhl (M)
Mats Lindblom (L)
Marie Åkesdotter (MP)
Anki Svensson (M), Gick kl 10:45, § 48
Anna Lund (KD)
Ulrica Riis-Pedersen (C)
Anita Mattsson (S)
Kristjan Vaigur (S)
Lennart Jönsson (S)

Ersättare

Mats Larsson (L)
Inger Gemicioglu (V)

Övriga

Amalia Tjärnstig, Enhetschef för mark och exploateringsenheten, Stadsbyggnadsförvaltningen
Hampus Rubaszkin, Politisk sekreterare, Miljöpartiet
Ida Olén, Enhetschef för detaljplaneringsenheten, Stadsbyggnadsförvaltningen
Helene Hjerdin, Avdelningschef för planavdelningen, Stadsbyggnadsförvaltningen
Christina Bolinder, Planarkitekt, Stadsbyggnadsförvaltningen
Jenny Linné, Avdelningschef för mark- och exploatering, Stadsbyggnadsförvaltningen
Sara Kopparberg, Stadsbyggnadschef, Stadsbyggnadsförvaltningen
Martin Wallin, Enhetschef för byggledning- och projektering, Stadsbyggnadsförvaltningen
Carolín Andersson, Planarkitekt, Stadsbyggnadsförvaltningen
Emelie Häll, Exploateringsingenjör, Stadsbyggnadsförvaltningen
Emilia Reiding, Projektledare, Stadsbyggnadsförvaltningen
Emma Shepherdson, Projektledare, Stadsbyggnadsförvaltningen
Marcus Olander, Praktikant, Stadsbyggnadsförvaltningen
Eugéne Teterin, Projektcontroller, Stadsbyggnadsförvaltningen

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--

Frånvarande

Peter Odelvall (M)
Annika Henningson (M)
Marika Marklund (KD)
Helen Dwyer (C)
Anders Linder (S)
Jannice Rockstroh (S)
Peter Bylund (MP)

Justerandes sign 		Utdragsbestyrkande
---	---	--